

2025/2026.
I. félév

Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia absztraktkötete

2025/2026. I. FÉLÉV

INTÉZMÉNYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

ABSZTRAKTKÖTET

38. OTDK kvalifikációs sorozat

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

2025. november 24-28.

Az EKKÉ 2025/2026 I. félévi Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia
absztraktkötete

Az ITDB tagjai, az ITDK-konferenciák felelősei

ITDB-elnök:

Dr. Juhász Tibor, egyetemi docens, rektorhelyettes

ETDB-alelnök:

Dr. Asztalos Bence, egyetemi docens
Művészeti Kar, elnök

ETDB-alelnök:

Dr. Sütő László, egyetemi docens
Természettudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Geda Gábor, főiskolai docens
Informatikai Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Homoki Erika, egyetemi docens
Pedagógiai Kar, elnök

ETDB-tag:

Pacsuta István, adjunktus
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Dr. Reichmann Angelika, főiskolai tanár
Bölcsészettudományi Kar, elnök

ETDB-tag:

Szalay Krisztina, tanársegéd
Jászberényi Campus, elnök

ETDB-titkár

Vajonné Magyar Anikó, adminisztrátor

ETDB hallgatói képviselő

Kulyó Gergő, Egri Campus Hallgatói Önkormányzat

ETDB hallgatói képviselő

Bató Dávid Kornél, Jászberényi Campus Hallgatói Önkormányzat

**2025/2026. I. félévi
Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia
absztraktkötete**

38. OTDK kvalifikációs sorozat

Szerkesztette:
Sütő László

**ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI BIZOTTSÁG**

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

2025. november 24. – december 2.

EGER, 2026

Technikai szerkesztés:

Sütő László
Zubor Anna Fanni

Nyelvi lektor:

Báthory Kinga

A borítón az Eszterházy Károly Egyetem, Líceum épülete látható

ISBN 978-963-496-337-0 (print)

ISBN 978-963-496-338-7 (PDF)

A kiadásért felelős
az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rektora
Megjelent az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Intézményi Tudományos Diákköri Bizottsága gondozásában
Megjelent: 2026-ban
Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető: Pataki Lajos vezérigazgató

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	6
Bölcsészettudományi Kar	7
Történelemtudományi tagozat.....	8
Irodalomtudományi tagozat	13
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	16
Közgazdaságtudomány tagozat.....	17
Szociálpedagógia tagozat.....	24
Informatikai Kar.....	28
Digitális Technológia tagozat	29
Matematikai és Informatikai tagozat.....	34
Művészeti Kar.....	44
Mozgóképf tagozat	45
Média és Design 1. tagozat	52
Média és Design 2. tagozat	68
Képzőművészeti tagozat	83
Művészetelméleti és médiatudományi tagozat	101
Zenei tagozat.....	104
Pedagógiai Kar.....	106
Nevelés- és tanulásmódszertani tagozat.....	107
Természettudományi Kar.....	111
Földtudományi tagozat.....	112
Sokszínű sporttudomány tagozat	117
Szőlészet és Borászat tagozat.....	124

BEVEZETŐ

Szeretettel köszöntjük az EszterházyKároly Katolikus Egyetem Intézményi Tudományos Diákköri Konferenciájának minden kedves résztvevőjét és absztraktkötetének olvasóját!

A közel hét évtizedes felsőoktatási tehetséggondozó rendszer résztvevői napjainkban már a Kárpát-medence egyetemeiről kerülnek ki. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem évek óta ad helyet az OTDK rangos eseményeinek, és biztosítja a lehetőséget a kétévente meghirdetett országos megmérettetésnek. A 38. OTDK 2025/26. I. félévi intézményi kvalifikáló konferencián 16 szekcióban 156 hallgató 138 pályamunkája került bemutatásra. A témakörök felölelik a bölcsészet-, az informatika, a gazdaság-, a társadalom-, a természet-, a sport- és a pedagógia tudományok, valamint a művészetek és művészettudományok legizgalmasabb részleteit, innovatív eredményeket mutatnak be olyan területeken, amelyekre tudományos diákköri kutatásként néhány évtizede még nem is gondoltunk volna.

A rendezvény összekapcsolja a tehetséges hallgatókat, a témavezetőket, a kutatókat, professzorokat és minden olyan érdeklődőt, akik a tehetséggondozás ügyét magukénak érzik. Jól mutatja ezt a több mint 100 fő zsűritag, akik tudományterületük országos és nemzetközi szinten elismert képviselői, nemzetközi kutatócsoportok elismert tagjai. De a hallgatók között is van olyan, aki már most országos vagy nemzetközi kutatások résztvevője.

A szervezés során mindig születnek újdonságok is. A zsűri- s témavezetői etikett napjainkra már teljesen elfogadottá vált. Újdonság az is, hogy ebben a ciklusban az OTDT kiemelten kezeli a tudományos utánpótlás kérdését. Egyetemünk szellemiségéhez illően úgy gondoljuk, hogy a tehetséggondozás felkarolásával megpróbálunk közösen tenni azért, hogy minél sikeresebben elsajátítsátok a pályafutásotokhoz szükséges szakmai alapokat, s a témavezető-mentorált kapcsolatok személyessége révén emberi értékekben is gazdagodjatok.

Bízunk benne, hogy bemutatkozásotok hozzájárul az egyetemi tehetséggondozás utánpótlásához, s néhány év múlva egy sikeres folyamat első lépéseként tekinthetünk majd vissza erre a konferenciára.

Az EKKE TDK eseményeiről és eredményeiről további információkat a <https://uni-eszterhazy.hu/tdk/> honlapon és a Facebookon olvashattok!

Minden résztvevőnek gratulálunk és sikeres pályafutást kívánunk!

Eger, 2026. július 1.

*Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Tudományos Diákköri Bizottsága*

BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI TAGOZAT

2025. 11. 26.

1. Benkó Martin
2. Bollók Botond
3. Tóth László
4. Gábor Attila

A zsűri tagjai:

Dr. Rózsa Sándor, egyetemi adjunktus

EKKE Történelemtudományi Intézet
(elnök)

Dinnyés Patrik, tudományos segédmunkatárs

EKKE Történelemtudományi Intézet

Szádoczki Bálint, tudományos segédmunkatárs

EKKE Történelemtudományi Intézet

Bóta Anna, történelemtanár MA

EKKE Bölcsészettudományi Kar

Az író Szirmayaik. Írásos emlékek a Szirmay család után

Benkó Martin, történelemtanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Borbély Zoltán, egyetemi docens, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: családtörténet, kora újkor, önéletírás, Felső-Magyarország, nemesség

A Szirmay család Felső-Magyarország nevesebb nemesi családjainak egyike. Munkám célja, hogy felhívjam a figyelmet a Szirmay család kutatásában rejlő potenciálra, és hogy tevékenységgel magam is hozzájáruljak az eddig megjelent eredményekhez. A család középkori eredetű, igazán nagy jelentőségűvé a koraújkor folyamán vált, az egyik ága a grófi címet is megszerezte. Ebben az időben tevékenykedett (IV.) Péter zempléni alispán, akinek a végrendelete értékes forrás. A Szirmayak ebben az időben a Thököly-féle kuruc mozgalom aktív közreműködőiként is ismertek. (I.) András külföldön tanulva szerzett hadmérnöki ismereteket, amelyeket aktívan kamatoztatott Thököly oldalán. A gróf tüzérségi parancsnokaként részt vett Kassa ostromában. András ezenfelül ismert gazdasági naplójáról, töredékes visszaemlékezéséről és több elbeszélő munkájáról, az egyikben a kassai ostrom történetét írta meg. Levéltári kutatásom alatt elsősorban András személyét kívántam vizsgálat alá vonni, életpályája miatt az általam korábban is vizsgált „Thököly-kor” egy izgalmas személyének tartottam és tartom továbbra is. Személyes levéltári anyagának vizsgálata során bukkantam rá testvérének, (V.) Péternek az önéletírására. Ez a saját kezűleg írt memoár egészen idáig a szakma radarja alatt ragadt. A kora újkorban kifejezetten ritkának mondható, hogy egy nemes ilyen munkát készítsen. A 48 oldalas kézirat részben töredékes, és kifejezetten nehezen olvasható. Átírása és elemzése továbbra is folyamatban van. A Szirmay család tagjai közül a továbbiakban a 18-19. században élő és alkotó Szirmay Antal tekinthető a legtermékenyebbnek. A Kazinczyval együtt tevékenykedő Antal jelentős történetírói hagyatékot hagyott maga után, többek között Zemplén vármegye és a saját családjának a történetét is megírta.

„Az nem szégyen, ha valaki szabadkőműves”. Családi és politikai kapcsolatok a gyöngyösi Akác a Mátraalján páholyban

Bollók Botond, történelemtanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Pap József, egyetemi tanár, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: szabadkőművesség, dualizmus, pártpolitika, rokoni kapcsolatok, sógorság

A magyarországi szabadkőművesség a dualizmus időszakában élte fénykorát. A szervezet ekkor volt a legkiterjedtebb. A szabadkőművesek tevékenysége elsősorban a jótékonykodásban és a polgárosodás folyamatának támogatásában nyilvánult meg, de a mozgalom eszményei és képviselői megjelentek a korszak kulturális, társadalmi és politikai életének minden területén. Egyesületeik, szervezeteik és páholyaik nemcsak a fővárosban, de több jelentős vidéki településen is jelen voltak.

Heves vármegyében azonban csak Gyöngyös városában működött szabadkőműves páholy. Ez volt az Akác a Mátraalján, mely 1906-tól egészen 1920-ig állt fent. Tagjai nagyrészt a város értelmiségi rétegéből, valamint a helyi birtokosok, kereskedők és a banki szféra képviselői közül kerültek ki. Tevékenységük nemcsak Gyöngyös városának kulturális és társadalmi életére terjedt ki, emellett igyekeztek a szabadkőművesség eszményét a megye más településein is meghonosítani. A páholy tagjainak munkássága tagadhatatlan hatással volt a város történetére és fejlődésére. Feloszlásukat követően pedig a páholy szabadkőművesei és tevékenységük több alkalommal is politikai támadások célpontjává vált főleg a helyi közvéleményen belül. Kutatásom elsődleges célja, hogy megvizsgáljam, milyen személyes, illetve szakmai kapcsolatban álltak egymással a Akác páholy szabadkőműves testvérei a páholyéleten kívül, legyen szó például a városigazgatásban, a helyi kulturális egyesületekben, illetve pénzintézetekben betöltött szerepükről.

Jelenlegi előadásomban azt vizsgálom, hogy az Akác páholy egyes tagjai között milyen közeli vagy távolabbi rokoni és sógori viszonyok fedezhetők fel, illetve hogy ez befolyásolhatta-e a páholyba való felvételüket. Ezenkívül igyekszem bemutatni, milyen pártpolitikai preferenciák figyelhetők meg a páholytagok körében, és ez miként változott az évek folyamán. Vizsgálatomban a páholy fennmaradt levéltári anyaga mellett feldolgozom a korábbi lokális sajtóban található és egyes online is elérhető adatbázisokban (Geni, PANDEA) fellelhető információkat is.

**„Császári vért, magyar szív”: erdődi Gróf Pálffy János nádor
a magyar nemzet érdekében (1741–1751)**

Tóth László, történelem MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kalmár János, egyetemi tanár, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: lojalitás, Habsburg Monarchia, magyar rendiség, Mária Terézia, nádori hatalom

Az erdődi gróf Pálffy János (1663–1751) nádori működését vizsgáló kutatás a 18. század közepének politikai, társadalmi és identitástörténeti viszonyait elemzi, különös tekintettel a Habsburg Monarchia és a magyar rendiség közötti hatalmi, lojalitási és érdekegyeztetési folyamatokra. A dolgozat központi kérdése, miként tudta Pálffy János egyensúlyban tartani a császári hűséget és a magyar nemzeti érdekek képviselését Mária Terézia uralkodásának első évtizedében.

A kutatás levéltári forrásokra – elsősorban a Magyar Nemzeti Levéltár, az Österreichisches Staatsarchiv, a pozsonyi Pálffy családi levéltár fondjaira –, valamint kortárs és modern szakirodalomra támaszkodik. Az elemzés kiterjed Pálffy nádorságáig vezető pályájára, politikai szerepvállalására az 1741. évi pozsonyi országgyűlésen, a nádori hivatal működésére, valamint a királynő és a magyar rendek közötti közvetítői szerepének értelmezésére. A dolgozat célja annak feltárása, hogy a nádori méltóság miként válhatott a birodalmi és nemzeti érdekek közötti kompromisszum eszközévé, és hogyan alakította Pálffy személyes tekintélye a korabeli magyar politikai kultúrát, ami a rendek és az udvar közeledéséhez vezetett, megalapozva ezzel a Magyar Királyság társadalmi, kulturális, gazdasági fejlődését.

A vizsgálat eredményei hozzájárulnak a Habsburg–magyar kapcsolatok 18. századi dinamikájának újraértékeléséhez, továbbá árnyalják Mária Terézia és a magyar rendiség együttműködésének historiográfiai képét. A kutatás egyben példát szolgáltat a monarchiához való lojalitás és a nemzeti identitás kora újkori összefonódásának vizsgálatára, jobb megértésére, hangsúlyozva a nádori szerep sajátos közvetítő funkcióját a monarchia soknemzetiségű politikai rendszerében.

Tomori Pál az emlékezet tükrében – felekezeti és politikai narratívák a dualizmus korában

Gábor Attila, történelem MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kristóf Ilona, egyetemi docens, EKKE Történelemtudományi Intézet

Kulcsszavak: Mohács, Tomori, emlékezetpolitika, historiográfia, vallásfilozófia

Érdekes kutatási terület megvizsgálni azt, hogy hogyan formálták a különböző korszakok politikai-ideológiai, felekezeti szempontjai a múlt eseményeinek és szereplőinek értékelését, amelyek hatásai a mohácsi csatával kapcsolatos narratívákban is kimutathatók. A dolgozat a csata egyik meghatározó, ám a modern történetírásban háttérbe szoruló alakján, Tomori Pál személyén keresztül vizsgálja az eltérő narratívákat. Kutatásom nem a csata eseménytörténetét rekonstruálja, hanem azt elemzi, miként tükröződtek alakjában a dualizmus kora szellemi irányzatainak és felekezeti megosztottságának a lenyomatai. Így a történeti narratívák és emlékezetpolitikai konstrukciók elemzésére koncentráltam, ami ezáltal historiográfia és az emlékezetkutatás keretei között is értelmezhető.

A kutatás két kiinduló megállapításra épül. Egyrészt egyes történészi vélemények szerint a korszakban kevésbé volt hangsúlyos a mohácsi csata. Másrészt a dualizmus értékelésekor általában elfogadottnak tekintett, hogy a felekezeti különbségek már nem voltak egyértelműen politikai törésvonalnak is tekinthetők. Azonban a vizsgálat során árnyaltabban láttam ezt a kérdést. A Tomori-narratívák vallási háttérét elemezve mutatom be, hogyan kapcsolódnak a felekezeti értelmezések a korszak politikai vitáihoz. A kutatás során több szinten is kirajzolódtak olyan dialektikus ellentétpárok, amelyek meghatározták az értelmezések dinamikáját: a felekezeti megközelítések, a mögöttük húzódó vallásfilozófiai értelmezési keretek és mindezek politikai-ideológiai vetületei. E feszültségek adják a dolgozat gondolati szerkezetét, és lehetővé teszik, hogy Tomori alakját ne pusztán történeti események szereplőjeként, hanem a nemzeti emlékezet egyik szimbolikus alakjaként értelmezzük. A kutatás több síkon vizsgálja a korszak értelmezési kereteit. Először Tomori életútjának releváns eseményeit mutatom be, majd a felekezeti alapú történelemszemlélet Mohácsig visszanyúló gyökereit. Bár a dolgozat nem vallásfilozófiai szempontból közelít, de szükséges kitérni azokra a felekezeti-dogmatikai különbségekre, amelyek nem csupán formáltak, de bizonyos szempontból értelmezhetővé is teszik a narratívák közötti eltéréseket.

Tomori élettörténetének rövid felvázolásával arra törekedtem, hogy kiemeljem azon elemeket, amelyek e felekezeti-dogmatikai különbségek alapjait képezték. Ezen aspektusból a narratívák közötti eltéréseket a vita activa és vita contemplativa filozófiai ellentétpár és ezzel szoros összefüggésben a katolikus és a protestáns lelkiség, valamint a katolikus és protestáns mártírológia és bűnbocsánat különbözőségében tudtam megragadni. A konfesszionális megosztottság hosszú távú történeti öröksége jól mutatja, miként strukturálták ezek a különbségek a közgondolkodást, s hogyan nyertek új értelmezési dimenziókat a történetírói és közéleti diskurzusokban.

IRODALOMTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****IRODALOMTUDOMÁNYI TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Mata Zsófia

1. hely

2. Joó Balázs

2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Körömi Gabriella, egyetemidocensEKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet (elnök)**Dr. Kiss Noémi**, egyetemi docensEKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet**Dr. Csató Anita**, egyetemi adjunktusEKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet**Mátrai Judit**, osztatlan magyarnyelv- és
irodalomtanár – angol nyelv és kultúra tanáraEKKE Nyelv- és Irodalomtudományi
Intézet

Holokausz, emlékezet és irodalom filmen, fotográfián és képregényben. A holokausz taníthatósága és pedagógiája

Mata Zsófia, osztatlan magyarnyelv- és irodalomtanár – etikatanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kiss Noémi, egyetemi docens, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: holokausz, emlékezetkultúra, kollektív emlékezet, pedagógia, trauma, elbeszélhetetlenség, emlékezeti narratívák, identitásképzés

A holokausz emlékezetének és oktatásának kérdésköre egyszerre kulturális, társadalmi és pedagógiai kihívás, amelyben az egyéni narratívák és a vizuális, illetve irodalmi reprezentációk kiemelkedő szerepet játszanak. A személyes visszaemlékezések, memoárok, irodalmi művek, filmek, fotográfiák és képregények olyan érzelmi bevonódást tesznek lehetővé, amely a történelmi traumát nem csupán ismeretként, hanem átélhető, átérezhető tapasztalatként közvetíti a befogadók felé. E médiumok képesek hidat képezni az egyéni és a kollektív emlékezet között, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a múlt morális jelentéssel bővüljön.

A magyarországi emlékezetkultúrában azonban sokszor hiányzik az egységes emlékezetpolitikai keret, így az egyéni emlékek és a társadalmi feldolgozás között feszültség áll fenn. Mindez különösen hangsúlyossá válik abban a kérdésben, hogy milyen módon lehet a történelmi trauma jelentését átadni a fiatal generációk számára.

Továbbá az oktatás területén a közvetítés különösen összetett feladat, hiszen a történelmi tények ismerete önmagában nem elegendő, a holokausz megértése érzelmi, kognitív és morális szinten egyaránt történik. A filmszerű elbeszélések, irodalmi alkotások és tanúságtételek olyan tanulási helyzeteket teremtenek, amelyekben a diákok nemcsak a múlt eseményeiről szereznek tudást, hanem szembesülnek az ártatlanság elvesztésével, az erkölcsi döntések súlyával és az emberi méltóság kérdéseivel is. A vizsgált művek – többek között Kertész Imre *Sorstalansága*, Edith Eva Eger *A döntés* című memoárja, Art Spiegelman *A teljes Maus* képregénye vagy a holokauszt bemutató filmek – példaként szolgálnak arra, hogy az irodalmi és vizuális médiumok miként tehetik az emlékezést élő, tanulható és továbbadható tapasztalattá.

A dolgozat célja annak bemutatása tehát, hogy az emlékezet formálása és a holokausz tanítása miként kapcsolódhat össze abban az oktatási folyamatban, amely a múlt ismeretét az emberi jogok, a méltóság és az erkölcsi felelősség tudatosításának szolgálatába állítja.

Irodalomjegyzék:

György P. (szerk.). (2021). *Identitás, nyelv, trauma. Tanulmányok Kertész Imréről*. Magvető Kiadó.

Jancsák Cs., Képiró Á., Kiss M. R., Kontár P. & Szőnyi A. (2018). A Holokausz oktatása Kelet-Közép-Európában, középiskolában használatos tankönyvek tükrében. *Belvedere Meridionale*, 30(2), 119–142.

A szerepjátékok, asztali szerepjátékok felhasználási lehetőségei a magyarórán

Joó Balázs, osztatlan magyarnyelv- és irodalomtanár – történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kispál Dániel, egyetemi adjunktus, EKKE Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: gamifikáció, szerepjáték, konstruktivizmus, pedagógia, korszerű tanítási stratégiák

Tanárként fontos, hogy mindig frissítsük tudásunkat, újabb és újabb módszereket próbáljunk ki, amelyekkel felkelthetjük a diákok érdeklődését. Az oktatásban hazánkban is még mindig jelentős hagyománya van az olyan – mára már nem éppen korszerű – munkaformák szorgalmazásának, mint a frontális osztálymunka. Dolgozatom témájaként egy korszerű és újkeletű módszer bemutatását választottam. Azt vizsgáltam, miként tudjuk ezt beilleszteni az oktatás kereteibe, és egy elméleti alapot próbáltam nyújtani az alkalmazásához. A módszer az asztali szerepjátékozás és ennek beillesztése a pedagógiába, specifikáltan a magyar irodalom oktatásába. A módszer maga egy külföldön is még csak szárnyát bontogató tanítási és tanulási forma, melynek alapját a popkultúrában is egyre híresebbé váló asztali szerepjátékok adják, mint például a Dungeons & Dragons vagy a Pathfinder. Alapvetően az összekötő hidat a korszerű pedagógia és a szerepjátékos hobbi között a konstruktivista pedagógia keretein belül a gamifikáció eszközkereiben találtam meg.

Kutatómunkám során kiderült, hogy egyre több szakirodalom foglalkozik azzal, hogy milyen jó hatással vannak ezek a játékok a gyermekek fejlődésére. A játékok során nagymértékben fejlődik a gyermekek interperszonális intelligenciája, empátiája, és az ilyen foglalkozások során javul az előadói, kreatív írói készségük. A legfontosabb tehát ennél a módszernél is a diákok aktív részvétele a tanulási folyamatban. A diákok maguk konstruálják meg tudásukat, és a módszer keretein belül ennek segítségével egy sajátos, egyedi világot is létrehoznak. (Nahalka 2013)

A módszer oktatásba való beépítése – leginkább a módszer nyitottságából adódóan – sok nehézséggel járhat. Ezeket a nehézségeket és lehetséges buktatókat is körbejártam dolgozatomban, illetve lehetséges megoldásokat kerestem a felmerülő problémákra. Kutatásomban arra az álláspontra jutottam, hogy a módszer ténylegesen lehet egy olyan eszköz, amely pozitívan hat a diákok belső motivációjára.

Irodalomjegyzék

Nahalka I. (2013). Konstruktivizmus és nevelés. *Neveléstudomány* 1(4), 21–33.
<https://ojs.elte.hu/nevelestudomany/article/view/6362/4788> (letöltés: 2025. 11. 05.)

GAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

GAZDASÁGTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNY TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Birinyi Vivien	2. hely
2. Cserni Bettina Rita	
3. Rozsnaki Alexa Lotti	1. hely
4. Sirák Dominik	
5. Varga Gabriella	
6. Varga Gergő	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Tariszka Éva Ilona , egyetemi docens	EKKE Gazdaságtudományi Intézet (elnök)
Dr. Sági-Duduk Ildikó , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Dr. Győri Tímea , adjunktus	EKKE Gazdaságtudományi Intézet
Bocsi Zsombor , emberi erőforrások BA	EKKE Gazdaságtudományi Intézet

A számvitel transzformációja a digitalizáció és a mesterséges intelligencia hatására

Birinyi Vivien, pénzügy-számvitel BA szakos hallgató

Témavezető:

Szarvas Anita, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: digitalizáció, mesterséges intelligencia, számviteli folyamatok, számviteli szakemberek

A mai modern technológiák közé tartozik a digitalizáció és a mesterséges intelligencia, amely a gyorsan változó és terjedő technológiai fejlődésnek köszönhetően egyre inkább megváltoztatja a mindennapi és munkavégzési folyamatokat szerte a világon. (Dr. Denich et al., 2023) Ezalól nem kivétel a számvitel területe sem, ezért a tudományos diákköri munkám kutatási kérdései arra épülnek, hogy hogyan és milyen innovatív eszközökkel formálták át folyamatait a digitalizációs és AI-alapú technológiák.

A válaszokhoz kombinált módszertan segítségével jutottam, mely szekunder és primer kutatást is tartalmaz. Előbbi szakirodalmi elemzésen alapult, ahol a hazai és nemzetközi irodalmak feldolgozása mellett összehasonlító elemzést is alkalmaztam. Utóbbit pedig empirikus adatgyűjtésen keresztül készítettem el, kérdőíves felmérés formájában, amelynek kiértékeléséhez statisztikai elemzéseket használtam fel.

A hipotézisek és a jövőbeli hatások megfogalmazására vonatkozóan tértem ki a számviteli szakemberek munkafolyamatának aspektusaira, hogy mennyire vannak felkészülve ezen megváltoztató tényezők befogadására, hiszen a pénzügyi munkavállalóknak többek között naprakésznek kell lenniük a szabályok nyomon követését, betartását és alkalmazását illetően. Ennek ellenére fontosnak tartottam megvizsgálni, hogy hogyan vélekednek arról, hogy fel fogja-e váltani munkájukat az AI, és ha igen, akkor milyen mértékben, illetve minőségben teszi. (Bichachi, 2025) Ha pedig nem, akkor annak ok-okozati tényezőit is kértem megfelelő érvekkel alátámasztani. A végső eredmények alapján pedig az derült ki, hogy a válaszadók közepes mértékben használják a MI-t, és a szakemberek többsége pozitívan éli meg a számviteli folyamatok technológiai átalakulását.

Irodalomjegyzék

Borzán A., & Szekeres B. (2023). Digitalizáció szerepe és jelentősége a számviteli információs rendszer tükrében. *In Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozatának tudományos tanulmányai (pp. 16–24). Magyar Rendészettudományi Társaság.*

Denich E., Siklósi Á., Sisa K. A. & Veress A. (2023). A számviteli szakma digitalizálása. *Controller Info, 11(3)*, 43–49.

Tanulási motiváció és kulcskompetenciák a hevesi alfa generációs hátrányos helyzetű fiatalok körében

Cserni Bettina Rita, gazdálkodás és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Matiscsákné dr. Lizák Marianna, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: generációs különbségek, pályaorientáció, tanulási motiváció, országos kompetenciamérés, munkaerőpiac

Dolgozatom célja, hogy bemutassa a hátrányos helyzetű alfa generációs fiatalok kompetenciabeli különbségeit, különös tekintettel Heves vármegyére. A kutatás aktualitását az adja, hogy az alfa generáció tagjai, vagyis a 2010 után született fiatalok jelenleg serdülőkorban vannak, ezért kevés kutatás készült róluk, különösen a társadalmi hátrányokkal küzdő csoportjaikról. A dolgozat első részében a generációk közötti különbségeket és ezek lehetséges okait mutatja be, kiemelve azokat a társadalmi, technológiai és oktatási tényezőket, amelyek meghatározzák az alfa generáció helyzetét.

A dolgozat második része a hátrányos helyzet és a szegénység fogalmának szociológiai megközelítését tárgyalja. Az alfa generáció életének szerves része a digitális jelenlét, ez a hátrányos helyzetű térségekben kétélű fegyvernek bizonyul. Ennek oka az, hogy bár a fiatalok ugyan rendelkeznek a tanulás segítésére alkalmas elektronikai eszközökkel és internet-hozzáféréssel, ám sok esetben nem tudják azokat tudatosan, fejlesztő módon használni, ami tovább növeli az oktatási szakadékot.

Továbbá feltártam, hogy a mai modern munkaerőpiac szereplői milyen kompetenciákat részesítenek előtérben, a legfontosabbá vált képességekkel (ilyen többek között a digitális írástudás, a csapatmunka vagy a soft skillek, mint a jó kommunikációs készség, önállóság) mennyire rendelkeznek a hátrányos helyzetű fiatalok.

Szekunder kutatásként az országos kompetenciamérés adatainak elemzését végeztem országos és Heves vármegyei szinten. Az elemzés során idősorelemzéseket, megoszlási viszonyszámokat, illetve összehasonlító elemzéseket végeztem. Az eredmények szerint a megye tanulói mind szövegértésben, mind matematikában elmaradnak az országos átlagtól, ami a társadalmi-gazdasági háttérrel szoros összefüggést mutat. A továbbtanulási arányok is alacsonyabbak, különösen a szakképzésben tanuló fiatalok esetében.

A primer kutatás során félig strukturált interjúkat készítettem pedagógusokkal, pályaorientációs szakemberekkel, akik napi kapcsolatban vannak a kutatásom célcsoportjával. Az interjúk rávilágítottak arra, hogy a fiatalok tanulási motivációját leginkább a jövőkép hiánya, az önbizalom alacsony szintje, valamint a tanári támogatás mértéke befolyásolja. Az interjúalanyok szerint a siker kulcsa a személyre szabott pedagógiai figyelem és az élményszerű tanulás lenne, amely képes megerősíteni a diákok belső motivációját.

A kutatásom eredményei alapján a fiatalok pályaválasztását elsősorban külső tényezők motiválják, nem a személyes elköteleződésük. Ennek egyik oka az alacsony önbizalomban és nem támogató családi háttérben keresendő. Illetve az is kiderült, hogy a fiatalok elsősorban nem egyöntetűen csak fizikai munkát szeretnének vállalni. Kutatásomat a jövőben több mélyinterjú elkészítésével, illetve a fiatalok véleményének, képességeinek mélyebb megismerésével egészíteném ki.

A Big Mac index gazdasági értelmezése és alkalmazhatósága a vásárlóerő és makrogazdasági mutatók vizsgálatában

Rozsnaki Alexa Lotti, gazdálkodási és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csorba László, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: Big Mac index, vásárlóerő-paritás, gazdasági fejlettség, infláció

A Big Mac index a vásárlóerő-paritás egyik legközérthetőbb, gyakran mégis alulértékelt empirikus mutatója, amely egyetlen, világszerte egységes termék árán keresztül teszi lehetővé az országok árszintjének, valutájának és gazdasági fejlettségének összehasonlítását. A kutatás központi kérdése annak vizsgálata, hogy a Big Mac index milyen mértékben tükrözi a gazdasági fejlettség és a makrogazdasági folyamatok alakulását. A kutatás arra keresi a választ, hogy a Big Mac árai és az olyan alapvető mutatók, mint az egy főre jutó GDP, az infláció és a reálbérek között kimutatható-e érdemi összefüggés.

A vizsgálat öt országra (Magyarország, Lengyelország, Románia, Svédország és Dánia) vonatkoztatva, 2008 és 2024 közötti idősor adataira épül. A kutatás módszertana a Big Mac nettó árára, valamint a GDP-, inflációs és reálbérmutatók hivatalos statisztikáira támaszkodik. Az elemzés leíró statisztikát, korrelációs számítást és egyszerű lineáris regressziót alkalmazott, amelyek segítségével országonként külön értékelhetővé vált az egyes mutatók együtt mozgása. A kutatás célja, hogy az index működését tágabb összefüggésbe helyezve rávilágítson arra, milyen gazdasági folyamatokat képes jól megragadni, és mely esetekben mutat korlátokat.

Az eredmények alapján a Big Mac-árak és a GDP közötti kapcsolat a vizsgált országokban jelentős eltéréseket mutat: a felzárkózó gazdaságokban erősebb korrelációt sikerült kimutatni, míg a fejlett országokban a kapcsolat gyenge. Az infláció és a Big Mac árváltozása között csak korlátozottan fedezhető fel arányos összefüggés, ami arra utal, hogy a termék árára számos további tényező hat. A reálbérek és a vásárlóerő kapcsolata országonként eltérő mintázatot mutat, erősebb összefüggést leginkább Magyarország esetében sikerült igazolni. Összességében a Big Mac index olyan közérthető és értékes kiegészítő eszköz, amely megfelelő alkalmazás mellett jól használható a gazdasági folyamatok értelmezésére, feltéve, hogy a felhasználó tisztában van a mutató sajátosságaival, és más, részletesebb makrogazdasági elemzésekkel együtt értékeli annak eredményeit.

A biztosítási piac gazdasági teljesítményének elemzése és az alkuszok jelentőségének vizsgálata, az ATOM Bróker Kft. pénzügyi elemzése

Sirák Dominik, gazdálkodási és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Szarvas Anita, mesteroktató, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: biztosítás, alkuusz, elemzés, pénzügy, piac

Biztosítási alkuszként tevékenykedve, valamint egyetemi kurzusokon megjelenő témáknak, feladatoknak köszönhetően felébredt bennem az érdeklődés a cégek pénzügyi elemzése iránt, különös tekintettel a biztosítási piacon működő cégek esetén. Mivel a biztosítás a legtöbb ember életében megjelenik, úgy gondolom, hogy érdekes lehet elemezni a biztosítási piacon történt változásokat, eredményeket, melyeket a 2020–2024-es időszakra vizsgáltam, főleg szekunder kutatást alkalmazva.

Céloom a dolgozattal egy biztosításialkusz-cég, az ATOM Bróker Kft. pénzügyi helyzetének elemzése. Arra a kérdésre kerestem a választ, hogy stabil-e a vállalat működése a különböző pénzügyi mutatószámok alapján, és a versenytársaihoz képest hogyan teljesít. A biztosítási piacot elemezve további kérdésem, hogy ezen a piacon milyen tendenciák voltak jellemzőek, milyen irányba halad a piac, hogyan változott az alkuszok szerepe, kimutatható-e hozzáadott érték a részükről, van-e jövőjük a piacon. Hipotézisem, hogy az alkuszokra szükség van, és kimutatható a versenyt élénkítő hatásuk. További hipotézisem, hogy az ATOM Bróker Kft. mivel alkuszcég, a biztosítási piac mozgását követi, ami meglátszódik a pénzügyi mutatószámaiban is. Módszertanom szekunder elemzés, amely tartalmazza a biztosítási piac szakirodalmi elemzését, továbbá két biztosítással foglalkozó vállalkozás és két alkuszcég gazdasági elemzését, összehasonlítást.

Az elemzésben először ismertetem magát a biztosítási piacot, hogy hogyan indult, és milyen nehézségeken kellett átesnie ahhoz, hogy ott tartson, ahol ma tart, és milyen jelentőséggel bír a magyar GDP-ben. Utána bemutatom az alkuszokat és a biztosítási piacon elfoglalt helyüket. Ezt követően a piac legnagyobb szereplőit elemzem, a Generali Biztosító Zrt.-t, az Allianz Hungária Zrt.-t és a Hungarikum Biztosítási Alkusz Zrt.-t, majd külön az ATOM Bróker Kft.-t éves beszámolók segítségével. Az elemzés célja, hogy látható legyen, mekkora cégekről van szó, milyen a teljesítményük és különböző pénzügyi mutatószámaik, ezzel is hozzájárulva ahhoz, hogy választ találjak arra, hogy a biztosítási piac hogyan alakul, és hogy ehhez képest az ATOM Bróker Kft. milyen helyzetben van.

Az elemzés során meglepő eredmények születtek: bár a biztosítási piac teljesítménye növekszik évről évre, nem olyan ütemben, mint a teljes GDP, így lassuló ütemű növekedésről beszélhetünk. Ez a piacvezető biztosítók pénzügyi teljesítményével magyarázható, mely a 2020-as évtől kezdődően 2023-ig egy romló tendenciát mutatott, csak a 2024-es évre látható kisebb javulás.

Ehhez képest, a piacvezető alkuszcég jobb teljesítménnyel rendelkezik, és megállapítható további források tanulmányozásával, hogy az alkuszok fontosak, és van jövőjük a piacon, mivel egyre több biztosítást is ők kezelnek. Az ATOM Bróker Kft. a többi elemzett céghez képest nagyon kicsi, viszont teljesítményében megfigyelhető egy javuló tendencia, ami korrelál a többi biztosítási cég teljesítményével, így bár a biztosítási piacon vállalt szerepe elenyésző versenytársaihoz képest, elmondható, hogy maga a cég stabilan működik.

Irodalomjegyzék

Blumné Bán E., Kresalek P. & Pucsék J. (2011). *A vállalati elemzés alapismeretei*. Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.

Magyar Biztosítók Szövetsége. (2025). *Magyar Biztosítók Évkönyve 2025*. https://mabisz.hu/wp-content/uploads/2018/09/KESZ_MABISZ_Evkonyv%CC%88nyv-2025-hun.pdf

Készpénzmentes gazdaság: elmélet és gyakorlat

Varga Gabriella, gazdálkodás és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csorba László, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: pénzügy, digitális infrastruktúra, adatvédelem, társadalmi integráció

A készpénzmentes gazdaság fogalma napjainkban egyre ismertebbé válik. Számos ország támogatja a digitális fizetési rendszerek kiépítését, amely a felgyorsult világ egyik alapvető eleme. Svédország például már évek óta nagyon alacsony készpénzhasználatot mutat. Továbbá más országok is törekednek arra, hogy kiépítsék a készpénzmentes gazdaságot, és ezzel együtt a saját digitális pénznem létrehozására is kísérletek vannak, mint Kínában. A jövő ezek alapján a készpénzmentességben rejlik. A készpénzmentes gazdaság számos előnnyel és hátránnyal jár, azonban erre jelenleg magyar kutatások csak korlátozottan lelhetők fel. Továbbá felmerülhet a kérdés, hogy vajon jelenleg a magyar társadalom milyen irányba tart, és hogy jelenleg megvannak-e a szükséges feltételek a készpénzmentességhez. Az Alaptörvény tizenötödik módosítása szerint a készpénzzel való fizetés alapvető jog. Ez azonban érdekes anomáliát hoz létre, hiszen az Országgyűlés szerint a készpénzhasználat alapjog, ezzel szemben a Magyar Jegybank 2030-as pénzügyi stratégiája teljesen más irányokat ad.

Irodalomjegyzék

Chen, Y., & Zhang, K. (2025). The Penetration of Digital Currency for Sustainable and Inclusive Urban Development: Evidence from China's e-CNY Pilot Using SDID-SCM. *Sustainability* 17(15), 6981. <https://doi.org/10.3390/su17156981>

Magyar Nemzeti Bank. (2023, május 30). *Pénzforgalom 2030 stratégia – Digitalizációs szintugrás az elektronikus pénzforgalomban.*

<https://www.mnb.hu/letoltes/penzforgalom-2030-strategia.pdf>

Magyarország Alaptörvényének tizenötödik módosítása. (2025). *Magyar Közlöny*, (41), 2210–2212. jog.gov.hu

Sveriges Riksbank. (2025). *Payments report 2025.*

<https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/betalningsrapport/2025/engelsk/payments-report-2025.pdf>

A lakosság pénzügyi piaci befektetései, értékpapírok elemzése

Varga Gergő, gazdálkodás és menedzsment BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csorba László, egyetemi docens, EKKE Gazdaságtudományi Intézet

Kulcsszavak: állampapír, motivációs tényezők, fiatalok befektetési szokásai

A lakossági befektetések témája már kifejezetten régóta foglalkoztat, többek között azért, mert szerettem volna jártasságot szerezni a témában, hogy azt kamatoztathassam az életben. Személyes véleményem szerint ennek a témának nagyobb hangsúlyt kellene kapni akár már a középiskolákban is, de legalább az egyetemeken, és nem csak gazdasági szakos egyetemistáknak. Hiszen a gazdasági döntések megjelennek a mindennapi életünkben, akármilyen területen dolgozunk, ha nem is a munkánk során, a magánéletünkben biztosan, hiszen a megtermelt jövedelmünk felett mi magunk döntünk, és mi döntjük el, hogy elköltjük, megtakarítjuk vagy éppen befektetjük azt.

A kutatásom során a befektetés részét választottam elemzésem tárgyául, hogy megismerjem a Heves vármegyei lakosság milyen befektetési típusokkal rendelkezik. Ehhez a részvény típusú befektetéseket választottam. Primer és szekunder kutatást egyaránt végeztem ahhoz, hogy egy átfogó képet kapjak, és megválaszolhassam feltett kérdéseimet. A primer kutatásom elvégzéséhez a kérdőíves vizsgálati módszert választottam. Ahhoz, hogy reprezentatív mintát kaphassak, szükségem volt egy olyan mintavételi technika kiválasztására, amely a lehető legjobban tudja reprezentálni a sokaságot. Továbbá ugyan elsődlegesen a fiatalokat szerettem volna vizsgálni, igyekeztem minél több kitöltést összegyűjteni minden korosztályból, hogy minél szélesebb spektrumon vizsgálhassam a témámat. Az eredmények alapján arra jutottam, hogy a vizsgált célterület lakosságának portfólióját a minta alapján jelentős részben állampapírok és befektetési jegyek képezik. Az állampapír esetén az elsődleges motivációs tényezők közé tartozott az államba vetett bizalom, vagyis hogy egy rendkívül megbízható befektetésről beszélünk, emellett pedig az, hogy a legtöbb befektetési formával szemben adómentességet élvez. Összeségében megállapítást nyert, hogy habár az államkötvények vásárlását lakossági oldalról vizsgálva elsősorban az idősebb korosztály részesíti előnyben, már a fiatalabbak körében is elterjedt az azokba való befektetés, annak ellenére is, hogy a Z generáció már a kockázatosabb befektetések iránt is elkezdett jelentős érdeklést mutatni.

Úgy gondolom, hogy a jövőben érdemes lehet a kutatásomat tovább folytatni több befektetési lehetőség bevonásával, illetve esetleg kiegészíteni egy nagyobb célterület kutatásával.

SZOCIÁLPEDAGÓGIAI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

SZOCIÁLPEDAGÓGIA TAGOZAT

2025. 11. 25.

1. Urbán Mónika	3. hely
2. Lukács Gergő Aurél	2. hely
3. Bangó Zsolt	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Sárkány Péter, egyetemi tanár

EKKE Társadalomtudományi Intézet
(elnök)

Dr. Hadnagy József, egyetemi docens

EKKE Társadalomtudományi Intézet

Dr. Szilágyi István, professor emeritus

EKKE Társadalomtudományi Intézet

A személyiség pozitív erőforrásainak összefüggése a látássérüléshez történő adaptálódással

Urbán Mónika, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Geng Noémi, tanársegéd, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: reziliencia, kontroll, látássérülés, adaptáció

A látássérülés egy olyan életminőség-csökkentő tényező, amely mélyrehatóan befolyásolja a sérülést elszenvedett ember mindennapi életét, önállóságát, társas kapcsolatait és pszichológiai jólétét. Kutatásomban azt szeretném megtudni, hogy a látássérüléssel élő emberek hogyan adaptálódnak a megváltozott élethelyzetükhöz, és ennek során milyen szerepet játszanak a személyiségük erős oldalai, például mennyire érzik úgy, hogy a kezükben tartják az irányítást, mennyire kitartóak, tudnak-e pozitívan gondolkodni, és számíthatnak-e a környezet támogatására, személyiségük szerint milyen kontrollszereppel rendelkeznek, milyen lelki rugalmassággal, vagyis rezilienciával rendelkeznek, illetve ez hozzájárul-e ahhoz, hogy megbirkózzanak a mindennapi életben felmerülő problémákkal, kihívásokkal. Fel szeretném tární, hogy milyen összefüggés mutatható ki a személyiségbeli pozitív erőforrások és a látássérültséghez történő adaptáció különböző dimenziói között.

A megélt kontroll helyének és szerepének meghatározása kulcsszerepet játszhat az adaptáció alakulásában. Ha a belső kontrollal rendelkező egyén saját maga dönt, irányítja sorsát. Ha külső kontrollal rendelkezik, akkor a sorsra, a véletlenre, ezáltal másra bízta magát. (Kállai, Varga, Oláh, 2007) Az áttolt kontroll használatának mértéke pedig megmutatja, hogy mennyire képes arra az egyén, hogy mások kezébe helyezze át a feladatokat, amikor arra szükség van. (Kulcsár, 2002)

Ebből kifolyólag kutatásomat összehasonlító vizsgálattal fogom elvégezni, ahol látássérülteket hasonlítok össze ép látású, azonos korcsoportba tartozó egyénekkkel.

A kutatásomat az alábbiak szerint operacionalizálom:

Az első hipotézisem úgy szól, hogy „a reziliencia és a belső kontroll pozitív korrelációt mutat populációtól függetlenül”. Ennek a mérésénél a felhasznált Rotter-skála és a 10 ítemes reziliencia-kérdőív magyar változatának együttes eredménye fog adatot szolgáltatni.

A második hipotézisem az, hogy „a látássérült személyek rendelkeznek az áttolt kontroll képességével”. Ennek mérésére a 10 ítemes reziliencia-kérdőívet egészítettem ki 6 olyan kérdéssel, amely az áttolt kontroll szerepére vonatkozik.

Az utolsó, vagyis harmadik hipotézisem az, hogy „a reziliencia a látássérült populáció esetében magasabb lehet a látó társaikhoz képest”. Ennek mérésére a reziliencia-kérdőívben kapott eredményeket hasonlítom össze a látó és a látássérült kontrollcsoportok esetében.

Irodalomjegyzék

Kállai J., Varga J. & Oláh A. (szerk.). (2007). *Egészségpszichológia a gyakorlatban*. Medicina Könyvkiadó.

Kulcsár Zs. (1998). *Egészségpszichológia*. ELTE Eötvös Kiadó.

„Csak még egyszer...” – online szerencsejáték fiatalok körében

Lukács Gergő Aurél, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Farmosi Andrea, mesteroktató, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: szerencsejáték, online szerencsejáték, internethasználat, függőség

A szerencsejáték egy olyan tevékenység, amelynek során egy játékos pénzbeni vagy vagyoni értékű tétet kockáztat annak reményében, hogy egy véletlenszerű kimenetel során nyereményhez juthasson egy esemény során. Az első definíciók kiemelik, hogy a véletlenek sorozatának jelentős szerepe van a játékos döntéseivel szemben az eredményekhez mérten. Ezt a megközelítést alkalmazza Demetrovics és Kun is, akik Bolen és Boyd (1968) definícióját idézik: „a játékos fogadást köt, tétet tesz egy kiszámíthatatlan, véletlen által meghatározott eseményre” (Demetrovics & Kun, 2008a). A magyarországi fiatalok életében a média és az internethasználat a mindennapjaik részévé vált. A technológia fejlődése, a tartalmak szélesebb körben való elérése, valamint az eszközök mobilizálódása egyaránt hozzájárul a médiafogyasztás formáinak, valamint intenzitásának változásához. Fontos megfigyelni, hogy miként használják az internetet, a közösségi médiát, valamint más online tevékenységeket, illetve milyen kockázatokkal tudnak találkozni. (Gyivicsán, 2023)

Irodalomjegyzék

Demetrovics Z. & Kun B. (2021). A viselkedési függőségek és az impulzuskontroll egyéb zavarainak helye az addikciók spektrumán. In Demetrovics Z. & Kun B.

(Szerk.), *Az addiktológia alapjai IV.: Viselkedési függőségek*. Akadémiai Kiadó.

<https://doi.org/10.1556/9789634546795>

Gyivicsán A. (2023). A Z generáció internethasználati szokásai és az internetfüggőség. *Módszertani Közlemények*, 63(1), 121–137.

<https://doi.org/10.14232/modszertani.2023.1.121-137>

Hátrányos helyzetű roma tanulók viszonyulása az oktatási rendszerhez

Bangó Zsolt, szociálpedagógia BA szakos hallgató

Témavezető:

Pacsuta István, adjunktus, EKKE Társadalomtudományi Intézet

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, oktatási rendszer, szociális biztonság, tőkeelmélet

A kutatás célja annak feltárása volt, hogy milyen tényezők befolyásolják a hátrányos helyzetű, roma származású tanulók oktatáshoz való viszonyát, valamint miként jelenik meg identitásukban a társadalmi kirekesztettség tapasztalata. A vizsgálat Bourdieu tőkeelméletére (Bourdieu 2008) építve három hipotézist fogalmazott meg a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődésének és a tőkehiány különböző dimenzióinak értelmezésére. Az eredmények szerint a tanulók fontosnak tartják az iskolai részvételt, azonban nem képesek megfogalmazni saját tanulási szükségleteiket, ami a szűkös szókincs és az inkorporált kulturális tőke hiányából fakad. Az oktatási rendszer teljesítményorientált működése tovább erősíti ezt a hiányt, mivel nem támogatja az egyéni igények tudatosítását és kifejezését.

A második hipotézis szintén igazolódott: a tanulók számára az iskola nem csupán a tudásszerzés, hanem a szociális biztonság és a közösségi stabilitás terepe. A kollégium különösen fontos szerepet tölt be az alapvető szükségletek biztosításában, ami azt jelzi, hogy a gazdasági tőke hiánya közvetlen hatással van az oktatási részvételre. A harmadik hipotézis részben nyert megerősítést: a tanulók egy része rendszeridegenként élte meg az iskolarendszert, míg mások alkalmazkodó vagy azonosuló stratégiákat alakítottak ki. A kirekesztettség megélése identitásformáló tényezőként jelent meg, összhangban azzal a megállapítással, miszerint a perifériára szorultság tapasztalata már gyermekkorban belsővé válik.

Összességében a kutatás rávilágít arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulók oktatási részvételét és esélyeit nem kizárólag a tanulási motiváció határozza meg, hanem a tőkehiány, a szociális biztonság iránti fokozott igény és a strukturális kirekesztettség élménye is. A társadalmi mobilitás elősegítéséhez elengedhetetlen egy olyan oktatási környezet kialakítása, amely a tudásátadás mellett a szociális támogatás és közösségi megerősítés funkcióját is betölti.

Irodalomjegyzék

Bourdieu, P. (1999). Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke. In: Angelusz R. (szerk.), *A társadalmi rétegződés komponensei*. (pp. 156–177). Új Mandátum Könyvkiadó.

INFORMATIKAI KAR

DIGITÁLIS TECHNOLOGIAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****DIGITÁLIS TECHNOLOGIA TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Majoros Ádám	
2. Mészáros Boglárka	1. hely
3. Ponyi Szonja Liliána	3. hely
4. Thot Martina	3. hely
5. Dr. Dóra László János	2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Antal Péter, egyetemi docensEKKE Digitális Technológia Intézet
(elnök)**Dr. Komló Csaba**, egyetemi adjunktus

EKKE Digitális Technológia Intézet

Ujhelyi Gábor, tanársegéd

EKKE Digitális Technológia Intézet

Kajári Katalin, tájékoztató könyvtárosGödöllői Városi Könyvtár és
Információs központ

Felső tagozatos diákok könyvtár- és internethasználati szokásai

Majoros Ádám, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Radics Krisztina, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: iskolai könyvtár, olvasás, felső tagozat, közösségi média, e-book

A könyvtárhasználat egyidős az olvasás megjelenésével, a könyvtárak az emberiség első, dokumentumok gyűjtésére és megőrzésére szakosodott intézménye. Napjainkban is ezt a tisztséget tölti be, és az első könyvtárak megjelenése óta már sok, más területre szakosodott alfajuk is megjelent (pl. az iskolai, magán- és szakkönyvtárak). A könyvtárak továbbá fontos szerepet töltenek be mind az oktatás, mind a továbbképzés terén, hiszen itt a diákoknak lehetősége van olyan anyagokhoz hozzáférni, amelyeket az alapoktatásban nincs lehetőségük megszerezni, továbbá ki is tudják bővíteni addigi ismereteiket egy adott témával kapcsolatban.

Sajnos azonban a mai fiatalok, vagyis a digitális bennszülöttek körében a könyvtárba járás, ha nem is teljes mértékben, de eléggé csökkenő tendenciát mutató tevékenység. Ennek sokszor az is az oka, hogy bár a könyvtárba járás fontos és a műveltségre nagy hatást gyakorló tevékenység, továbbá izgalmas is tud lenni, a mai fiatalság nagy része nincs teljes mértékben felvilágosítva a könyvtárak jelentőségéről, illetve a könyvtárosok szerepéről a könyvtárakban.

Mivel a digitális bennszülöttek rendkívül sok időt töltenek az interneten, főként a közösségi médiákon, a könyvtárak is igyekeznek alkalmazkodni a mai fiatalság trendjeihez. Ezenkívül a technológiai fejlődés új szerzeménye, az e-book lehetővé teszi azt, hogy akár több száz dokumentumot is el tudjunk olvasni anélkül, hogy akár egy könyvet is a kezünkbe vegyünk, és akár a könyvtárakból is tudunk hozzá dokumentumokat kölcsönözni. Ezekről függetlenül nem hagyhatjuk figyelmen kívül az előbbi bekezdésben megemlített tényeket.

Kutatásom célja annak feltárása, hogy a felső tagozatos diákok mennyire részesítik előnyben a hagyományos könyvtárhasználatot, és milyen összefüggés mutatható ki a könyvtárba járási hajlandóságuk és az internethasználati szokásaik (különös tekintettel a közösségi médiára) között.

A kutatás alapját szakirodalmi elemzés képezi, kiegészítve egy kvantitatív, kérdőíves vizsgálattal. A kutatás célcsoportja, populációja a 10 és 15 év közötti, általános iskolai felső tagozatos diákok. A kérdőív a könyvtárlátogatási gyakoriságot, az olvasási preferenciákat, az internethasználati időt és a közösségi média szerepére vonatkozó attitűdöket méri. A kutatás hipotézisei a következők:

- A hagyományos könyvtárhasználat csökken, a közösségimédia-felületek (pl. booktok) pozitívan befolyásolhatják a fiatalok olvasási kedvét és ezáltal közvetetten a könyvtárlátogatást.
- Az e-bookok elérhetősége a technológiai fellendülés részeként újra vonzóvá teszi az olvasást a digitális generáció számára.

State-of-the-Art vizualizációs technológiák és a felhasználói élmény a digitális építészeti örökség megmentésében

Mészáros Boglárka, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Csernai Zoltán, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: 3D rekonstrukció, Unreal Engine, Gamification, digitális bölcsészet, kastélyrekonstrukció

Szülföldem, a Szilágyság, a Partium történelmi hagyatékban gazdag vidéke, számos kulturális és építészeti csodát őriz. Ez az épített örökség – várak, kastélyok, udvarházak – sajnálatos módon az elmúlt évtizedek során sok esetben a visszafordíthatatlan enyészet útjára lépett. Ez a felismerés vezérelt abban a törekvésben, hogy ezekből az értékekből legalább digitális formában megmentsek valamit az utókor számára, emléket állítva egy olyan helynek, amely méltó a megőrzésre.

A jelenlegi kutatás egy korábbi, statikus vizuális reprezentációra épül, amelynek keretében a zsidói Wesselényi-kastély részletgazdag, 3D modelljét hoztam létre Blender szoftver segítségével, fellelhető tervrajzok és korabeli fotók alapján. A továbblépés célja egy dinamikus, valós időben bejárható, immerzív virtuális környezet létrehozása volt. Ennek érdekében a kastély modelljét az Unreal Engine játékmotorba implementáltam, és egy harmadik nézetű (third-person) felfedezhető térként építettem újjá.

A fő célkitűzés túlmutatott a puszta bejárhatóságon: egy interaktív, tudományos-ismeretterjesztő kiállítást kívántam létrehozni a virtuális kastély falain belül, integrálva a Wesselényi család történetét és a helyi kulturális örökséget. A modell vizuális minőségét a nagy felbontású 3D modellekhez optimalizált Unreal Engine technológiák alkalmazása és a narratív alapon nyugvó interakciók támogatják.

A projekt így kísérletet tesz az örökségvédelem és az ismeretterjesztés új, digitális eszköztárának kiaknázására. A kutatás az építészeti rekonstrukció módszertanának bemutatásán túl kiterjed a felhasználói élmény (User Experience) vizsgálatára is, amely empirikus úton elemzi a virtuális kiállítás edukatív hatékonyságát és a gesztusalapú interakciók érzelmi hatását a látogatókra. Céлом a módszertani átláthatóság biztosítása, bemutatva a technikai munkafolyamatokat és a fejlesztési döntéseket.

A könyvtárosok szerepe napjainkban

Ponyi Szonja Liliána, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Hajdu Krisztián, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: könyvtáros munkakör megítélése, szakmai megbecsültség, könyvtáros-sztereotípiák, alulértékelt szakma, könyvtáros-kompetenciák változása

Dolgozatom fő témája a könyvtáros munkakör megítélésének magyarországi viszonylatai napjainkban. Célom, hogy feltérképezzem, elemezzem és lehetséges megoldásokat keressek a szakma társadalmi és szakmai megbecsülésének problémáira. Kutatásomhoz két kérdőívet készítettem, az egyik célcsoportját a könyvtárhasználók és nem használók alkották, a másikon pedig a szakmabeliek tapasztalatait és véleményét vizsgáltam. A dolgozat bemutatja a könyvtáros munkakör alakulását napjainkig, a könyvtáros-kompetenciák és -készségek változását, valamint a szakmát körülvevő sztereotípiákat. Kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy a társadalom egy része továbbra sem ismeri pontosan a könyvtárosok munkafolyamatait. A könyvtárosok saját visszajelzései alapján a hivatás kettős természetű: egyszerre élnek meg folyamatos nehézségeket és szakmai fejlődést, túlterheltséget és hivatástudatot. A válaszokból kirajzolódott, hogy a könyvtáros szakma jelenleg alulértékelt, mind társadalmi, mind anyagi szempontból, ami hosszú távon veszélyezteti a pályán maradást és az utánpótlást. Dolgozatom célja ezen problémák feltárásán túl, hogy lehetséges irányokat is kijelöljön a szakma társadalmi presztízsének erősítése érdekében.

Könyvborítók befolyásoló hatása – avagy hogyan szólít meg az olvasmány?

Thot Martina, informatikus könyvtáros BA szakos hallgató

Témavezető:

Radics Krisztina, tanársegéd, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: grafika, arculat, szokások, előítélet, pszichológia

Az előadás elsősorban a könyvborítók befolyásoló hatását taglalja. A kérdőíves kutatás elemzése alapján érintőleges betekintést nyerhetünk az emberek könyvválasztási szokásaiba – mi kelti fel a figyelmüket, mi ösztönzi őket arra, hogy kézbe is vegyék, majd elolvassák az adott művet? Kérdés még az is, mennyire ítélnék a borító alapján, és hogy a feltételezett tartalom milyen mértékben egyezik meg a valósággal. Kitérünk továbbá arra, milyen borítót tartanak a legideálisabbnak, és néhány szó esik az e-könyvek kinézetéről is.

Mindezek előtt azonban némi történeti áttekintés sem árt, tehát rövid összefoglaló mutatja be a könyvborítók kialakulását a kezdetektől, és néhány kép tükrözi majd napjaink trendjeit.

A XXI. századi felsőoktatási hallgatók könyvtárral kapcsolatos igényei

Dr. Dóra László János, könyvtárostánár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Czeglédi László, egyetemi docens, EKKE Digitális Technológia Intézet

Kulcsszavak: könyvtár, kutatás, innováció, modell, trend

A XXI. századi könyvtárak szinte teljesen más szerepkört képviselnek, mint az ezredforduló előttiek. Új tanulásszervezési szempontok jelentek meg, és ehhez alkalmazkodóan a könyvtárak nyújtotta lehetőségeknek is meg kell(ett) változniuk. Nemcsak a könyvtári állomány, hanem maga a könyvtár mint helyszín is radikális változásokon megy keresztül, egészen a gyűjtemények elérésén át a szolgáltatásokig minden permanensen változik. A szakirodalom folyamatosan nyomon követi a legújabb trendeket, és elméleti írásokban teszi közzé. Az előadásban egy 2025-ös online felmérés eredményei kerülnek bemutatásra, a felsőoktatásban tanuló hallgatók igényfelmérése alapján.

MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Kulyó Tamás	
2. Molnár Máté Róbert	2. hely
3. Szabó Márk	
4. Gurics Roland	1. hely
5. Gunics Roland, Molnár Máté	
6. Hu Ming	3. hely
7. Szabó Judit Anna	
8. Sasi Levente Márk	3. hely
9. Talha Kamran, Farooq Ahmad	

A zsűri tagjai:

Dr. Hoffmann Miklós , egyetemi tanár	EKKE Matematikai és Informatikai Intézet (elnök)
Dr. Házy Attila , egyetemi docens	EKKE Matematikai és Informatikai Intézet
Banyik Nándor , tanársegéd	EKKE Matematikai és Informatikai Intézet
Erdész Réka , programtervező informatikus BSc	EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Az informatikai rendszerek szerepe a labdarúgásban

Kulyó Tamás, gazdaságinformatikus BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Király Sándor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: VAR, játékvezető, VOL, GLT, beszámoló

Az elmúlt években a labdarúgás teljesen megváltozott az informatikai rendszerek által. A technológia fejlődéssel megjelentek a VAR (video assistant referee), a VOL (virtual offside line) és a GLT (goal line technology) informatikai rendszerek. A VAR-rendszernek az elveit és protokolljait folyamatosan fejlesztik, modernizálják. A rendszer a több kamera által pontos és több videó általi visszajátszást biztosít a játékvezetőnek a mérkőzés alatt. A GLT-rendszert az érvényes gól jelzése miatt találták ki. A labdában lévő érzékelő érzékeli a mágneses rácsok által küldött jeleket, és adatokat küld egy számítógépnek. Érvényes gól esetén a játékvezető óráján megjelenik a „GOAL” értesítés. A VOL-technológiánál kettő rendszert különböztetünk meg. Az első egy virtuális lesvonal, a második pedig egy félautomata lesvonal. A rendszer egy 3 dimenziós (3D) képet fog készíteni, amelyen a játékosok testhelyzetének pontos helyét határozzák meg, és ezek után tudják a lesvonalat meghúzni. Az MLSZ (Magyar Labdarúgó Szövetség) által elkészített 2024-es beszámoló alapján jól kiszámolható, hogy a szövetség mennyit is költ a rendszernek a fenntartására és a szakemberek folyamatos képzéseire.

A szakdolgozatom kutatását egy általam készített Forms-kérdőív alapozta meg, amelyben a szakmabeli játékvezetők válaszoltak az általam feltett kérdésekre. A kérdésekben kitértem a VAR-rendszer által befolyásolt területek változásaira és arra, hogy mennyire is hasznos ez a mai labdarúgásban. A kutatásomban még szerepet játszott a megyei labdarúgás, hogy ott hogyan is jelenik meg az informatika, és a jövőben hogyan alakulna kisebb osztályokban. A válaszok alapján készítettem egy statisztikai elemzést a szabálytalanságok változásáról, ami megmutatja, hogy mennyire is befolyásolta a játékosokat a rendszer megléte.

A jövőbeni kutatások segítségével még jobban elemezni lehetne a magyar labdarúgást, hogy mennyire is befolyásolta, változtatta meg az informatika, és az eredményeket össze lehetne hasonlítani más ligák adataival.

Irodalomjegyzék

Silva, A. (2022). *Analysis of the Video Assistant Referee (VAR) in football* [Master's thesis, Universidade Lusófona]. Recrutamento e Seleção Repositório.

Fédération Internationale de Football Association. (2023). *Offside technology test manual (Version 2)*. FIFA Quality Programme.

Kim, C. H., Lee, K. Y. & Kwon, Y. S. (2022). *Does the Video Assistant Referee (VAR) technology mitigate referee bias in professional football leagues?* Conference Paper, International Telecommunications Society (ITS).

Ahmadi, Z. & Salimi, N. (2014). Arbitration management with using artificial intelligence technology (the sample: Goal-line technology in football). *Modeling of Artificial Intelligence*, 3(3), 132–139.

Lokális visszalépési mechanizmusok a generatív modellezésben

Molnár Máté Norbert, programtervező Informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Tajti Tibor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: nagy nyelvi modellek, neurális hálózatok, gépi tanulás, visszalépéses keresés, természetes nyelvi feldolgozás, megerősítéses tanulás

Az autoregresszív nagy nyelvi modellek (LLM) (Vaswani et al., 2017) a természetes nyelvi feldolgozás (NLP) modern eszközei, amelyek hagyományosan a szöveggenerálást tokenenként, alapértelmezetten visszafordíthatatlan lépések sorozataként valósítják meg. Ez a mohó (greedy) megközelítés azonban sebezhetővé teszi őket: egyetlen korai hibás döntés a generálási folyamatban később alacsony minőségű, ismétlődő vagy szemantikailag torzult kimenethez vezethet. A hibák ilyen jellegű halmozódása korlátozza a modellek megbízhatóságát a komplex, több lépésből álló feladatok megoldásában.

Kutatásunkban egy visszalépéses mechanizmust mutatunk be, amely lehetővé teszi a nyelvi modellek számára, hogy dinamikusan felülbírálják és visszavonják a már legenerált tokeneket. Ezt egy nyílt forráskódú Python keretrendszerben implementáltuk. A rendszer két központi elemből áll, egy motorból, amely a generálás állapotát kezeli, és egy operátor interfészből, amely egy cserélhető döntési függvényt definiál. Az operátorok heurisztikus szabályok alapján azonosítják a hibásan generált szakaszokat, és utasítják a rendszert az utolsó N token törlésére, ezzel új generálási útvonalat nyitva.

A heurisztikus szabályok korlátainak leküzdésére egy fejlettebb, megerősítéses tanuláson (RL) alapuló megközelítést is kidolgoztunk. A visszalépési döntést szekvenciális döntési problémaként fogalmaztuk meg, ahol egy RL-ügynök tanulja meg az optimális visszalépési politikát. A környezetet olyan módon modelleztük, hogy a jutalomfüggvényt egy „LLM-as-a-judge” architektúra szolgálja, azaz egy külső, erősebb nyelvi modell értékeli a legenerált szöveg minőségét, ezzel biztosítva a ritka, de informatív jutalmakat. A betanított politika szintén egy operátor formájában van integrálva a keretrendszerbe, felváltva a manuálisan hangolt heurisztikákat.

A módszer hatékonyságának validálására egy teljes körű, konfigurációalapú kiértékelő rendszert fejlesztettünk, amely méri a heurisztikus operátorok teljesítményét sztandard NLP-feladatokon. Az RL-ügynök tanítását PPO-algoritmussal (Schulman et al., 2017) végeztük. Eredményeink igazolják, hogy mind a heurisztikus, mind a tanult visszalépési stratégiák képesek javítani a generált szöveg minőségét egy önkorrekciót nem alkalmazó alapmodellhez képest. A bemutatott keretrendszer így egy rugalmas megoldást kínál az adaptív, önkorrekciós képességek integrálására a modern nyelvi modellekbe.

Irodalomjegyzék

Vaswani, A., Shazeer, N., Parmar, N., Uszkoreit, J., Jones, L., Gomez, A. N., Kaiser, Ł. & Polosukhin, I. (2017). Attention is all you need. In *Advances in Neural Information Processing Systems* 30 (pp. 5998–6008).

Schulman, J., Wolski, F., Dhariwal, P., Radford, A. & Klimov, O. (2017). *Proximal policy optimization algorithms*. (arXiv preprint arXiv:1707.06347).

Adattisztítási és spamszűrési módszerek a TAWOS-projekteseményadatbázisban

Szabó Márk, programtervező informatikus MSc szakos hallgató

Témavezető:

Kovács Ádám, tanársegéd, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: nagy nyelvi modellek, adattisztítás, spam-szűrés

Az informatikai projektek szimulációja fontos szerepet tölt be a hallgatók gyakorlati készségeinek fejlesztésében, ugyanakkor a jelenleg alkalmazott megoldások csak részben tükrözik a valódi fejlesztési folyamatokat, mint például a megrendelői igények folyamatos alakulását vagy a komplex döntési helyzeteket. Kutatásunk célja egy olyan mélytanuláson alapuló megközelítés kidolgozása, amely hitelesen képes modellezni a projektmunka során előforduló eseményeket, és ezáltal életszerűbb tanulási környezetet biztosít.

A teljes fejlesztési keretrendszer első, kiemelt lépése a tanításhoz felhasznált adatok minőségének javítása. A pontos szimuláció érdekében elengedhetetlen, hogy a modell megbízható, értelmezhető és tényleges információt hordozó bejegyzések alapján tanuljon. A kutatás alapjául szolgáló TAWOS-gyűjtemény (Tawosi et al., 2022) több mint félmillió eseményt tartalmaz 44 különböző nyílt forráskódú projektből, azonban jelentős mennyiségű félrevezető, lényegtelen vagy zajos adatot is magában foglal. Ezek torzíthatják a későbbi elemzéseket, ezért az előfeldolgozás meghatározó fontosságú.

Az adattisztítás során elsőként eltávolítottuk a projekt szempontjából haszontalan táblákat és mezőket, így csökkentve a redundanciát és a felesleges terhelést. Ezt követően egy összetett értékelési rendszert dolgoztunk ki a gyenge minőségű vagy tartalmilag üres bejegyzések kiszűrésére. Az általunk készített módszer figyelembe veszi többek között a szöveg terjedelmét, az érdemi kifejezések jelenlétét, a szerkezet jellemzőit, illetve azt, hogy a bejegyzés hordoz-e technikailag feldolgozható információt.

A manuálisan összeállított szűrési megközelítés mellett lokálisan futtatható nagy nyelvi modelleket is bevontunk, amelyek a modern transzformer alapú NLP-technológiákra épülnek (Wolf et al., 2020). Célunk annak vizsgálata volt, hogy ezek a modellek milyen pontossággal képesek felismerni a valódi tartalommal nem rendelkező eseményeket. A kapott eredményeket összevetjük a saját módszerünk által készített osztályozással, és az összehasonlítás eredményei alapján készítjük elő a végleges, megtisztított adathalmazt.

A kialakított, zajtól mentes adatbázis a későbbi mélytanulás-alapú elemzések és szimulációs modellek megbízható alapjául szolgál majd.

Irodalomjegyzék

Tawosi, V., Al-Subaihin, A., Moussa, R. & Sarro, F. (2022). A versatile dataset of agile open source software projects. In *Proceedings of the 2022 IEEE/ACM 19th International Conference on Mining Software Repositories (MSR)* (pp. 707–711)

Wolf, T., Debut, L., Sanh, V., Chaumond, J., Delangue, C., Moi, A., Cistac, P., Rault, T., Louf, R., Funtowicz, M., Davison, J., Shleifer, S., von Platen, P., Ma, C., Jernite, Y., Plu, J., Xu, C., Le Scao, T., Gugger, S., ... Rush, A. M. (2020). Transformers: State-of-the-art natural language processing. In *Proceedings of the 2020 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing: System Demonstrations* (pp. 38–45).

Együttes módszerek soft voting robusztusságának empirikus elemzése és formális verifikációja

Gurics Roland, programtervező informatikus Bsc szakos hallgató

Témavezetők:

Kovács Ádám, tanársegéd, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Dr. Kovásznai Gergely, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: neurális hálózatok, formális verifikáció, SMT

A neurális hálókra épülő együttes modellek megbízhatósága kiemelt jelentőségű kérdés, különösen olyan helyzetekben, ahol egyetlen komponens hibája is kockázatot jelenthet. A diverzitás és több modell kombinálása bizonyítottan javítja az ilyen rendszerek teljesítményét és stabilitását (Kariyappa & Qureshi, 2019). Munkánk célja annak vizsgálata volt, hogy a soft voting miként viselkedik modellkiesés esetén, és mennyire tartható fenn az együttes döntésének stabilitása.

A kísérletekhez több, különböző inicializálású és architektúrájú neurális hálót tanítottunk MNIST-adatokon, majd öttagú soft voting alapú ensemble-eket hoztunk létre. Empirikus kísérletekkel vizsgáltuk, hogyan változik a teljesítmény egyetlen modell cseréjekor, és elemeztük az együttes érzékenységet kisebb torzításokra. A viselkedést olyan mutatókkal értékeltük, mint az accuracy drop, a class switching probability és a margin.

A formális elemzéshez a Marabou SMT-alapú keretrendszerét használtuk (Wu et al., 2024), amelyben a soft voting mechanizmust egyetlen ellenőrizhető hálóként kódoltuk. A verifikáció célja az volt, hogy eldöntsük: előidézhető-e egyetlen modell cseréje döntésváltozást meghatározott bemeneti tartományon belül. A vizsgálatot több típusú összehasonlításra is lefuttattuk (Model Failure, Leave-One-Out, Ensemble Equivalence).

Az empirikus eredmények alapján a soft voting nagyfokú hibátűrést biztosít: a teljesítmény minden architektúrán minimálisan csökkent, és a döntések többsége változatlan maradt. A formális vizsgálatok több esetben UNSAT-tanúsítványt adtak a stabilitásra, SAT-esetekben ellenpéldákat generáltak, ám ugyanakkor rámutattak a mélyebb modellek verifikációs korlátaira. A két megközelítés együtt átfogó képet ad arról, hogyan viselkedik a soft voting modellkiesés alatt, és milyen mértékben támasztható alá ez bizonyítható módon.

Irodalomjegyzék

Kariyappa, S. & Qureshi, M. K. (2019). *Improving adversarial robustness of ensembles with diversity training*. (arXiv preprint arXiv:1901.09981).

Wu, H., Isac, O., Zeljić, A., Tagomori, T., Daggitt, M., Kokke, W., Refaeli, I., Amir, G., Julian, K., Bassan, S., Huang, P., Lahav, O., Wu, M., Zhang, M., Komendantskaya, E., Katz, G. & Barrett, C. (2024). Marabou 2.0: A versatile formal analyzer of neural networks. In A. Gurfinkel & V. Ganesh (Szerk.), *Computer Aided Verification. CAV 2024. Lecture Notes in Computer Science* (Vol. 14682, pp. 249–264). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-65630-9_13

huToken: egy gyors BPE-tokenizáló a PULI nagy nyelvi modellhez

Gunics Roland, programtervező informatikus BSc szakos hallgató
Molnár Máté Norbert, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezetők:

Kovács Ádám, tanársegéd, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Osváth Mátyás, fejlesztőmérnök, ELTE Nyelvtechnológiai és Alkalmazott Nyelvészeti Intézet

Kulcsszavak: tokenizáció, nagy nyelvi modellek, bájtpárkódolás, teljesítményoptimalizálás

A nagy nyelvi modellek (LLM) tanítása és alkalmazása hatalmas mennyiségű szöveges adat feldolgozását igényli, ahol teljesítménykritikus szűk keresztmetszetet jelenthet az adat-előfeldolgozási lépés, különösen a tokenizáció. A modern LLM-ek köré épült infrastruktúrák, például a Transformers ökoszisztéma (Wolf et al., 2020), alapértelmezésben általános célú tokenizálókat alkalmaznak, amelyek nagy kompatibilitást biztosítanak, ugyanakkor nem feltétlenül használják ki egy-egy modell speciális igényeit. Ezen kihívások különösen markánsan jelentkeztek a magyar nyelvű PULI-modellcsalád (Yang et al., 2025) fejlesztése során, ahol a standard, általános célú könyvtárak futási ideje és memóriakezelése nem volt optimális. A cél egy olyan eszköz létrehozása volt, amely nagy teljesítménnyel képes kiszolgálni a PULI nagy adatigényét.

Ezen igényekre válaszul, és kifejezetten a PULI-modellcsalád tokenizációs sémájára szabva fejlesztettük ki a huToken, egy C nyelven implementált, Python API-val ellátott, nagy teljesítményű bájtpárkódoló (BPE) tokenizáló könyvtárat. A projekt célja a tokenizációs folyamat végrehajtási idejének radikális csökkentése volt a PULI-specifikus architektúrán. Munkánk során célzott algoritmikus és adatszerkezeti optimalizálásokat hajtottunk végre. Bár a könyvtár a Hugging Face integráción keresztül más LLM-ek tokenizálóival is teljes mértékben kompatibilis, a legnagyobb teljesítménynövekedés a PULI-hoz hasonló architektúrák esetén érhető el. Ennek oka, hogy más modellek eltérő előfeldolgozási logikát igényelhetnek.

A huToken teljesítményét összehasonlító mérésekkel validáltuk. Az eredmények azt mutatják, hogy a huToken, különösen a PULI-specifikus konfigurációban, többszörös környezetben szignifikánsan, 1 MB-os szövegnél akár kétszer olyan gyors dekódolási és kódolási sebességet ér el a legelterjedtebb tokenizáló könyvtárakhoz hasonlítva. Ez a sebességnövekedés közvetlenül hozzájárul a kutatási ciklusok lerövidítéséhez és a modellekkel való inferencia késleltetésének csökkentéséhez. A fejlesztés során bebizonyosodott, hogy a célzott, alacsony szintű optimalizációk kritikus hatással bírnak a teljes LLM-munkafolyamat hatékonyságára.

Eredményeink azt mutatják, hogy hogyan lehet egy specifikus modell igényeire szabva újratervezni a modern természetes nyelvi feldolgozó eszköztárak alapvető komponenseit a maximális teljesítmény jegyében. A könyvtár elsődlegesen a magyar nyelvű PULI-modellcsalád fejlesztését gyorsítja, de nyílt forráskódú, hatékony alternatívát kínál bármely LLM-projekt számára, amely képes profitálni a végrehajtási sebességből. Munkánk rávilágít, hogy a nagyméretű AI-rendszerek korában a modellspecifikus szoftverinfrastruktúra-optimalizálás ugyanolyan fontossá vált, mint maga a modellarchitektúra.

Irodalomjegyzék

Yang, Z. Gy., Bánfi Á., Dodé R., Ferenczi G., Földesi F., Hatvani P., Héja E., Lengyel M., Madarász G., Osváth M., Sárossy B., Varga K., Váradi T., Prószyk G. & Ligeti-Nagy N. (2025). ChatPULI: Enhancement to the first Hungarian conversational model. *Annales Mathematicae et Informaticae*, 61, 261–274.

Wolf, T., Debut, L., Sanh, V., Chaumond, J., Delangue, C., Moi, A., Cistac, P., Rault, T., Louf, R., Funtowicz, M., Davison, J., Shleifer, S., von Platen, P., Ma, C., Jernite, Y., Plu, J., Xu, C., Le Scao, T., Gugger, S., ... Rush, A. M. (2020). Transformers: State-of-the-art natural language processing. In *Proceedings of the 2020 Conference on Empirical Methods in Natural Language Processing: System Demonstrations* (pp. 38–45).

Hybrid Deep Learning Based Facial Expression Recognition

Hu Ming, programtervező informatikus MSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kovásznai Gergely, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: facial expression recognition, deep learning, ResNet, transformer, feature pyramid networks, web application

This research presents a hybrid ResNet+FPN+Transformer architecture for facial expression recognition, achieving 80.90% accuracy on the FER-2013 dataset with a browser-based implementation using TensorFlow.js for client-side inference.

We compare four model configurations: ResNet50 baseline, ResNet+FPN, ResNet+Transformer, and our full ResNet+FPN+Transformer model. Our hybrid architecture combines ResNet backbone features with Feature Pyramid Networks and transformer components to process facial features at multiple scales simultaneously. Our ResNet+FPN+Transformer model achieves 80.90% mean accuracy on FER-2013 (averaged over 5 independent training runs with different random initializations). Ablation studies confirm both FPN (+2.35%) and Transformer (+2.77%) components improve performance over the ResNet50 baseline (77.69%).

Our web application features interactive visualization tools revealing the network's decision-making process, including feature map animations and 3D neural network visualization. This browser-based implementation uses TensorFlow.js for client-side inference.

Irodalomjegyzék

Dosovitskiy, A., Beyer, L., Kolesnikov, A., Weissenborn, D., Zhai, X., Unterthiner, T., Dehghani, M., Minderer, M., Heigold, G., Gelly, S., Uszkoreit, J. & Houlsby, N. (2021). An image is worth 16x16 words: Transformers for image recognition at scale. In *International Conference on Learning Representations (ICLR 2021)*. (originally posted to arXiv, doi: 10.48550/arXiv.2010.11929).

T.-Y. Lin, P. Dollár, R. Girshick, K. He, B. Hariharan, S. Belongie: Feature Pyramid Networks for Object Detection. In *Proceedings of the IEEE Conference on Computer Vision and Pattern Recognition (CVPR)*, (pp. 936–944), doi: 10.1109/CVPR.2017.106.

AI-vezérelt Kanban

Szabó Judit Anna, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kusper Gábor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: Kanban, agilis módszertan, mesterséges intelligencia, kódgenerálás, GitHub

A modern szoftverfejlesztésben az agilis módszertanok és a DevOps-eszközök, különösen a Kanban-táblák és a verziókövető rendszerek (mint a GitHub), meghatározó szerepet töltenek be a hatékonyság növelésében. A projekt célja egy dinamikus, webes Kanban Project Management Tool megvalósítása volt, amely nemcsak a fejlesztési feladatok vizuális nyomon követését biztosítja, hanem mesterségesintelligencia (MI) - alapú kódgenerálással támogatja a fejlesztési folyamatot.

A megvalósított rendszer lehetővé teszi a feladatok státuszának drag-and-drop módszerrel történő frissítését, ami a drag(ev) és drop(ev) JavaScript-funkciók segítségével valósul meg, beleértve a státusz frissítését a háttérrendszerben is. Az alkalmazás felhasználói élményét (UI/UX) egy részletes CSS-stíluslap biztosítja, amely CSS-változókat használ, és egy felhasználó által aktiválható sötét módot is tartalmaz.

Az innovatív funkciók között kiemelkedik a feladatspecifikus Java-kód generálása a felhasználói leírások alapján. Ezt követi a közvetlen integráció a forráskódkezelésbe, ahol a funkció kezeli a GitHub Personal Access Tokenen alapuló felhasználói azonosítást és a generált kód commitolását. A rendszer a GitHub API-val kommunikál, melynek során megfelelő beállítások hiányában 403-as hibák is fellelhetnek a tokenjogosultságok miatt. A felhasználók kényelmét szolgálja továbbá, hogy a generált kódblokk könnyedén másolható.

A projekt sikeresen integrálta az agilis munkamódszereket az MI-alapú fejlesztői asszisztenciával, de rávilágított a külső szolgáltatásokhoz való hozzáférés (például a GitHubhoz való commitolás) jogosultsági és konfigurációs kihívásaira. A jövőbeli fejlesztések célja a kódgenerálás pontosságának és a beállítások transzparenciájának növelése.

Szentimentanalízis a social médiában

Sasi Levente Márk, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Apró Anikó, tanársegéd, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: érzelem, viselkedés, közösségi média, elemzés, társadalom

A közösségi média napjaink legfontosabb kommunikációs tere, ahol emberek milliói osztják meg gondolataikat és véleményeiket. Ezek a bejegyzések és kommentek nemcsak társadalmi trendeket tükröznek, hanem betekintést nyújtanak a közösségek érzelmi világába is. A projekt célja a Reddit platformról származó szöveges adatok érzelmi és tematikus mintázatainak feltárása és azok összefüggéseinek vizsgálata különböző módszerek segítségével.

A megvalósítás során három különböző modellt alkalmaztam (TextBlob, VADER és BERT), melyek kombinálásával egyensúlyoztam ki a lexikonalapú és neurális megközelítések erősségeit. A valós idejű adatgyűjtés Reddit API-n (PRAW) keresztül zajlott, és SQLite adatbázisban került tárolásra. Rögzítésre kerültek a posztok, a hozzájuk tartozó kommentek és az összes szerző. Ezek egészültek ki az azonosítókkal, dátumokkal és aktivitási mutatókkal (like- és commentmennyiség), valamint a kiszámított sentimentértékekkel.

Az elemzések alapján jól kirajzolódik például, hogy a politikai és háborús témák döntően negatív hangvételűek, míg az olyan kategóriák, mint a „love” vagy a „family”, inkább pozitív érzelmi eloszlást mutatnak. Továbbá az idősoros elemzéseken jól kirajzolódtak a világ meghatározó történései is. A témák korrelációs elemzése rávilágított arra, hogy egy-egy esemény nem zárható kizárólag egyetlen kategóriába, mint ahogyan a háború korrelál a politikával, de összefonódik a tudománnyal is. Így elmondható, hogy a világ eseményeit a közösségi média tökéletesen kirajzolja, nem egy statikus tér, hanem a felhasználókkal együtt lélegző dinamikus tér. Az elemzés nemcsak a posztok és kommentek érzelmi tartalmára terjedt ki, hanem a szerzők aktivitásának és kommunikációs mintázatainak vizsgálatára is, lehetőséget adva a közösségek belső dinamikájának vagy esetleges toxikus viselkedési mintáinak feltérképezésére.

A kutatás rámutat, hogy a mesterséges intelligencia és a természetes nyelvfeldolgozás együttesen képes feltérképezni az online közösségek érzelmi dinamikáját és működését, és betekintést ad a társadalmi kommunikáció alakulásába. A rendszer alapot teremt egy önfejlesztő, automatizált elemző agent kialakításához, amely képes lehet előre jelezni a közösségi diskurzusok érzelmi dinamikáját és trendjeit.

Vibe Coding Notebook Style: A Framework for AI-Driven Exploratory Data Analysis

Talha Kamran, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Farooq Ahmad, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Kusper Gábor, egyetemi docens, EKKE Matematikai és Informatikai Intézet

Kulcsszavak: vibe coding, computational notebooks, exploratory data analysis (EDA), data science, Jupyter AI, Google Colab, AI collaboration, reproducibility, human-computer interaction

Vibe coding in computational notebooks is an emerging paradigm in data science, where analysts interact with AI assistants in a fluid, conversational, and exploratory manner. In this manuscript, we review the state of the art in notebook-based AI assistants and propose a formal framework for this practice, which distinguishes it from general-purpose vibe coding. This research is a synthesis of research in Human-Computer Interaction (HCI), AI-assisted software engineering, and data science to develop a framework for understanding this "vibe". We investigate two central research questions:

Our analysis suggests that while this paradigm dramatically enhances productivity and flow. This framework positions AI as a friend and collaborator in discovery, formulation, storytelling, and innovation.

MŰVÉSZETI KAR

**EGRI FIATAL FILMKÉSZÍTŐK STÚDIÓJA –
ILLÉS GYÖRGY EMLÉKÉRE TEHETSÉGMŰHELY**

TDK-KONFERENCIÁJA

MOZGÓKÉP TAGOZAT

2025. 11. 26.

1. Csehely Rebeka	2. hely
2. Vinkovics Ágnes Julianna, Naszvadi Martin,
Bercsényi Levente László, Soós Dominik József	
3. Mikó Jázmin, Köpe Dzszenifer, Botos Noémi, Máté Hunor	3. hely
4. Pintér Anna Zsófia	
5. Szécsényi Anna	
6. Fülöp Anna Veronika, Nagy Adél, Lőrincz Barbara,
Dézsi Donát Márk	3. hely
7. Kaposvári Ákos, Gyenes Anna, Váradi Alex,
Halmschlanger Dominik	
8. Dudás Hédi, Katona Klaudia, Fördös Bence	
9. Csonka Benedek, Mészáros Máté	

A zsűri tagjai:

Bollók Csaba, egyetemi docens

EKKE Mozgóképművészeti Intézet
(elnök)

Dr. Tóth Tibor, egyetemi docens

EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Bak Zsuzsanna, mesteroktató

EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Borbás László, mesteroktató

EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Hegedűs Hunor, mozgóképkultúra és
médiaismeret BA

EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Mosollyal a végén

Csehely Rebeka, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Borbás Dávid, filmrendező, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Az élet egyszer elér a végső szakaszba. Az ember elkezd egyre jobban foglalkozni az elmúlással. Az idős emberek tudják és készülnek rá, de hogyan élik ezt meg?

Szeretném egy idősothton lakóin keresztül ezt az életszakaszt, ezt az utolsó fejezetet megmutatni. Vajon hogyan élték meg, hogy be kell költözniük egy otthonba? Hogyan formálódott át a véleményük erről, hogyan érzik magukat most? Kíváncsi vagyok, hogyan kezelik és hogyan élik meg az életük utolsó állomását, ami sok esetben az idősothont jelenti. Egy jó intézményben megélhetik jókedvűen a napjaikat, egy jó közösségben sorstársra találhatnak. Nem feltétlenül negatív, nem feltétlenül szomorú a fejezet vége. Tudnak még mosolyogni, nevetni egyet. Persze mindenki más, mindenkinek más a gondolata és elvárása a végről, ezt a jelenlegi fizikai és szellemi állapotuk is befolyásolja. Szeretném megismerni e különböző életállapotokat, gondolatokat. Meghallgatom az időseket, beszélgetek velük, összebarátkozom velük. Számomra fontos, hogy jó és bensőséges kapcsolat legyen köztünk, erre különösen sok időt szánok, hiszen így tudok tiszta és őszinte pillanatokat, gondolatokat megörökíteni. A velük való kapcsolatom pedig engem is feltölt és inspirál. Ez a film az elmúlást, annak elfogadását/kezelését mutatja be olyan személyeken keresztül, akik különösen sokat foglalkoznak ezzel, hiszen közel állnak hozzá. Szeretném megmutatni a jót és a rosszat is egyaránt, hiszen az ember és a halál közötti kapcsolat mindkettőből áll.

Már pár hónapja rendszeresen bejárok az otthonba, és azt éreztem, hogy elfogadtak a lakók engem. Összebarátkoztunk, így könnyen megnyílnak előttem. Mély és tiszta beszélgetéseket tudok folytatni velük, beengednek az életükbe, a napi rutinjukba. Meg tudom figyelni a kevésbé jó napokat és a nehezeket is. Nem zavarja a jelenlétem őket, és ez a kölcsönös bizalomnak köszönhető.

Forgatásomat karácsonyig, illetve kora tavaszig tervezem. A hosszú idő fontos a kapcsolatok elmélyülésében és ennek az élet fejezetnek a megértésében.

„Együtt költözünk a paradicsomba”

*Vinkovics Ágnes, Naszvadi Martin, Bercsényi Levente, Soós Dominik,
mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók*

Témavezetők:

Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Gózon Francisco Salomon, filmoperatőr-művész, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: elvált szülők, bizonyítás, szülő-gyerek kapcsolat, testvéri összetartás, változás

Logline: A tizenöt éves Marci és húga, Mesi hosszú idő után találkoznak édesapjukkal, ám kezdeti reményük ellenére semmit sem változott.

Marci (15) és húga, Mesi (13) a farsangi rendezvény után várakoznak rég nem látott édesapjukra, hogy eltöltsék vele a nap hátralévő részét. Zoltán késve megérkezik a lepusztult, mégis újonnan vásárolt autójával. Lányával megölelik egymást, fiával viszont kevésbé felhőtlen a kapcsolata. Igyekszik kompenzálni apró gesztusokkal, például ebédet visz gyermekeinek, amelyet az autóban el is fogyasztanak.

Marci és Mesi először mennek apjuk új házába. A kert elhanyagolt, a belső tér pedig rideg és ösdi. Egyedül Mesinek van szobája, emiatt Marci kimaradva érzi magát. Zoltán gyorsan cselekszik, és fűt-fát megígér fiának. Az apa eddig nem látott igyekezete miatt a fiú is bizakodó lesz, hogy Zoltán most talán tényleg megváltozott.

A nap végén a testvérpár egy kocsmában találja magát. Zoltán kikér három kólát, majd csocsózni kezd gyermekeivel. Az első menet után az apa időt kér, és elvonul a pult mögötti helyiségbe. Marci keresni kezdi, és kiderül, hogy azért vonult félre édesapja, hogy titokban berúghasson. Az idealista kép, amely a nap folyamán fel lett építve, hirtelen megszűnik, és a testvérpár kénytelen szembesülni a ténnyel, hogy apjuk semmit sem változott.

Vinkovics Ágnes: Ez a film számomra annak a finom, mégis kegyetlen élménynek a megjelenítése, amikor egy gyerek reménykedve várja, hogy a szülő végre más lesz, végre elérhetővé válik – majd újra szembesül azzal, hogy a változás talán csak vágy marad. A történet lehetőség arra, hogy kimondjam azt, amit gyerekként nem tudtam: milyen nehéz az, amikor a közelség vágya és a távolság ténye egyszerre van jelen egy családban.

Bercsényi Levente: Operatorként talán azért vonzódom ehhez a történethez, mert a kimondatlan feszültségek ott vibrálnak a levegőben. A szereplők saját magukat leplezik le. Ebben a filmben pontosan ez történik. A gyerekek reménye és az apa önámítása között feszülő törékeny világ nagyon közel áll ahhoz, amit én is átéltem. Számomra ez a film nem egyszerű fikció, hanem lehetőség arra, hogy kimondjam, amit gyerekként nem tudtam.

Naszvadi Martin: Gyerekként tisztos távolságot tartottam az öcsémtől. Nem azért, mert ne szerettem volna, csak a négy fal közé összezárva gyakran keletkezett köztünk feszültség. Azonban eljött a nap, amikor édesanyám suliba menet bejelentette, hogy apával elválnak. Kisöcsém édesanyámhoz került, én pedig maradtam otthon. Az érzés keserű volt; egyszerre éreztem dühöt, elkeseredettséget, örömet. Örömet, hogy végre lehet egy saját szobám. Teltek az évek, és egyre inkább azt éreztem, hogy hiányoznak a régi idők. Azok a régi idők, amikor össze voltam zárva az öcsémmel. A válás nem nemes, de számunkra jól jött, hiszen megerősödött a kapcsolatunk, és végre valóban testvérek lehettünk.

A történetünkben benne van ez a testvéri vonal. Civalakodnak egymással, de ha kell, akkor mélyen diskurálnak, és ha szükséges, akkor közös erővel felülkerekednek édesapjuk elnyomásán. Közben mindvégig megbújik az a bizonyos kimondatlan probléma és temérdek feszültség, amelyet a mai napig érzek, ha összegyűlik a család.

Egy kis részét képes voltam kiírni magamból, és fontosnak érzem, hogy elkészüljön ez a film: bizonyos szintig, makacs módon magam miatt is.

Hajnal

Szerzők: Mikó Jázmin, Köpe Dzszenifer

Operatőr: Botos Noémi

Vágó: Máté Hunor

mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók

Témavezetők:

Borbás Dávid, filmrendező, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Gózon Francisco Salomon, filmoperatőr-művész, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Kulcsszavak: gyász, hit, anya-lánya kapcsolat

Logline: Hajnalka (16) rádöbben, hogy nem tudja betölteni az űrt édesanyja életében, amelyet édesapja halála okozott.

Történetünk: Hajnalka (16) édesapja pár hónapja hunyt el autóbalesetben. Ma ünnepelné születésnapját, amire egy misével emlékezik meg Hajnalka és édesanyja, Katalin (42). A megingathatatlan Hajnalka és a hitét veszített Katalin között feszültségek alakulnak ki. Katalin nem kér senki segítségéből, Hajnalka pedig tehetetlennek érzi magát. A pap hatására Hajnalka imában fordul Istenhez. Azt kéri, hogy édesanyja boldogsága érdekében vigye el inkább őt édesapja helyett.

Koncepcióink, személyes érintettség: tehetetlenség.

Mikó Jázmin: Sok szempontból azonosulni tudok a történettel. Az édesanyámmal való viszonyom mindig is az egyik legmeghatározóbb kapcsolataim közé tartozott. A tehetetlenséget, amelyet olyan gyakran érzek, sokszor nem tudom szavakkal vagy tettekkel kifejezni. Ez a történet ebben segítene. Megfogalmazni azt az érzést, amikor nem lehet segíteni a másik fájdalmán, nem lehet elvenni azt. Amikor a problémát magunkban keressük, és rájövünk arra, hogy mi is csak egy teher vagyunk a másik számára.

Köpe Dzszenifer: A vallás az életnek egy elemi része. Már kisgyermekkorom óta gyakorlom a hitemet. Sajnos az utóbbi években kicsit elbizonytalanodtam. Nem Isten létezésében, csak már nem keresem úgy az Úr társaságát, mint amikor fiatalabb voltam. Szeretnék újra olyan szilárd lenni a hitemben, mint Hajnalka. Ám ez a bizonytalanság, amely bennem van, segít abban, hogy ne csak Hajnalkát, de Katalint is hitelesen tudjam ábrázolni.

Egy olyan történetet szeretnénk formálni, amellyel hozzánk hasonló embereket érhetünk el, vagy bemutathatjuk ezt az érzést olyanoknak, akik nem feltétlenül érezték a tehetetlenségnek vagy a hit megingásának ezt a formáját. A forgatókönyv elkészülése után szeretnénk, ha ebből egy hiteles, igaz és értékes film készülne.

Operatőri: melankolikus sötétebb képek, nem stilizált, természetesnek ható fények, kitartott jelenetek

Vágási: lassú történetvezetés, hanggal való játék (erősödés és csendek)

Bűnösök

Pintér Anna Zsófia, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Az előző félévben novellaadaptációkkal foglalkoztunk az egyik forgatókönyvíró specializációs órán. Beleszerettem Tóth Krisztina stílusába, amikor a Tolttartó című novelláját olvastuk. Saját gyerekkoromra és kisiskolás éveimre emlékeztetett, ezért is szerettem volna a diplomamunkám kiindulópontjának, inspirációs forrásának használni. Nem célom a mű szöveghű és szoros adaptálása, inkább hangulatokat, érzeteket szeretnék átmenetni belőle a forgatókönyvbe.

A novella egy ellopott tolttartó esetére és a főhős belső vívódására épül. A vélt vagy valós bűn és annak büntetése köré. Az igazság szubjektivitását szeretném én is körbejárni és bemutatni két harmadikos kisfiú szemén keresztül. Vilmos és Rudas két perifériára szorult gyerek az osztályban. Első ránézésre egymás ellentétei, azonban a felszín alatt nagyon is egyformák. Mindketten karakán alkatok, de ezt másképp mutatják a külvilág felé. Rudas gondolkodás nélkül kimondja az igazát, amíg Vilmos megtanulta meghúzni magát a béke érdekében. Mégsem hunyászkodik meg Rudassal szemben, ha az piszkálja. Vilmos versenyekre jár, csupa ötöst szerez, amitől ő lesz a „bezzeg gyerek” az osztályban, és ő ezt utálja. A többiek meg egy kicsit őt. Rudas is féltékeny rá, ő a csínytevő. A rosszcson, aki szomjazik arra pár percre, amíg vele foglalkoznak. Még akkor is, ha nevetnek rajta. Mindkét gyerek szélsőséges viselkedése egy töről fakad; figyelemre vágynak, amit otthon nem kapnak meg. Ehelyett azonban csak megbélyegzik őket.

A történet során a felfedezik, hogy nincsenek egyedül a problémáikkal. Mindketten hasonló érzésekkel küzdenek. Kirekesztettnek és elhanyagoltnak érzik magukat, de sorstársra, barátira találnak egymásban, mikor egy rosszul elsült hazugság után Rudas magára vállalja Vilmos büntetését.

Novellafeldolgozások az 1990 utáni magyar filmben

Szécsényi Anna, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Szíjártó Imre, egyetemi tanár, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: adaptációk, novellák, magyar filmek

A magyar irodalom és a filmművészet többször összekapcsolódik novellafeldolgozások formájában. A novella – mint tömör, sűrített forma – gyakran kínál érdekes és izgalmas alapanyagot filmes adaptációkhoz. 1990 után a rendszerváltást követően új politikai és kulturális szempontok jelentek meg, amelyek jelentősen befolyásolták az irodalmi művek feldolgozásának módját is. A dolgozat célja, hogy feltérképezze, hogyan viszonyulnak a magyar filmek ezekhez a novellaadaptációkhoz, illetve milyen formai és tartalmi megoldásokkal élnek. A kutatás során a főbb szempontjaim a következők lennének:

- Megvizsgálni az adaptációk viszonyát az eredeti novellákhoz képest.
- Megfigyelni, hogy változik meg adott esetben a novella tematikája és/vagy narratívája.

Filmek:

- Pálfi György: *Taxidermia* (2006)
- Török Ferenc: *1945* (2017)
- Gothár Péter: *A részleg* (1995)
- Nagy Dénes: *Lágy eső* (2013)
- Cserhalmi Sára: *Vadhuss – Hajónapló sorozat* (2010)

Novellák:

- Parti Nagy Lajos: *A fagyott kutya lába és A hullámozó Balaton*
- Szántó T. Gábor: *Hazatérés*
- Bodor Ádám: *A részleg*
- Tar Sándor: *Lágy eső*
- Parti Nagy Lajos: *Vadhuss*

Irodalomjegyzék – példák:

- Vajdovich Györgyi: *Irodalomból film* (Nagyvilág 2006. augusztus)
- Gelencsér Gábor: *Forgatott könyvek - A magyar film és az irodalom kapcsolata 1945 és 1995 között* (Kijárat Kiadó, 2015)
- Radnóti Sándor: *Kritikai – A részleg*, Weisz Gizella, Filmvilág, 1995/04.
- Sággy Miklós: *Magyar testképek a XX. századból. Pálfi György: Taxidermia*. In Győri Zsolt – Kalmár György (szerk.): *Test és szubjektivitás a rendszerváltás utáni magyar filmben*. Debrecen, 2013, Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Reményi József Tamás: *Hiszen béke van, Hajónapló '89 – '09*, Magyar Műhely, Filmvilág folyóirat, 2010/02.
- Sággy Miklós: *Holokausztmagyarok, Török Ferenc és Szántó T. Gábor együttműködéséről*, Élet és Irodalom, LXI. évfolyam, 33. szám, 2017. augusztus 18.

Kötélék

*Fülöp Anna Veronika, Nagy Adél, Lőrincz Barbara, Dézsi Donát Márk,
mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók*

Témavezetők:

Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Bak Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Szilágyi Fanni, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Mesélj róla!

*Kaposvári Ákos, Gyenes Anna, Váradi Alex, Halmschlanger Dominik,
mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók*

Témavezetők:

Borbás Dávid Kristóf, tanársegéd, Mozgóképművészeti Intézet
Becskei Gábor, művésztanár, EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Szárba szökken

*Dudás Hédi, Katona Klaudia, Fördős Bence,
mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók*

Témavezetők:

Balogh Máté, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Szilágyi Fanni, mesteroktató, EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Gózon Francisco Salomon, filmoperatőr-művész, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

Ketrecben

*Csonka Benedek, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók
Mészáros Máté, mozgóképkultúra és médiaismeret BA szakos hallgatók*

Témavezetők:

Borbás Dávid, filmrendező, EKKE Mozgóképművészeti Intézet
Gózon Francisco Salomon, filmoperatőr-művész, EKKE Mozgóképművészeti Intézet

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MÉDIA ÉS DESIGN 1. TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Börösök Brigitta		16. Patkás Áron	3. hely
2. Berta Dorka		17. Szabó Adrienn	
3. Hartman Zsolt		18. Szajsz Janka	
4. Hutas Anna		19. Véghseő Tamás	
5. Hutas Anna		20. Szőke Csaba	
6. Hutas Anna		21. Szőke Csaba	
7. Hutas Anna	3. hely	22. Szőke Csaba	1. hely
8. Gyurkó Liza		23. Szőke Csaba	
9. Ferenczy Regő Pál		24. Punyi Ambrus	
10. Ferenczy Regő Pál		25. Urszulv Letti Dóra	
11. Kecskés Csenge		26. Sáfrány Olívia	
12. Kiss Kornél	2. hely	27. Fenyvesi Lilla	2. hely
13. Lőrincz Gergő András	1. hely	28. Hlatká Dominika	
14. Lőrincz Gergő András		29. Oszvald Violetta	
15. Ilisz Levente			

A zsűri tagjai:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató**Sztojka Melissza**, tanársegéd**Mizsák-Bandis Barbara**, művésztanár**Vajdics Tamás**, művésztanár**Zeman-Juhász Éva**, művésztanár**Difiore Dalma**, tervezőgrafikus MAEKKE Média és Design Intézet
(elnök)

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

Mintás füzet /pattern book/

Börcsök Brigitta, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: vizuális kultúra, motívumok, mintakategóriák, hagyomány, digitalitás

A kiadvány célja, hogy négy mintakategória: ősi jelek, népi formák, természet által ihletett motívumok és digitális pixelminták segítségével átfogó, mégis könnyen befogadható vizuális utazást nyújtson az emberi kultúra fejlődésében. A válogatás nem törekszik a teljességre; sokkal inkább arra, hogy a különböző korokból és szemléletmódokból származó minták egymás mellé helyezése rávilágítson, miként alakult az ember világértelmezése és vizuális önkifejezése az idők során.

A kiadványban bemutatott ősi jelek az ember alapvető kommunikációs szükségleteinek lenyomatai: egyszerre hordoznak praktikus jelentést és szimbolikus erőt. A népi formák a közösségi identitás és a hagyomány átörökítésének mintái, amelyek regionális sajátosságokkal, rituális funkciókkal és érzelmi jelentéssel telítettek. A természet ihlette motívumok a környezethez való viszonyunkat fejezik ki: az ember az élővilág ritmusait, szerkezeteit és szépségét emeli át vizuális rendszereibe. A digitális korszak pixelmintái pedig azt mutatják meg, hogyan formálja át a technológia az emberi látásmódot, és hogyan születnek új, mesterségesen felépített vizuális nyelvek.

A négy kategória együttese azt szemlélteti, hogy a minták nem pusztán díszítőelemek, hanem gondolkodásmódbeli, kulturális és technológiai változások hordozói. A projekt így arra tesz kísérletet, hogy bemutassa: a mintateremtés minden korszakban az ember és a világ kapcsolatát tükrözi – múltban, jelenben és a jövő felé tekintve egyaránt.

Szeleno

Berta Dorka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezetők:

Zeman Zoltán, egyetemi tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A kiadvány a Hold változó alakjának kulturális, tudományos és vizuális szerepét vizsgálja az emberiség történetében. A kötet áttekinti, hogyan értelmezték és ábrázolták a Holdat az ősi mítoszokban, a középkori kozmológiában, majd a modern tudomány fejlődése során. Részletesen bemutatja a Hold vizuális megjelenítésének történeti alakulását: a szimbolikus jelentéseket hordozó korai rajzoktól és térképektől egészen a fényképészet és az űrkutatás által meghatározott, pontosabb reprezentációkig. A kiadvány kitér a rakéatechnika és az űrutazás fejlődésére is, bemutatva, miként formálta át az emberiség viszonyát a Holdhoz a technológiai áttörések sora, valamint hogyan változott a Hold percepciója a megközelíthető égitest és a tudományos kutatás célpontja felé. A kötet különlegessége a fekete lapra készült fehér nyomtatás. A kiadvány célja, hogy a történeti, kulturális és technológiai összefüggések feltárásával új nézőpontot kínáljon a Hold emberi képzeletben betöltött szerepéről.

OBLIVION

Hartman Zsolt, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: experimentális, demencia, folyamat

Az OBLIVION egy olyan kiadvány, amely a demencia fokozatosan kibontakozó folyamatát vizsgálja, és vizuális eszközökkel érzékelteti a betegségre jellemző lassú széthullást. A koncepció alapját az absztrakt tipográfia, az illusztrációk és különféle kreatív grafikai megoldások adják. A kiadvány szerkezete tudatosan épül fel, egy lassan zajló folyamatot ábrázol a szövegek és képi elemek elrendezésével, átalakításával, torzulásával és fokozatos szétesésével. A projekt a demencia tüneteinek vizuális metaforájaként működik. Így az olvasó nem csupán információkkal találkozik, hanem a vizuális megjelenítés révén követheti végig a betegség lassan zajló folyamatát.

Mi folyik itt?

Hutás Anna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti G. Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: víz, zine, riso zine, aspektusok, halmazállapot, textúrák

Ez a zine a víz köré épül. Mind a 12 oldalpár (a borítóval együtt) annak formáira, hangulataira, textúráira, megjelenéseire reflektál. Minden oldalpár egy-egy aspektusát mutatja be a víznek, mindegyik egy kicsit máshogy közelít a téma felé. Van olyan oldalpár, mely komolyabb hangvételű, általános ismertető, a víz kémiai összetételét mutatja meg, de más oldalak humorosan közelítenek a téma felé, absztrakt módon. A cím egy játékos felütést ad a kiadványnak, azt olvasva világossá válik, hogy nem egy tudományos folyóiratot tart a kezében az olvasó. Az alcím pedig utal a tartalomra: minden, amit tudni akartál (és amit nem) a vízről. A zárójeles részt fontos kiemelni az alcímbe, mert az kifejezetten egy bizonyos oldalpárra utal, melyben a vízben lévő baktériumok vannak megemlítve.

Risograph nyomtatást használtam ennek megalkotására, kihasználva annak textúráját és a rétegződéseit. Áttetszősége lehetővé tette, hogy finomabb átmenetet, izgalmasabb felületeket hozzak létre. Az eredmény egy olyan mini kiadvány lett, amely hangulatában, ritmusában és textúrájában is folyamatosan változik, akárcsak a víz.

Pont jó kampány

Hutás Anna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti G. Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: mentális jóllét, önszeretet, üzenetek, kampány

A Pont jó kampány elkészítésével a célom a fiatalok önértékelésének javítása, hogy elfogadják magukat. Sokszor önmagunk ellenségei vagyunk. Nem tudjuk szépnek, elég jónak, elég tehetségesnek látni magunkat. Azt gondoljuk, mások jobbak, ügyesebbek, tehetségesebbek, szebbek, vékonyabbak, erősebbek. A kampányom célközönsége pont az a korosztály, akik leginkább megkérdőjelezzik a saját jóságukat, számszerűsítve a 14–25 éves korosztály. Tinédzserkorban megjelenik a valahova tartozás erős késztetése, megpróbálunk megfelelni magunknak, a barátoknak. Az iskolában, otthon teljesíteni kell, de a barátok is képesek egy-egy kevésbé kedves mondattal lerombolni egy tizenéves önértékelését.

A kampány megmutatja, hogy pont jó vagy úgy, ahogy vagy. Egyszerűen, ezeket a fiatalokat megszólítva főleg a közösségi média felületein keresztül. A minimalista, kedves rajzok befogadhatóbbá teszik a szövegeket, feliratokat, arra készítetnek, hogy olvasd el. A kampány apró üzeneteket fogalmaz meg, amelyek nem fognak azonnali hatást elérni, mégis mindegyik egy kis pozitív gondolat, hogy abban a pillanatban elfelejtődjenek a gondok, és talán egy apró magot vetnek a gondolkodásukban, ami minél több ilyen üzenetet látva kibontakozhat.

88-89

Hutás Anna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: gyárépület, elhagyatottság, kihasználatlanság, gyűjtemény, örökség

Budapest utcái tele vannak olyan ipari építményekkel, melyek egykor szerves részét képezték a magyar gazdaságnak, viszont mostanra elhagyatottan és kihasználatlanul állnak. A városunk ipartörténelme gazdag: gyárak, üzemek, ipari csarnokok biztosították az emberek megélhetését, jelentős mértékben hozzájárultak a modernizációhoz. Az 1988/89-es politikai rendszerváltást követően a privatizáció és az ipari termelés visszaesése miatt felgyorsult a változás. Fokozatosan ürültek ki ezek az egykor virágzó időszakukat élő létesítmények. A funkciójukat elvesztették, azóta évtizedek óta üresen állnak, omladoznak. A kiadványom ezeknek az épületeknek állít emléket, és felhívja a figyelmet a létezésükre.

A kiadvány célja, hogy kreatív és érzékeny szemlélettel közelítsen ezekhez az elfeledett városi terekhez. A dokumentáció mellett figyelmet fordít a részletekre, az anyagokra. A háromféle papír választása utal a sokszínűségekre, a szöveg töredezettsége pedig utal a gyárak állapotára. A bronzszínű betűk szintén a gyárépületek összetettségét és felépítését jelképezik.

A borító kétféle anyag ötvözete. Egy szürke lemez és egy rézlemez. A lemez, mint a beton, nagyrészt az alapja a gyáraknak, és az azt kiegészítő „vas” – jelen esetben a rézlemez – pedig kiegészíti, összetartja. A rézet megégettem, majd felkapartam a legfelső rétegét, így kaptam meg a várt textúrát, a cím pedig dombornyomással készült el a lemezre.

Összességében a kiadványom nemcsak bemutatja ezeket az egykor fontos ipari területeket, hanem párbeszédre is ösztönöz arról, milyen jövőt képzelünk el számukra. Hagyjuk tovább pusztulni, vagy lehetőséget látunk bennük egy új, közösségi, kulturális vagy gazdasági funkció számára?

36 Days of Type – kinetic typography

Hutás Anna, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: kinetikus, mozgás, pulzálás, betűtervezés

A 36 Days of Type alapkihívásnak az a lényege, hogy 36 nap alatt 36 karaktert hozzunk létre. Így minden karakter egy kicsit más lesz, de mégis mindenki törekszik egy egység megalkotására. Minden nap más ingerek érnek, és azokat dolgozzuk fel egy-egy betű kialakításában. A másik nehézség az, hogy mindig újat alkossunk. 36 teljesen különböző karaktert nagyon nehéz létrehozni ilyen rövid idő alatt úgy, hogy valami mégiscsak összekösse őket. Ez teszi a projektet igazán izgalmassá.

A betűimben sokszor feltűnik a vastag és vékony vonalak váltakozása, ami dinamikussá teszi az alaptól statikus, egy helyben álló karaktereket, az aszimmetria is ugyanezen oknál fogva jelenik meg sok helyen.

A célom egy olyan betűtípus kialakítása volt, amelynek minden karakterében megtalálható valami meglepetésható, ami kibillent az adott betűt a harmonikus egyensúlyból. A vektoros betűk alapjában véve nem hétköznapi karakterek, amelyet az animációk fokoznak. Az apró modulokból összeállt betűk a videókban önálló életre kelnek, pulzálnak, ami igazából csak a háttér illúziója, de ettől válnak még érdekesebbé. A nagy karakterek a kisebb változataikból állnak össze, alkotnak egy egészet. A betűk használhatóak bármelyik formájukban.

A projekt továbbgondolása egy memóriajáték, amely a tipográfiába is bevezeti a játékosokat. A betűk kétféle alakját kell párba rendezniük.

Folyó

Gyurkó Liza, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vajdics Tamás, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Új, víz inspirálta betűtípus, a „Folyó” tervezése. A betűk teste folyamatos vonalvezetésű, az ízületeknél elvékonyodó, mintha a víz áramlása formálná. A betűk belsejébe integrált cseppelemek és az „elfolyt” végek érzékeltetik a folytonosság és az átalakulás élményét. A betűkép egyedi esztétikája mellett kutatásom célja annak vizsgálata, hogy ezek a formai jegyek hogyan befolyásolják az olvashatóságot és a szöveg érzelmi hatását egy digitális tipográfiai kísérlet keretében.

Transversal Periphery

Ferenczy Regő Pálos, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

A *Transversal Periphery* egy 24 darabból álló vektoros illusztrációsorozat és a hozzá készült novella közös vizuális-narratív projektje. Az illusztrációk készítése során alakult a ki a novella világa és a történet, amely egy humoros sci-fi kalandot mesél el. A projekt kísérleti jelleggel vizsgálja, hogyan tud egy vektoralapú vizuális rendszer narratív struktúrákat generálni és alakítani. A végső kiadvány így egyszerre működik fikciós katalógusként és a képi-szöveges világépítés folyamatának dokumentációjaként.

Ansecti

Ferenczy Regő Pálos, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Az *Ansecti* egy manuálisan készített betűtípus, amely ízeltlábúak testrészeiből épül fel. A projekt célja az volt, hogy megvizsgálja, hogyan alakíthatók át természetes formák működő tipográfiai elemekké. A betűk alapját különböző rovar- és más ízeltlábú-részletek adják, amelyeket összeállítással és fotózással formáltam betűkké.

Michael Ende: Momo

Kecskés Csenge, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

A bemutatott pályamunkám Michael Ende Momo című munkájának teljes redesignjét, szövegtördelést, 13 illusztráció elkészítését, illetve egyéni borító tervezését foglalja magába. Az illusztrációk elkészítéséhez gyermekkori emlékeimből merítettem, amikor az azonos című darabban szerepeltem, így a képek részben valóságosak, részben a képzelet szüleményei, illetve a történet illusztrációi. Ezen rajzokat fekete-fehérben készítettem el, különböző karakter- és háttértervek kidolgozása után. A könyvnek mind magyar, mind angol verziója is készült.

Ösztönöz vagy megbénít

Kiss Kornél, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: stressz, tudatos életmód, önfejlesztés, experimentális kiadvány

A mindennapi rohanás, munkahelyi elvárások, családi feladatok és az információáradat fokozódó stresszt okoz, ami hosszú távon komoly testi-lelki problémákhoz vezethet. Az állandó feszültség gyengíti az immunrendszert, rontja az alvás minőségét, és kimeríti az energiatartalékokat. Sokszor észre sem vesszük, hogy az apró tünetek – fejfájás, ingerlékenység vagy koncentrációs nehézségek – már a túlterheltség jelei. Ha időben nem teszünk ellene, a stressz fokozatosan áthatja mindennapjainkat, és csökkenti életminőségünket.

Ez a zsebkönyv praktikus, könnyen alkalmazható módszereket kínál a stressz megelőzésére és kezelésére, miközben a tudatosságot is fejleszti. Segít az egészségesebb szokások kialakításában és a belső egyensúly megtalálásában. A kiadvány megjelenése szorosan összekapcsolódik a tartalom felépítésével. Az első sárga szakasz ismerteti a problémát, felhívva a figyelmet a stressz jelenlétére. A második fekete rész a stresszhez köthető betegségeket mutatja be, hangsúlyozva a téma komolyságát. A harmadik és negyedik fehér fejezet a megtisztulást és a gyógyulást jelképezve kínál kézzelfogható megoldásokat, végül az utolsó sárga egység összegzi a tanulságokat, és segít tudatosítani a változás lehetőségét. A különböző egységekhez tartozó színes lapválasztás nem pusztán dizájnelem, és a megjelenést segíti, hanem mind a figyelemfelhívás, mind a lelki folyamatok vizuális támogatása szerepet kap bennük, és támogatják a kiadvány tartalmát. A könyv oldalain végigfutó, majd fokozatosan eltűnő pontok a stressz oldódását szimbolizálják, és ezt az üzenetet a megjelenő illusztrációk is továbbviszik, vizuálisan kísérve végig az olvasót a feszültségtől a megkönnyebbülésig vezető úton.

Nothing Is Something

Lőrincz Gergő András, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: csend, semmi, történet

A kreatív kiadványom célja, hogy a csend ne csak szavakban, hanem vizuálisan és tapintható módon is megtapasztalhatóvá váljon. A kiadvány két részből áll: az első, keskenyebb formátumú rész szöveges tartalmat közöl, amely különböző nézőpontokból – főként a zene felől – közelíti meg a csendet. A szöveg teljes egészében digitális lakkal készült, finom anyaghatással utalva a csend érzékeny rétegeire. A második, szélesebb formátumú rész egy flipbookszerű animáció, amelyben a „silence” szó formálódik ki jelnyelven, egy általam készített videó képkockáira bontva, stop-motion technikával. A szakasz elején arra kérem az olvasót, hogy gyorsan lapozza végig ezt a részt, figyelve a papír halk hangjára. Ha az olvasó erre igazán odafigyel, akkor elindult a csend valódi megtapasztalása felé, elkezdett figyelni és hallgatni. A flipbook elején és végén a vastagabb lapok határozottabb hangot adnak – ez a két hangosabb „röccenés” érzékelteti az elejét és a végét a kiadvány prezentálta csendnek.

Zacsi

Lőrincz Gergő András, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezetők:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: zacskó

A „ZACSI” kiadvány célja, hogy vizuális és kritikai módon vizsgálja meg a műanyag zacskók környezeti, társadalmi és politikai vonatkozásait. A projekt során különböző típusú műanyag zacskókat gyűjtöttem és fényképeztem, hétköznapi bolti szatyroktól kezdve mindennapi használati zacskókon át egészen ritkább, bizonyos országokra vagy iparágakra jellemző példákig. A fotóanyag mögött egy Euronews-cikk szolgált inspirációként, amely bemutatja, hogyan járnak élen egyes afrikai országok az egyszer használatos műanyagok betiltásában. Ebben a cikkben például olyan országokról esik szó, mint Ruanda, Kenya, Marokkó vagy Tunézia, amelyek szigorú szabályokat vezettek be a nejlonszatyrok használatára vonatkozóan. A kiadvány nemcsak dokumentáció, hanem reflexió is: a zacskók mint vizuális tárgyak szimbolizálják a fogyasztás problémáját. A képek révén a „ZACSI” magazin arra hívja fel a figyelmet, hogy egy látszólag egyszerű tárgy – mint a műanyag zacskó – mennyi mélyebb kérdést hordoz: környezeti felelősséget, politikai elköteleződést és kulturális változásokat.

Irodalomjegyzék:

<https://hu.euronews.com/2020/02/20/elen-jarnak-az-afrikai-orszagok-a-muanyag-betiltasaban>

36 Days of Type – 3D

Ilisz Levente Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vajdics Tamás, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: 3D, experimentális tipográfia

A „36 Days of Type” projektben egy kísérleti betűkészletet hoztam létre, amelyben minden karakter egy önálló vizuális gesztusként működik. A sorozat alapja a 3D-ben modellezett, üvegszerű felület, amely egyszerre hoz létre tiszta, letisztult formákat és váratlan optikai jelenségeket. Néhány betű egyszerű geometriai alakzatokra épül, mások kanyargó vonalvezetésből formálódnak, míg bizonyos karakterek inkább a fénytörés, a reflexió és a színviszonyok játékából válnak felismerhetővé. A célom az volt, hogy a tipográfiát tárgyyszerű, mégis kísérleti térbeli objektumként közelítsem meg, ahol a betűk nem csupán jelek, hanem anyagszerű, atmoszférát hordozó formák. A sorozat így a betűk vizuális határainak feszegetéséről szól: hogyan lesz egy karakter egyszerre olvasható, mégis elmozdult a hagyományos tipográfiai rendszerektől.

Présgépezet

Patkás Áron, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: kiadvány, print, diktatúra

A kiadványom célja bemutatni tizenhárom rövid fejezetben, hogy milyen közös motívumai és elemei vannak a 20. századi diktatúráknak. Ezeken keresztül kívántam szemléltetni az elnyomó rendszerek felépítését, karaktervonásait egy diktatúra kezdetétől a megszilárdulásán át a végéig. Minden fejezet az adott leírás mellett illusztratíván és vizuális eszközökkel is bemutatja az adott fejezet témáját. Sokszor játszottam a papír anyagával és méretével, viszont igyekeztem egységesen használni őket. Képi és illusztrációs elemek terén háromfajta stílust alkalmaztam: voltak sziluettyszerű, egyszerű illusztrációk, amelyek olykor ikonként működtek. Használtam képi anyagokat, amelyeken még torzítottam, ezek közül van, amit az internetről szedtem, és van, amit pedig a ChatGPT generált. Emellett készítettem még experimentális illusztrációkat, amelyeknek nyersségét akartam kifejezni az adott témához mérve. Szöveg elrendezésben pedig a kenyérszöveget a belső margóhoz szorítottam, ezzel is érzékeltetve ezeknek az elnyomó rendszereknek a határok közé szorító természetét.

Flowara

Szabó Adrienn, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Farkas Renáta, művésztanár, Medgyessy Ferenc Gimnázium Művészeti

Szakgimnázium és Technikum, Debrecen, óraadó, EKKE Média és Design Intézet

A projektem egy problémára hívja fel a figyelmet, és egyben választ is keres/ad rá. A munkám az emberi test témájából indul ki, átfogva magát a női testet, jobban összpontosítva a havi ciklussal járó problémákra.

Elsősorban szeretném ismertetni a problémát, miszerint nem annyira barátságos a kinézete, sok helyet tudnak foglalni a ciklushoz szükséges dolgok, van, hogy elfelejti az ember, hogy mit kellene vennie egy adott hónapra, a termékek nem a legbarátságosabbak ár szempontjából (tamponokról vagy gyógyszerekről szólva). Másrészt odacsomagolni minden egyes alkalommal a fontos dolgokat macerás is lehet, és van, hogy elfelejtjük.

Erre lenne az általam kreált termék egy megoldás: egy termékcsalád, melyet minden egyes hónapban házhoz kapnák a hölgyek egy feliratkozási díj kifizetésével. Egy nagy dobozt kapnának tele virágos mintákkal, belsejében pedig 6 kisebb doboz, melyekben egyenként található hat darab tampon, egy darab csokoládé (nagyon fontos tud lenni ilyen időszakban) és két darab növényi eredetű gyógyszer. Ezenkívül minden napra szóló motivációs kártya is található a dobozban, mely kicsit jobb kedvre tudja deríteni az embert, ha nehezebb átvészelni a napokat.

Számos motívum/szimbólum vagy több jelentéssel bíró dolog is helyet kapott a munkámba: maga a név, hogy flowara, három részre bontható, mégpedig a „flow” mint áramlat, „war” mint harc, és a végére került egy „a” betű is, ami pedig a spanyol nyelvben csakis nőnemű szavak végén szokott szerepelni. A kisebb dobozokon harcosnőket jelenítettem meg, akiket a történelem különböző időszakaiból emeltem ki, különböző kultúrákból. Számomra megélni a havi fájdalmakat egyenlő tud lenni egyfajta harccal, ezért is szerettem volna erős nőket kiemelni a történelemből, mutatva ezzel, hogy lehetünk erősek ilyenkor is lelkiileg, testileg. Ezenkívül mezei virágokkal díszítettem az egész művet, mert a mezei virágok akkor is tudnak virágozni, ha nem kapnak sok vizet, vagy ha vihar van, nem érzékenyek annyira a természeti változásra, és tudnak szépek lenni, ha nem is olyanok a körülmények, ezzel szimbolizálni szerettem volna, hogy a fájdalom és a harcok ellenére is lehetünk szépek nőként és virágozhatunk.

Szeretném, ha nem lenne a téma tabu, felhívni rá a figyelmet, szeretném, ha barátságosabb csomagolásokban láthatnám a termékeket, valami olyanban, ami nem azt az érzetet kelti, hogy takarni kell egy hétköznapi állapotot, valami, ami hívogató, kedves, és mosolyt csalhat az arcunkra ilyenkor.

PERSONA01

Szajsz Janka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: portrészorozat, vektorgrafika, önmegfigyelés, identitás

A projekt célja egy vizuális önreprezentációs kísérlet dokumentálása, amely során 24 darab, különböző stílusban készült digitális vektorportré jött létre. A kutatás arra irányult, hogy feltárja az Adobe Illustrator eszköztárán belül elérhető stiláris variációk határait, valamint azt, hogy a különböző grafikai megoldások hogyan képesek eltérő hangulatokat és alternatív önképi narratívákat megjeleníteni.

A portrék mellett rövid pszichológiai önelemzések is készültek, amelyek leírják, milyen gondolatok, érzések vagy belső folyamatok kapcsolódtak az adott kép elkészítéséhez. Ezek a szövegek segítettek jobban megérteni, miért olyan hangulatú egy-egy portré, és milyen személyes tapasztalatok vagy megfigyelések hatottak a vizuális megjelenésre. Így a sorozat nemcsak grafikailag mutatja be az identitás különböző oldalait, hanem szövegesen is rávilágít arra, mi zajlott bennem a képek születése közben. A portrékat és a hozzájuk tartozó elemzéseket egy önálló, összefűzött kiadványban mutatom be, amely átfogóan mutatja be az projekt eredményeit.

A projekt eredménye túlmutat a technikai készségek fejlődésén: a 24 portré rendszerezett vizsgálata hozzájárult az önreprezentáció, a grafikai stílusváltások és a hangulati konstrukciók közötti összefüggések jobb megértéséhez. A munka így egyben az identitás vizuális folyamataira is rávilágít.

Hotel Szent István arculati újratervezés

Véghseő Tamás, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Ebben a projektben az egri Hotel Szent István arculatát terveztem újra. A hotel szorosan kötődik a kereszténységhez és a magyarsághoz, ezt az erőteljes nemzeti jellegét szerettem volna a logóban is megőrizni. Ennek érdekében a magyar koronázási jelvényeket egyszerűsítettem le, és ezekből hoztam létre a logókat. A Hotel Szent István rendkívül sokszínű, ezért egy dinamikus logót készítettem, amely a különböző részlegekhez kapcsolódó koronázási jelvényeket jeleníti meg: a szálloda esetében a Szent Koronát, a wellnesshez a koronázási palástot, az étteremhez az országalmát, a pubhoz pedig a kardot és a jogart. Mivel a hotel nem számít luxuskategóriás szálláshelynek, a design egyik legnagyobb kihívása az volt, hogy igényes, mégis elérhető, nem túlzottan luxusérzetet keltő megjelenést hozzak létre. Az új arculathoz egy nyomtatott kézikönyv is készül, amely tartalmazza a logót, a részlegekhez készült terveket, például az étlapot, a közösségimédia-hirdetéseket és még sok más elemet.

Dobcucc

Szőke Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti G. Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

A kiadványban a hangszerem fontos elemeit örökítettem meg. Ezek nagyrészt fémből vannak, ezért ezüst és arany nyomtatással jelenítem meg őket. A kiadvány kiegészíthető a hangszer installálásával, videón pedig megszólaltatásával.

C’PIN KIT

Szőke Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti G. Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Ruhacsipesz-csomagolás. A projekt formája egy doboz, benne 48 db fa ruhacsipesszel. A különlegessége, hogy a csipeszeknek tervezett csomagolás kihajtható, és így a ruhaszárítóra akasztható. Így válik a doboz funkcionális tárolóvá, nem pedig egy csomagolássá, amelyet eldobunk.

A termékhez készül még kampány, online, valamint nyomtatott.

Megfigyelve

Szőke Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Az „OBSERVED” című projekt egy kiadvány, amely a rendszámok esztétikáját vizsgálja. Arról szól, hogy megfigyelnek minket – csupán számok vagyunk egy hatalmas rendszerben. Ez az üzenet azonban rejtve marad. A borító például egy rejtvény: csak akkor olvasható, ha a számokat a megfelelő sorrendbe rendezzük. Minden többi oldal hasonlóképpen logikai úton megfejthető, ezzel rámutatva arra, hogy milyen fontos a való életben is utánajárni az információknak.

Take that break!

Szőke Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szigeti G. Csongor, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

Ez egy társadalmi kampány a valódi szünetek fontosságáról. Ezzel a munkámmal arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy ne hajszoljuk túl magunkat, a minőségi szünetek tartása nagyon is fontos, legyen szó tanulásról, munkáról, kreatív problémamegoldásról. A több munka ugyanis nem hordoz magában több sikert, sőt a kiégés veszélye is fennáll. Az esztétika a kiégést utánozza azáltal, hogy élénk illusztrációkat helyez a szöveg fölé. A KORRR egy kitalált kollektíva, amely a kampányt végrehajtja. A kampányhoz készült: plakát, informatív weboldalterv, szórólap, social media kontent.

„Synthi-szoli” arculat rebranding

Punyi Ambrus, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman-Juhász Éva, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: synthwave, szolárium, arculat, pszichedelikus

A projektem inspirációja a Playstation 1 reklámplakátjai, melyek megosztóak voltak a maguk idejében szokatlan sötét, szürreális világukkal. A Playstation reklámkampánya egyedi, erősen eltért a Nintendo és a Sega anyagától. Az idősebb korosztályt igyekeztek megszólítani. A plakátok képi világa erősen táplálkozik a kilencvenes évek klubkultúrájából, rave-ekből, a grunge stílusból és disztópikus filmekből (például: Mátrix).

A munkámban az elektronikus zene, a „synthwave” teremt kapcsolatot az inspirációmmal. A synthwave egy olyan zenei stílus és vizuális irányzat, amely a 1980-as évek retrofuturizmusát idézi. A stílus a szintetizátorok, elektronikus hangzásvilág és a VHS-korszak esztétikájának keveredéséből született, és a modern zenei kultúrában az egyik legismertebb „vintage” irányzat. A synthwave gyakran élénk, neon színpalettát használ, mint például a rózsaszín, lila, kék és narancs. A stílus színei a 80-as évek neon fényreklámjait és a VHS-felvételek színvilágát idézik. A művészeti elemek között gyakran láthatunk retrofuturista tájakat, városi látképeket, geometriákat, és a pixel art világát is. A gyakori motívumok közé tartoznak a naplementék, a retró autók, 3D-s geometriai formák és régi számítógépes grafikák.

Az előbb említett főbb jellemzőket igyekeztem keverni a Playstation 1 világával, létrehozva ezzel egy pszichedelikus megjelenést. Így szeretném átadni az érzést, hogy a vendégek egy másik világba kerülnek a szoláriumkabinban, melynek csak a képzeletük szab határt.

RIFFCAP

Urszuly Letti Dóra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

A RIFFCAP egy kísérletező jellegű, vizuális-zenei projekt, amelyben huszonnégy egyedi grafika készült kifejezetten sapkákhöz tervezve. A koncepció alapját a punk, az emo és az alternatív zenei szubkultúrák intenzív, sokszor nyers és érzelmekkel telített hangulatvilága adta. Célom az volt, hogy ezek a zenei irányzatok ne csupán hallhatóvá, hanem láthatóvá is váljanak – olyan vizuális impulzusokká alakuljanak, amelyek ugyanazt a feszültséget, energiát és karaktert hordozzák, mint maga a hangzás.

A projekt során tudatosan törekedtem arra, hogy a grafikák ne csupán díszítőelemek legyenek, hanem önálló vizuális „riffekként” működjenek. A torzított tipográfiák, a zajos, grunge-szerű textúrák és a markánsan kontrasztos színpárok mind azt a célt szolgálják, hogy a zenéből fakadó nyers impulzusok vizuális formát kapjanak. A kompozíciók gyakran feszülnek az olvashatóság és az expresszivitás határán, akárcsak a punk vagy az emo műfaj az érzelmesség és a káosz között.

A sapkák mint hordozófelület különösen izgalmas médiumként működnek: mozgás közben életre kelnek, folyamatosan változtatják a ritmust, ahogyan a fény rájuk esik, vagy ahogyan a viselőjük mozdul. A grafikai torzulások és texturális zajok így nem statikusak, hanem lélegző, folyton változó elemekké válnak. A RIFFCAP vizuális nyelve ennek köszönhetően egyszerre személyes és kollektív – egyaránt beszél azokhoz, akik számára a zene identitásforrás, és azokhoz, akik a vizuális kommunikáció kísérleti oldalát keresik.

A projekt számomra egyfajta vizuális koncert: minden grafika egy külön „dal”, amelyben a tipográfia a vokál szerepét tölti be, a textúrák a dobokat és a torzított gitárokat idézik, a színek pedig érzelmi hangsúlyokat hoznak létre. A RIFFCAP így nem csupán ruhadizájn, hanem egy teljes esztétikai élmény – egy összehangolt vizuális zenei univerzum, amely a sapkák felületén válik teljessé.

HDKBWI

Sáfrány Olivia, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezetők:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Zeman Zoltán, egyetemi tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: experimentális, demencia, folyamat

INSTITUTUM LINGUABIOTICA – a nyelvi mikroorganizmusok első hivatalos rendszerezése egy fiktív tudományos kiadvány, amely egy olyan világba kalauzol, ahol a betűk nemcsak jelek, hanem élő mikroorganizmusok, bacilusszerű entitások, amelyek a nyelv mélyrétegeiben élnek, mozognak és hatnak. A kiadványban szereplő kutatóintézet szintén fiktív – egy alternatív, 1891-ben alapított nyelvi mikroorganizmusokat tanulmányozó intézmény, saját kutatóival, díjaival, történetével. A kötetben fiktív tudósok tanulmányai, filozofikus hangvételű esszék és nyelvmisztikai elméletek jelennek meg, valós nyelvészeti alapokon – például beszédhangok képzéséről, fonetikáról és a nyelvi struktúrákból inspirálódva. A kiadvány nagy méretben készült el plexi borítással, ami a mikroszkóp látványvilágát idézi, valamint papiruszos rétegeket is tartalmaz, melyek a bacilusformák törékenységre reflektálnak. A projekt nem csupán tipográfiai kísérlet, hanem egy vizuális-mitologikus nyelvértelmezés, mely ötvözi a nyelvészet és a spekulatív fikció elemeit.

Kosmos

Fenyvesi Lilla, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezetők:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Mozog – kreatív kiadvány

Hlatká Dominika, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szánthó Boglárka, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Szódás-mondás

Oszvald Violetta, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

MÉDIA ÉS DESIGN TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MÉDIA ÉS DESIGN 2. TAGOZAT****2025. 11. 27.**

1. Ungvári József Márk,	1. hely	15. Urszuly Letti Dóra	
Anka Bálint Kristóf		16. Urszuly Letti Dóra	
2. Farkas Alexandra		17. Fenyvesi Lilla	3. hely
3. Furik Franck	3. hely	18. Ilisz Levente Csaba	
4. Furik Franck		19. Ferenczy Regő Pálós	
5. Berta Dorka	3. hely	20. Ferenczy Regő Pálós	
6. Oszvald Violetta		21. Kecskés Csenge	2. hely
7. Szajsz Janka	2. hely	22. Erdős Bence	
8. Szajsz Janka		23. Erdős Bence	3. hely
9. Gyurkó Liza		24. Mihóková Dóra, Váli Livia	1. hely
10. Gyurkó Liza		25. Orosz György	2. hely
11. Kiss Réka	1. hely	26. Patkás Áron	2. hely
12. Kiss Réka		27. Kurunczi Ádám	
13. Faa Dorottya		28. Kurunczi Ádám	3. hely
14. Magtamas Csilla	3. hely		

A zsűri tagjai:

Faa Balázs, egyetemi docens**Birkás Mona**, egyetemi tanársegéd**Gyöngy Dániel**, mesteroktató**Szigeti G. Csongor**, adjunktus**Szilágyi Rudolf Dániel**, művésztanár**Csirkés Dániel**, tervezőgrafikus
művész MAEKKE Média és Design Intézet
(elnök)

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

EKKE Média és Design Intézet

Echoes of the Transient

*Ungvári József Márk, tervezőgrafika MA szakos hallgató
Anka Bálint Kristóf, informatikatanár MA szakos hallgató*

Témavezető:

Gyöngy Dániel, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Troll Ede, tanársegéd, EKKE Matematika és Informatika Intézet

Az Echoes of the Transient egy 3D-s platformer videójáték, amely az idő-tér és a dimenziók közötti utazásról szól. A játék egy nagyobb projekt demó verziója, amely tartalmaz egy tutorial részt és 4 lineáris pályát. A játék a Unity Engine-ben készült, az eszközöket pedig a Blenderben modelleztem és textúráztam. A projektben elsősorban arra koncentráltam, hogy új és innovatív módszereket találjak a tipográfia implementálására, nemcsak a felhasználói felületen, hanem a játék egész narratívájában is. A legnagyobb kihívás az volt, hogy grafikus és webdesigner szemmel, de játékfejlesztési tapasztalat nélkül hozzak létre egy videójátékot.

Történet

Kairos, a főhős szerepében játszunk, aki egy színtelen és magányos életet él. Egy nap találkozik egy lánnyal, aki szint visz az életébe, de nem sokkal később autóbalesetben meghal. Kairos és társa, A8PO, képtelenek elviselni az ismét üressé vált életüket, ezért úgy döntenek, hogy építenek egy időgépet, hogy megmentse Kairos meghalt barátját. Az időgép azonban nem úgy működött, ahogy tervezték, és egy másik dimenzióba vezető portállá vált, ahol a robotok és a mesterséges intelligencia rabszolgává tették az emberiséget. Ebben az új és posztapokaliptikus világban hőseinknek számos kalandon kell keresztülmenniük, hogy felszabadítsák az emberiséget, és visszahozzák a szint Kairos életébe.

Kutatás

Két fő érdeklődési köröm a tipográfia és a videójátékok, ezért a projekt korai szakaszában már tudtam, hogy mindkettőt be akarom építeni a jövőbeli munkanaplómba. Ebből azonnal megszületett a „Tipográfia a videójátékokban” című ötlet, ahol azt vizsgálom, hogyan fejlődött a tipográfia a videójátékok korai szakaszában, és merre tart most a jelenben. Az elemzésemet egészen a „Tennis for Two” játékig visszamenőleg kezdtem, folytattam az első „DOOM” játékokkal és a mai legismertebb metroidvania játékokkal, mint a „Hollow Knight” és az „Ori and the Will of the Wisps”.

Tied

Farkas Alexandra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A képek központi eleme a fehér fonál, amely a láthatatlan, belső akadályokat jelképezi. A projekt azokkal a lelki helyzetekkel foglalkozik, amikor az ember saját határai, szabályai vagy egy másik személyhez való kötődése miatt nem képes felszabadulni.

Franck érdekes fogai

Furik Franck, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Az animációs rövidfilm a fogak apró jellegzetességein keresztül vizsgálja az önelfogadást és a személyes intimitást. A különböző animációs technikák váltakozása játékosan bevonja a nézőt a film hangulatába, miközben a saját és környezetében lévő emberek fogainak megfigyelésére invitál.

Furik frog furcsa kiállítása

Furik Franck, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál Attila, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

A film mise en abyme szerkezete az alkotói és a nézői perspektívát állítja párhuzamba, egy képzeletbeli békakiállításon keresztül. Az antropomorf karakterek és a humoros vizuális világ lehetővé teszik, hogy a film reflektáljon a vizuális narratíva működésére. A rövidfilm a művészet, az alkotás és a befogadás viszonyát vizsgálja intellektuális és játékos formában.

Valaki jár a fák hegyén

Berta Dorka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Az animáció az ember és a transzcendens közötti bizonytalan, kérdésekkel teli viszonyt vizsgálja. A mű nem kínál egyértelmű válaszokat; inkább olyan kérdéseket fogalmaz meg, amelyek az ismeretlenhez való emberi kapcsolódásra, a hit, a keresés és a belső tapasztalatok természetére irányítják a figyelmet. A vizuális világ digitálisan festett hátterekre és digitális animációs technikákra épül, amelyek atmoszférikus, lebegő térélményt hoznak létre. A film célja, hogy a nézőben reflexiót indítson el, és teret adjon a személyes értelmezésnek a transzcendenssel való találkozás sokféle lehetőségéről.

Kényelmes kényelmetlenség

Oszvald Violetta, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: fotónapló, képeslap, mentális egészség

A projekt a fizikai és mentális kényelmetlenség egymásra rétegződését vizsgálja egy személyes fotónaplón keresztül. A képeken saját testem jelenik meg különböző, kifacsart és feszültséggel teli pózokban, amelyek kívülről akár ártalmatlannak is tűnhetnek, valójában azonban a belső diszkomfort, a megakadás és a szorongás látható metaforáivá válnak. A sorozat képeslapformában kerül bemutatásra, mintha minden egyes kép egy intim, mégis távolságtartó üzenet lenne a saját mentális állapotomról.

A képeslapok hátoldalán olvasható szövegek a mentális nehézségek ismétlődő mintáit idézik fel: a körkörös gondolkodást, a belső válságokat és azt a lassú fáradtságot, amely abból fakad, hogy újra és újra ugyanoda térek vissza magamban. Ezek a reflexiók rendre a feladás vagy a tehetetlenség elfogadásának pontjához jutnak el, ahhoz a bizonytalan belátáshoz, hogy talán nem tudok vagy nem is akarok változtatni.

A projekt így a test és a lélek párhuzamos megrekedését dokumentálja: hogyan válik a fizikai feszülés a mentális állapotok lenyomatává, és hogyan jelenik meg a belenyugvás csendes, mégis kitartó jelenléte a mindennapokban.

Compliance

Szajsz Janka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: társadalmi normák, szociális nyomás, moduláris elrendezés, fotósorozat

A Compliance egy fotósorozat, amely a megfelelési kényszerek különböző aspektusait vizsgálja a mindennapi élet társadalmi, esztétikai és szociális elvárásain keresztül. A projekt személyes és környezeti tapasztalatokra építve mutatja be, hogyan hatnak ránk ezek a normák, és milyen módon próbálunk alkalmazkodni hozzájuk, akár sikerrel, akár folyamatos belső nyomás alatt. A képek olyan helyzeteket rögzítenek, amelyekben a külső és belső elvárások ütköznek, láthatóvá téve a megfelelési kényszerek árnyoldalait és az ezekből fakadó identitásfeszültségeket.

A sorozat egy fotós kiadvány formájában jelenik meg, a képek nincsenek összefűzve, így a néző szabadon rendezheti, sorrendezheti vagy újraértelmezheti őket. Ez a formai megoldás tudatosan reflektál a projekt témájára, teret adva annak, hogy mindenki a saját értelmezési rendszerén keresztül alakítsa ki a történetet. A képek egy kemény borítású tokban kapnak helyet, amely archiválja, mégis nyitva hagyja a tartalom személyes újrendezésének lehetőségét.

Elements

Szajsz Janka, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: divat fotográfia, kommentár, fotósorozat

Az Elements egy divatfotográfiai projekt, amely a négy őselemet – levegő, tűz, föld és víz – jeleníti meg kortárs vizuális megközelítésben. A sorozat középpontjában négy modell áll, akik az egyes elemek karakterét és hangulatát testesítik meg. A ruhákat mind újrahasznosított, eredetileg kidobásra szánt textilekből készítettem, így anyagukban is reflektálnak a természet állapotára és az emberi jelenlét hatásaira.

A fotók stílusa a high fashion esztétikáját ötvözi az organikus és hulladékalapú struktúrák világával: lebegő, omló, testhez simuló vagy épp nyers, földszerű felületekkel. A sorozat egyszerre működik vizuális metaforaként és ökológiai kommentárként, bemutatva, hogyan lehet a természet elemeit és az újrahasznosítás gondolatát a kortárs divatfotográfiában integrálni.

Lényegében a természet ősi rendjéről és a modern világ anyaghasználati ellentmondásairól szóló vizuális állásfoglalás.

Panelbáj

Gyurkó Liza, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Koronczi Endre, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

Ebben a projektben azt szerettem volna megmutatni, hogy mennyire ironikusan lehet valaminek a bájoságát látni. Mindenkinek más a szép, hogy valakinek mi tetszik, az teljesen szubjektív. Itt a panelnek elnevezett épületek felépítésének, kinézetének és az aszimmetriának a bemutatásával szerettem volna ezt feltárni. Minden kis részletet, az épületnek az egyéni aspektusait lefotóztam. Alapvetően praktikum szempontjából jöttek létre ezek az épületek, de egy korszakot határoztak meg a magyar emberek életében. A vélemények eléggé változatosak, de ettől is szép az egész, hogy mindenkinek más az ízlése, és mások vagyunk.

Tulajdonságok

Gyurkó Liza, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Az eredeti projektben Trunkó Bálint divatfotós a body shaming, vagyis a testszégyenítés jelenségét mutatta meg, én ennek pont az ellenkezőjét szerettem volna elérni. A képek nagyon szomorú és szorongó érzéseket sugároznak a néző felé, ezzel szemben az én képeimen büszkeséget, boldogságot lehet észrevenni.

A parafrázis fotósorozatban azt mutattam meg, hogy mennyivel magabiztosan tudunk például kamera elé állni, vagy csak szimplán a megjelenésük, a kisugárzásunk mennyivel erősebb, ha büszkén viseljük magunkon a tulajdonságainkat. Olyan vagy, amilyen, és ettől büszke vagy magadra.

Roots

Kiss Réka, tervezőgrafika MA szakos hallgató

Témavezető:

Sipos Levente, adjunktus, EKKE Média és Design Intézet

A *Roots* egy disztópikus, mégis intim történet arról, hogyan szakad el az ember a természettől, és hogyan próbál mégis visszakapaszkodni hozzá. Az ember és természet közötti kapcsolatot vizsgálja, kontrasztba állítva a természet szeretetét, óvását és a természet kihasználását. A természet az otthon, biztonság, érzékenység szimbólumaként jelenik meg. Így a film egy csendes, vizuálisan hangsúlyos allegória a veszteségről, a gyászról és arról a makacs élni akarásról, amely a természet alapvető lényege.

Jetlag

Kiss Réka, tervezőgrafika MA szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Zsuzsanna, mesteroktató, EKKE Média és Design Intézet

Ebben a filmben a pillanat lényegével és a pillanatnyi érzésekkel foglalkoztam, arra a kérdésre kiélezve, hogy minden embernek mást jelenthet egy pillanat, és mivel mindenkiben más érzések és gondolatok vannak, így egy végtelen időszik jön létre azon az egy pillanaton belül. A film Dékány Dávid *Jetlag* c. művén alapul.

Line Garden

Faa Dorottya, tervezőgrafika MA szakos hallgató

Témavezető:

Cole Closser, docens, Missouri State University, Art and Design Department

Kulcsszavak: képregény, könyv design, antológia

A munkám egy kollekció a rövid képregényeimből. A könyv elkészítése során abba a problémába ütköztem, hogy a képregényeim három különböző méretben készültek: letter, fél letter és negyed letter méretben. Szerettem volna az összes képregényemet egy könyvben látni, és nem akartam egy könyvoldalra több képregényoldalt rakni. E problémára a megoldást egy papírmintakönyvben találtam, melyben sok különböző méretű és textúrájú papír volt összefogva spirálkötéssel. A kollekciómat is spirálkötéssel készítettem el, a képregényeket elválasztó előlapok pedig különböző színűek és textúrájúak, visszaautalva a papírmintakönyvre.

REFLEXIO

Magtamas Csilla, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Koronczi Endre, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: tükröződés, reflexió, felület, metafora, perspektíva, torzulás

A projekt központi témája a tükröződés mint vizuális és filozófiai metafora. A képeim különböző felületeken, mint a vízen, üvegen, fémeken és egyéb anyagokon megjelenő reflexiókat rögzítik, melyek egymásra rétegződve megkérdőjelezzik a valóság egyértelműségét. A tükröződés ebben az értelmezésben nem pusztán optikai jelenség, hanem a percepció és az jelentésadás aktív része is. A világot vagy annak pillanatait nem közvetlenül látjuk, hanem valamilyen közegen, rétegen vagy saját belső szűrőnkön keresztül. A projekt tehát pontosan arra az alapvető gondolatra reflektál, hogy a valóság és az arról alkotott képünk nem feltétlenül azonos. A reflexiók fotográfiai megörökítése során a látszólag stabil környezet már-már bizonytalanná válik. Az eltolódó perspektívák, a torzulások, átfedések és áttűnések vizuálisan is érzékeltetik azt, amit a filozófia régóta állít, mégpedig hogy a megismerés nem kap tiszta hozzáférést a valósághoz. A sorozat így egyszerre dokumentatív és konceptuális. A konkrét látvány realitása mellett metaforikusan is beszél a megfigyelő szerepéről, a szubjektív nézőpontról, illetve arról, hogyan formálódik az igazság az egyéni tapasztalat által. A projekt célja, hogy emlékeztessen: nem minden az, aminek látszik. A nézőt aktív értelmezésre hívja, felkínálva számára a bizonytalanságot mint teret, ahol újfajta megértés születhet. A tükröződések által létrehozott vizuális rétegzettség feloldja a valóság és a fikció határát, s ezzel egyfajta belső tükörként is működik, a fotóban megjelenő kép nemcsak a külvilágról szól, hanem a néző érzelmeiről, projekcióiról, előfeltevéseiről is.

Majré

Urszuly Letti Dóra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Koronczi Endre, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

A Majré egy fotónapló a mindennapi félelmekről és az azokat kiváltó konkrét tárgyakról. A sorozat olyan helyzeteket és objektumokat mutat be, amelyek egyesek számára hétköznapiak, mások számára viszont erős szorongást idéznek elő: magasságok, szűk terek, rovarok, éles eszközök, sötét környezetek, kontrollvesztett helyzetek. A képek célja nem a félelmek eltűlése, hanem annak megmutatása, hogyan lesz egy apró, sokszor banális tárgy vagy helyzet fenyegető, amikor személyes főbiává válik. A sorozat a félelem konkrét forrását állítja középpontba, mégis teret hagy annak, hogy a néző saját élményeit is belehelyezze. A Majré így egyszerre dokumentál és tükröt tart: megmutatja, hogyan lesz egy tárgyból jel, egy helyzetből szorongás, és hogyan tud a mindennapi világ váratlanul fenyegetővé válni.

Mandró

Urszuly Letti Dóra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A Mandró egy bizalmas, közvetlen megszólítás a férfira – egyszerre játékos és őszinte. Olyan hang, amely nem idealizál, hanem közel enged. Ez a közvetlenség vált a sorozat kiindulópontjává: a férfitest megmutatásának egy olyan módja, amelyben teret kap a gyengédség, a törekénység és az esendőség is.

A projekt vizuális naplóként működik, amely a férfitest különböző arcait kutatja. A vörös háttér az intimitás tere, a meztelenség melege és kiszolgáltatottsága. A fekete-fehér képek ezzel szemben letisztultak és visszafogottak: a mozdulat pillanatnyiságát, a test kontúrjait és a csendes jelenlétet emelik ki. A történet részletekből indul – egy kézről, egy vállból, egy tekintetből –, majd lassan bontakozik ki a teljes figura.

A képeket párokba rendeztem, hogy dialógus jöjjön létre meztelen és öltözött testek között. Ezek a párok hol feszültséget, hol harmóniát keltenek: a két állapot egyszerre mutat különbséget és kapcsolatot. A néző így nemcsak testeket lát, hanem változó viszonyokat, árnyalatokat és érzelmi finomságokat is.

A Mandró számára a figyelem a legfontosabb eszköz. Nem tökéletességet keres, hanem azt, hogyan képes a test önmagát megmutatni. A képek hangulatokat idéznek elő: intimitást, bizonytalanságot, nyugalmat, olykor feszültséget. A férfitest itt nem távoli, nem hősi, nem elvont. Inkább emberi. Lélegzik, jelen van, és engedi, hogy lássák.

A sorozat kérdéseket fogalmaz meg, nem válaszokat:

- Lehet-e a férfitest gyengéd?
- Láthatjuk-e törekénynek anélkül, hogy elvennénk az erejét?
- Megmutathatja-e magát úgy, hogy nemcsak nézőként, hanem láthatóként is helyet kap?

A Mandró célja, hogy új terepet adjon a férfitest ábrázolásának. Egy olyan perspektívát, ahol az intimitás nem kivétel, hanem lehetőség. Ahol a férfitest nem szerep, hanem jelenlét.

RE:version

Fenyvesi Lilla, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kiss Richárd, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: multiexpo, analóg fotózás, fotólabor

Fotónaplómat olyan általam izgalmasnak vélt épületrészletek töltik meg, melyeket többnyire Budapest különböző pontjain egy Zenit TTL típusú kamerával fotóztam Fomapan 200 és Kentmere Pan 100 típusú 35 mm-es filmekre. A tekercsek előhívása az iskolai fotólaborban történt, majd projektem legnagyobb részét az itt végrehajtott kísérletezés tette ki. A munka középpontjában a multiexpóval való kísérletezés állt. A képeket tesztcsíkozás után fotópapírra nagyítottam, majd a papírt 180 fokkal elforgatva újra ráexponáltam ugyanazt a képet. Ezzel a technikával olyan különleges mintázatok és párhuzamos univerzumokat idéző világok jöttek létre, amelyek az eredeti építészeti elemeket absztrakcióvá alakították. Ez a fotónapló azért jött létre, hogy több, a projekt során született kép is képviseltesse magát hasonló módon, de digitális eljárással. A Photoshop eszközeivel idéztem elő a multiexpozíciós hatást, új értelmezési lehetőséget kínálva az analóg világ inspirációja nyomán. Céлом, hogy a kiadványon keresztül bemutassam azt a folyamatot, amely során a valóságból absztrakció lesz, az építészeti részletekből pedig újabb művészi minták születnek.

Lowfreq – Community App

Ilisz Levente Csaba, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Gyöngy Dániel, mesteroktató. EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: UI/UX, applikáció, zene, streaming

Az alapötlet egy mobilalkalmazás, amely kifejezetten feltörekvő underground rapelőadóknak és beatmakereknek ad terepet a láthatóvá váláshoz. A központi funkció egy térképes rendszer, amely valós időben mutatja a közeledben lévő vagy hamarosan induló eseményeket. Ezek többnyire kisebb, eldugott pubokban, kocsmákban, ifjúsági vagy alternatív helyeken szervezett open mic estek, improvizált fellépések és közösségi rap-jam alkalmak. A koncepció része egy heti kihívásrendszer is, ahol a beatmakerek és rapperek az adott témára készített anyagaikat tölthetik fel, versenghetnek, vagy egyszerűen csak megmutathatják, mire képesek. Emellett működik egy letisztult social feed, ahol a felhasználók posztolhatnak, megoszthatnak, visszajelezhetnek és kapcsolatokat építhetnek. Az egész platform célja, hogy a szcéna szereplői könnyebben megtalálják egymást, és esélyt kapjanak arra, hogy a háttérből a felszínre lépjenek.

Post Vanitatem

Ferenczy Regő Pálos, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A *Post Vanitatem* című fotóprojekt a barokk vanitas csendéletek parafrázisa, kortárs és poszthumán megközelítésben. A képek terráriumyszerű kompozíciói az ember hiányát és a természet visszatérő jelenlétét vizsgálják, miközben a tárgyak mulandóságot idéző szerepe megmarad. A projekt célja annak feltérképezése, hogyan változik a vanitas hagyomány jelentése egy olyan világgépben, ahol az ember már nem központi viszonyítási pont.

C.B.A.S.D Archives

Ferenczy Regő Pálos, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A *C.B.A.S.D Archives* egy fotóalapú, fikciós dokumentumprojekt, amely egy alternatív 2024-ben játszódik, ahol a hidegháborús fegyverkísérletek anomáliái és az amerikai befolyás továbbra is meghatározzák Magyarország valóságát. A munka egy összeesküvés-elméletekben hívó szereplő által gyűjtött „titkos iratokat” és vizuális nyomokat rendez fotókönyvvé, tudatosan elmosva a dokumentáció és a paranoia határát. A projekt az egyetemi fotónapló feladat keretében készült.

NOVA

Kecskés Csenge, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vácz Lilla Éva, művésztanár, Medgyessy Ferenc Gimnázium Művészeti Szakgimnázium és Technikum, Debrecen, óraadó, EKKE Média és Design Intézet

NOVA című rövidfilmem a nap-éj egyenlőség és a napfogyatkozás ihlette versemhez készített, animációs technikával létrehozott illusztráció. A filmet 2024-ben fejeztem be, volt művésztanáraim konzulensi munkájával, akik keze alatt a Medgyessy Ferenc Szakgimnázium és Technikumban töltött éveim alatt tanultam. A történet az emberi kapcsolatok, valamint a nap és a hold körforgása közötti hasonlóságról mesél. Készítése alatt én magam szereztem, majd játszottam fel a zenét, írtam és szerkesztettem a szöveget, illetve én narráltam a történetet az animációs munkálatok mellett.

Parallax

Erdős Bence, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Vékony Dorottya, tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A Parallax egy kilenc fotóból álló sorozat, amely az emberi identitás rétegzettségét, belső felépítését és kapcsolódásait vizsgálja. A munka központi kérdése, hogy hány arca lehet egy személynek, hogyan lépnek kölcsönhatásba ezek a belső rétegek, és milyen új jelentések, feszültségek vagy harmóniák születnek az érintkezésükből vagy éppen a távolságaikból. A hosszú záridő alkalmazásával a különböző énrétegek vizuálisan egymásra csúsznak, így egy intim, ezoterikus és sokrétegű képi világ jön létre, amely egyszerre idézi fel az identitás folyamatos mozgását és a személyen belüli perspektívák gazdagságát.

Typewave

Erdős Bence, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Zeman Zoltán, egyetemi tanársegéd, EKKE Média és Design Intézet

A TypeWave egy kísérleti betűtípus, amely két részből áll: SoundType és RadioType. A SoundType az angol ábécé spektrogrammá alakításával jött létre, így minden betű saját hanggal rendelkezik. A RadioType esetében a betűk formáit rádióhullámok segítségével, Slow-Scan Television (SSTV) technológiával, egy Sony Trinitron monitoron jelenítettem meg. Az SSTV lehetővé tette a vizuális és akusztikai elemek integrálását, így a tipográfia és a hang összefonódnak.

Periféria

Mihóková Dóra, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Váli Livia, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tarr Kálmán, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Szilágyi Rudolf, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

.

Héj

Orosz György, tervezőgrafika MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Csontó Lajos, egyetemi docens, EKKE Média és Design Intézet

A projekt alapja a 3D scannelés, azon belül is az iPhone LIDAR szenzorának használata. Nem a technológiai pontosság érdekel, hanem épp az, amikor ez a pontosság szétesik. Azt vizsgálom, mi történik akkor, ha direkt „elrontom” a scannelést: ha bemozdul a modell, ha a fény megcsúszik, ha a mapping nem tudja összerakni a látottakat. A végeredményt egy 3D szoftverben manipulálom, majd digitális, 3D-ben megalkotott kompozíciókat hozok létre. Ilyenkor valami furcsa történik: a gép próbál értelmezni, újrendezni, és ebből születnek azok a torz, fragmentált formák, amelyek szerintem sokkal őszintébben beszélnek a digitális világról, mint egy tökéletes scan. A kiadványban ezek a scanek kerülnek középpontba, és ahogy haladunk előre az oldalak között, a képek fokozatosan egyre jobban torzulnak, szétesnek. Ez a torzulás nem véletlen, hanem egy tudatos folyamat: azt szeretném vele érzékelteni, hogy a technológia, bármennyire is fejlett, nem tudja maradéktalanul leképezni a valóságot. Minél pontosabb akar lenni, annál inkább szétesik. Ez a progresszív széthullás így egyfajta metafora is a digitális reprezentáció és az emberi érzékelés közti törésvonalra. A hibás scanek héjszerű formákat, arcképeket eredményeznek: üreges, áttetsző alakokat, amelyek egyszerre ismerősek és idegenek. Ez a „héj” metafora fontos számomra, mert jól leírja azt a jelenséget, hogy a digitális térben mindig csak a felszín látjuk. A képek engednek ugyan „belelátni” a formába, de valójában semmi sincs mögöttük, csak a felület. Ez valahol a társadalmi rétegzettségre is reagál: az emberek, a tárgyak, az identitások mind leképeződnek, de mindig csak részben, mindig csak töredékesen. A projektem tehát arról szól, hogyan látunk a technológián keresztül, és hogy ez a látás mennyire töredékes. Nem szeretnék narratív történetet mesélni, inkább egy folyamatot szeretnék megmutatni, a torzulás esztétikáját. Hogy mi marad a valóságból, amikor egy szoftver, egy újabb technológia próbálja újraértelmezni azt.

Keleti szimbiózis

Patkás Áron, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Szilágyi Rudolf, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: installáció, Bukta Imre, Kelet-Európa

Munkámban Bukta Imre munkásságát dolgoztam fel, és nem egy konkrét munkáját vizsgálva, hanem a szellemiségét és témáit összesítve reflektálok rá.

A koncepcióm, hogy a mesterséges, iparilag gyártott tárgyakat szimbiózisba hozzam az organikus, emberi léttel. Bukta Imre nyomán a magyar, tágabb értelemben a posztszovjet államok és társadalmak életvitelét vettem alapul, melyek kultúrájukban és szokásaikban szinte megegyezők.

Tárgyaim a keleti blokk globális piaccal való összeszővődésének a manifesztációi, ahol a nyugati fogyasztói kultúra találkozik a puritán, hagyományokra épülő életmóddal. Igyekeztem ezeket olyan szokásokban megtestesíteni, ahol a rendeltetésszerű tömegcikk új értelmet nyer, és más szereppel ruházzák fel újrahasznosítva.

Mindegyik tárgy egy-egy kelet-európai országot képvisel. A címkék pedig az adott tárgy személytelen, iparilag tömeggyártott mivoltára akarnak utalni az erős neonszínükkel együtt.

Minden szám jelöl valamit az adott címkén: ország, évszám, GDP-növekedés, infláció, munkanélküliség, államháztartási hiány, államadósság, külkereskedelmi mérleg, átlagbérek, minimálbér, zászló HEX-kódra lebontva, népességszám, valutaérték, rendszerváltás ideje. A bar code Bukta Imre munkáinak linkjét tartalmazza.

A tárgyakban igyekeztem a saját környezetemet, tapasztalataimat is figyelembe venni. Olyan szokásokat kerestem, amelyek a régióban fellelhetők, és visszatérnek a vidéki mindennapokban. Igyekeztem a tárgyakat lélekkel megtölteni, hogy minél inkább autentikusnak hassanak.

Under the Sun

Kurunczi Ádám, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Elekes Pál, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

Kulcsszavak: videójáték, AI, mesterséges intelligencia, robot, jövő

2074-et írunk. A mesterséges értelem robotika, és az emberek életét segítő AI évtizedek óta mindennapjaink része. A kupolák alá zárt, napsütötte metropoliszokban fáradhatatlanul dolgoznak együtt emberek és robotok egy világon, ahol mindkettőjüknek van hely léte és megélhetésre. Ebben a világban, a várostól távol éli életét nagyszülei házában Sam, az izgága és kalandvágyó kisfiú. Szülei a mesterséges értelmet fejlesztő tudósok, kevés időt töltenek otthon – örök társa azonban Harvey, a kissé régimódi, rozsdás robot, akit még Sam nagyapja fabrikált az AI hajnalán, hogy segítse őket a tanyasi munkákban. Életük a megszokott mederben zajlik, gondtalanul, vidáman, egy átlagos pénteken azonban Sam hiába vár, szülei nem érkeznek haza a nagyvárosból. Mivel nagymamája túlságosan öreg már az utazáshoz, a kisfiú saját kezébe veszi az irányítást: barátjával útra kelnek a városba a szülők nyomában. Kalandos utazásuk próbára teszi mindkettőjük képességeit: együtt kell működniük ahhoz, hogy előrehaladjanak, leküzdvé a természet és a technika akadályait egyaránt. A túra azonban lépésről lépésre egyre rejtélyesebb fordulatokat hoz; sehol nem találkoznak emberekkel, és az útjukba akadó robotok is látszólag teljesen megzavarodva vonzódnak a város felé, teljesen felhagyva mindennapi teendőikkel. Mi több, a rejtélyes sugárzás Harvey-ra is egyre inkább hatni kezd. Samnek össze kell szednie minden bátorságát és leleményességét, hogy végére járjon a dolognak, és megmentse szüleit és barátját.

A kutatás célja annak vizsgálata, hogy miként lehet a mesterséges intelligenciáról, robotikáról és az ember és gép közti kapcsolatról szóló komplex témát élményszerű, videójáték formájában, a 8–14 éves korosztály számára érthetően és érzelmileg is befogadható módon közvetíteni. A választott téma – egy jövőbeli világban játszódó kaland, ahol Sam, kis főhősünk társával, Harvey-val indul útnak rejtélyes események nyomában. Lehetőséget ad arra, hogy a technológiai fejlődés társadalmi és etikai kérdéseit (függés, együttműködés, felelősség, gépek hibái és lehetőségei) a gyerekek számára is releváns, személyes kalandokon keresztül mutassuk be.

A célközönség a 8–14 év közötti gyerekek, a játék műfaját tekintve pedig rougelite, kalandjátékként készült el. 2D digitális interaktív animáció/videójáték a médiuma.

Mechanical Noise

Kurunczi Ádám, tervezőgrafika BA szakos hallgató

Témavezető:

Tarr Kálmán, művésztanár, EKKE Média és Design Intézet

KÉPZŐMŰVÉSZETI TEHETSÉGMŰHELY

TDK-KONFERENCIÁJA

KÉPZŐMŰVÉSZETI TAGOZAT

2025. 11. 26.

1. Zsigmond Anna		12. Pintér Nikoletta	
2. Tivadar Jázmin		13. Ruska Panna	
3. Schönberger Zsanett		14. Havelda Eszter	
4. Mártai Liliána Vivien	3. hely	15. Nagy Rebeka	
5. Bézi Fruzsina	1. hely	16. Szalai Petra	
6. Bereczky András Tamás		17. Nagy Viktória Csenge	
7. Beer Boglárka Jázmin	3. hely	18. Tóth Réka	2. hely
8. Tóth-Bagi Anna	2. hely	19. Kovács Bianka Anna	
9. Botos Dorina		20. Vona Szonja	
10. Nagy Réka	1. hely	21. Harman Katalin	
11. Bab Dorina		Boglárka	

A zsűri tagjai:

Dr. Balázs Péter, egyetemi docens
Kopasz Tamás, egyetemi docens
Dr. Lenkey-Tóth Péter, egyetemi docens
Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens
Dr. Grela Alexandra, adjunktus
Mézes Tünde Karolina, tanársegéd
Dsupin Petra, *osztatlan grafikusművész*

EKKE Képzőművészeti Intézet (elnök)
EKKE Képzőművészeti Intézet
EKKE Képzőművészeti Intézet
EKKE Képzőművészeti Intézet
EKKE Képzőművészeti Intézet
EKKE Képzőművészeti Intézet
EKKE Képzőművészeti Intézet

Antropomorf

Zsigmond Anna, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: lightbox, szimmetria, animus et anima, kettősség, képi ismétlődés, rézkarc

A pályázati munkám két darabos grafikaobjektből áll, amelyek sokszorosított grafikai jellegét a rézkarc technikájával valósítottam meg. Ezt ötvöztem egy olyan installálási formával, amely lehetővé teszi, hogy a nyomatok áttetszővé válva egy újabb jelentésréteget mutassanak be.

A lightboxszerű fény használata elsősorban technikai kísérlet, amely egyrészt a világ látható és rejtett jelenségeinek jelentéskontextusára utal, másrészt a grafikai vonalvezetés hangsúlyozását, a vonalak erősségének és karakterének kiemelését szolgálja. Fényforrás hiányában nem látható semmi a hordozó papíron, minden képi információ az átvilágító fény nyomán jelenik csak meg.

A témám a férfi és női minőségek közti kiegészülés (animus et anima), valamint azok belső és vizuális reprezentálásának egyensúlya, hogy miként tükröződik ezek egymáshoz való viszonya.

A kompozíciókban megjelenő kettősség az ellentétes energiák közti összhangot, illetve a kölcsönös egymásrautaltságot jeleníti meg.

A kiindulópont egy antropomorf portré volt, amely nem köthető egyértelműen egyik nemhez sem. Groteszk, aránytalan jellegével a színházi maszkok túlzó, személytelen jellemét idézi, amelyek kifejezik az ellentétes érzelmeket, mint az öröm vagy a szomorúság. Ezen nyomatokat egymásra tükrözve jelenítettem meg, s a természet bizonyos szegmenseiben megfigyelhető szimmetriát alkalmazva dolgoztam fel, ami egyfajta furcsa képi ismétlődést s hangulatot hordoz magában.

Több kísérlet után két végső kompozíció született, amelyeken a szimmetriát egyben, s újra szabadkézzel megalkottam, így a formák tovább finomodtak, ismétlődésükben nem teljesen tökéletesek. Úgy, ahogy a szimmetria a valóságban is hordoz magában tökéletlenséget.

A két mű közötti kapcsolat az egymást kiegészítő és kiegyensúlyozó viszonyt reprezentálja.

A kompozíciókban megjelenő formavilágok ugyan arcra emlékeztetnek, mégis absztrakciós szinten maradnak.

A fény által kiemelt rézkarcok az anyag, a forma és a tartalom kapcsolatát veszik alapul, valamint a vizuális egyensúly és ellentét fogalmát térbeli kontextusban értelmezik újra.

Még néhol megtaláljuk ezt az érzést

Tivadar Jázmin, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: struktúrák, épületrészlet, absztrakt kapcsolata organikussal, négyzetek és téglalapok, nyár feldolgozása, elemgyűjtés

Munkám egy két képből álló sorozat, melynek címe „Még néhol megtaláljuk ezt az érzést”.

Az első kép Szolnokon készült a 2025-ös nyári művésztelepen, egy számomra akkor még teljesen új formai kísérletként. A közelmúltban elkezdett foglalkoztatni az a vizuális tapasztalat, ahogy az épületek beleilleszkednek környezetükbe, s érdekelni kezdett ezen épületek absztrahált ábrázolása, esetenként kombinálva organikus elemekkel. Három hónapon át vázlatoltam valós és képzeletbeli épületeket valós és elképzelt környezetükkel. Ezekből a vázlatokból dolgoztam a művésztelepen és az idei félév nagy részében, főként négyzetekkel, téglalapokkal, épületekkel és hamis perspektívákkal.

Az első munkám alumíniumra készült hidegtűkarc, melyet nyomtatás előtt összefröcsköltem petróleummal. Ez a nyomaton foltokat hagyott, ami a sokszorosító grafikát egyedivé, pontosan megismételhetetlenné teszi. Hiába készülnek újabb nyomatok, egyik sem lesz pontosan olyan, mint a másik. Ez valamiképp egyfajta roncsolás is, az emlékek, a múltbéli történések elkoszolódása, utalás az elmúlásra, az egyszerűsége, úgy, ahogy ez az emlékekkel is van, hiszen ezek a történések is egyszerűek.

A második kép szintén alumíniumra készült négy hónappal később, viszont az alapja maradás, így jött létre az első vonalas réteg, majd ebbe még bele is karcoltam, tehát egy hidegtűvonal is van benne. Szerettem volna, ha az első munka roncsoltsága itt is megjelenik, ezért a háttér bizonyos részeit foltosan megmarattam, utánózva a fröcskölt felületek egyediségét. Emiatt a munkám második elemére is jellemző az egyszerűség, a megismételhetetlenség, de áttételesen többszintű tartalmi és technikai rétegzettséggel, mintegy emléknymókként (engram).

Egyfajta kezdet és lezárás számomra ez a két munka, egy hosszabb folyamatot foglal magába, ami foglalkozik emlékekkel és azok hatásaival a hétköznapi életre. Kiemeli ezek feldolgozásának fontosságát, kifejezetten a vizuálisan megjeleníthető részeit. Ezentúl nagyon személyes is, hiszen az, hogy ki mit él meg, mire emlékszik, vagy mire nem, teljesen szubjektív.

“Shield”

Schönberger Zsanett, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Horváth Dániel, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: fény-árnyék, kendő, portré, drapéria, elhagyás

A drapériával való munka már régóta foglalkoztat. Ez a képsorozatom is ennek a továbbfejlesztése. Kísérletezni akartam a drapéria esésével és az arcon megjelenő árnyékok játékával. A kendő anyagszerűségét olajfestékekkel jelenítettem meg. A fehér lepedő segítségével kiemeltam az arc plasztikus hatását. Az anyag finomságát kontrasztba állítottam a háttér durvaságával. A kendő, amely a női arcot fedi, szinte egy pajzsként vagy buborékként véd a külvilág elől. Emiatt az alak elzárkózik a nézőtől, így magába rejtve nemcsak a külső vonásait, hanem a gondolatait is. Ilyen elszigetelődésnek lehetünk szemtanúi a mindennapi életben is a különböző megfelelési kényszerek, illetve önbizalomhiányok miatt. A szem és a fül elfedése a külvilágtól elszakítja a figurát. Így, hogy nem látjuk tekintetét, szinte magabiztosnak hathat a karakter, de megjelenik benne a kétségbeesés attól, hogy kritika érje őt. A fül elfedésével pedig a negatív kommentektől való elzárkózás lehet bemutatni. A könnyed lepel súlyként nehezedik az arcára. Ezáltal akarom a nézőt arra emlékeztetni, hogy gyakran többet fedünk el magunkból, mint ami látszik.

“Idill”

Mártai Liliána Vivien, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Horváth Dániel, tanársegéd EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: homály, árnyék, akt, absztrakt, rétegzett

Ezt a képsorozatot nem átgondoltan kezdtem el festeni, inkább ösztönből, amíg nem találok új témát, és végül ez lett az. Mindig is szerettem az elpuhított festményeket, számomra a készítése ad egyfajta nyugodtságot. Ezzel a képsorozattal ezt a nyugodt, zsibbadt állapotot szerettem volna visszaadni, ezért először elkezdtem a környezetemben fotózni különböző árnyékokat, amelyeket érdekesnek találtam, és ezeket kezdtem megfesteni olajjal, majd a végén puha ecsettel elkentem őket. A színeken utólag erősítettem, mikor az első réteg megszáradt. Később elkezdtem aktokat is festeni, amelyeket aztán szintén elhomályosítottam, ezzel is ezt a nyugodt, meghitt állapotot szerettem volna fokozni. Színekben is inkább a visszafogott, pasztellszíneket választottam, mivel úgy gondoltam, ezek sokkal harmonikusabb hatást adnak át a nézőnek, csak néhány képen láthatóak élénkebb színek, de ezeket is próbáltam olyan más színekkel kombinálni, amelyek nem ütnek el túlságosan az összhatástól. Ugyanakkor a képek széleinek kissé neonos vagy nagyon erős színeket adtam, mert úgy gondoltam, ezzel kissé izgalmasabb lesz az egyébként nyugodt, harmonikus képi világ.

„Áramló figyelem”

Bézi Fruzsina, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: a figyelem és jelenlét vizuális kutatása

Alkotásaim középpontjában az áramló figyelem fogalma áll. Festészeti gyakorlatomban a figyelem és a jelenlét vizuális megjelenítését kutatom: azt, hogyan oszlik meg, irányul és tér vissza önmagába. Megfigyeléseim szerint napjainkban nehezen tudunk egy pontra összpontosítani, a figyelmünk folytonosan megoszlik s áramlik a minket érő impulzusok között, ami mentális kimerültséghez és a belső egység felbomlásához vezethet.

Festményeimben ez a szétszórt érzékelés jelenik meg: az alak és háttér viszonya bizonytalan, a látvány és az emlék között lebeg. A festészet médiumát arra használom, hogy a figyelem mozgását, az emberi jelenlét törékeny állapotát képpé formáljam. Általában kettő vagy több figurát szoktam egybe összeilleszteni. A kép három külön beállításból van összeállítva. A tér a háttal álló figurához van hozzáigazítva, ezáltal keletkezik egy bizonytalanság. Egyik alak sem néz ránk, háttal van, vagy oldalra néz. Sokszor használjuk azt a kifejezést, mikor túl vagyunk terhelve, hogy „sokfelé áll a fejem”. Ez akkor is erősen jelen, van mikor kettő vagy több szélsőséges véleményt összeütköztetnek.

A jelenség, hogy szisztematikusan és állandó jelleggel olyan vélemények, tények és információk veszik körül az embert, amelyek teljes mértékben ellentmondanak egymásnak.

„Zavaros”

Bereczky András Tamás, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Horváth Dániel, tanársegéd EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: gesztusok és vonások alatt rejtkező

Festészeti gyakorlatomban impresszionista és absztrakt vonások vegyítésével csempészek érzelmeket a festményeimbe. Mikor készítem a festményeimet, fontos számomra, hogy ne csak egy portrét készítsek, ne csak egy képet jelenítsek meg, hanem a célzott hangulatot is átadjam a festményeken. A hangulatot sajátos gesztusokkal, váratlan színekkel valósítom meg. A festménypárosom kavart ízeket tálal, közvetlen a nézővel létesít kapcsolatot, tekintetet vet felé, és elgondolkodásra hívja őt. Fontos számomra az érzelmekkel való viszony, hiszen mint művészek, mélyebben tapasztaljuk ezt a jelenséget. A két műben melankóliát, bizonytalanságot, megkérdőjelezést teríték magam/a néző felé. Munkámban ezen érzések átadása, kérdések ösztönzése és gondolkodásra való sarkalás a célom.

Áltudomány

Beer Boglárka Jázmin, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Mézes Tünde, tanársegéd EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: árnyalat, csoportosítás, rétegek, szeparáció, egyenlőség

Pályamunkám az egyes elemek csoportosításával, kategorizálásával, összefüggésével foglalkozik. Az „Áltudomány” cím arra szeretné felhívni a figyelmet, hogy a már létrejött csoportosításokat és az ezzel járó kirekesztéseket az ember megkérdőjelezheti, és a mások által meghúzott vonalakat ő maga arrébb teheti vagy feloldhatja. Mindezek „tudományos”, kőbe vésett voltát nem kell elfogadnia. Ebbe a folyamatba úgy szeretném bevonni a nézőt, hogy kihasználom az ember alapvető vágyát az összefüggés és értelem keresésére. Rétegelt lemez táblán tárgyak, terek, állatok, növények és emberek „darabkái” látjuk, melyek helyét az objektív csoportosító szerepét betöltve én határoztam meg, valamint a síkból kiemelkedő dobogókkal további kategóriákat hoztam létre. A néző mérlegelheti, hogy az előtte feltáruló csoportosítást elfogadja, vagy szubjektíven új összefüggéseket keres az elemek között. A felhasznált mintakészlet újságokból, könyvekből kivágott képek alkotják, melyeket geometriai formákra vágtam, hogy megfossszam eredetileg ábrázolt jelentésétől, formavilágától. A darabok kiválasztásánál törekedtem arra, hogy különböző textúrák jelenjenek meg, de a színek által harmonikusak legyenek. A képeket egymástól kimért távolságra helyeztem, ezzel is hangsúlyozva, hogy alá-fölé rendelt kapcsolat nem áll fenn köztük, tovább fokozva az egyéniségüktől való megfosztást. A mű kimért élei és határozott rendezettsége egy olyan gyűjteményt alkot, amelyet a néző kívülről, szinte búra alól figyel, és elidegeníti magától a bemutatott élő és érző lényeket. Emberiség és föld itt örök létező, mégis fricskaszerűen leegyszerűsített, tőle idegen formákba foglalt. Ebben a rideg, felsorolásszerű, archivált kollázsban egy nagyon is élő, komplex világot fedezhetünk fel, amely tragikuma pont az értelmezés oltárán való egyéniségének feláldozásában rejlik. Inspirációmul szolgált Gabriel Orocco Working Tables (1996), Desert Samples (2010), Asterism (2012) című, illetve Stuart Haygarth Tide Mark (2004), Sharps Project (2003–2006) című munkái, amelyek különböző módokon talált tárgyakból állnak, amelyeket sokszor a véletlen hozott össze, például a tengerből partra sodródó szemét, amely úgy mutatja be azt a vidéket, hogy közben nem része annak. A művészek pedig ezeket a nem konvencionálisan összeillő darabokat rendszerezik, használva a munkámban is megjelenő, erősen táblázatszerű vonalakkal elhatárolt vizuális jelleget. A művem fő célja egy olyan egész bemutatása, amelyet nem nevezünk meg, a részei tanulmányozásával mégis képet kapunk róla – egy olyan alapvető tétel újszerű bizonyítása, miszerint az egész nem létezhet annak részei nélkül. Szeretnék egy humanista szempontú narratívát felvázolni, amely alapvetően az egyén megbecsülését és egyéniségét ünnepli, túlmutatva a keretrendszeren, melyek skatulyába zárják.

Kulináris Likopin

Tóth-Bagi Anna, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Jónás Péter, egyetemi docens EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: szétszedés, gyümölcs, organikus, vizsgálódás, formátlan

A munkáim az egésztest alkotó kis alrészeket jeleníti meg, ahol a felismerhető külső helyett a belső vizuális formákat mutatom be, a kiválasztott részleteket átrendezésekkel és felnagyítások együttes elrendezésével komponálom. Az első litográfia félbevágott paradicsomot ábrázol, a második litográfián a görögdinnye, gránátalma, eper és narancs, ami helyett kap. Ezeken a munkákon a hangsúlyt az étel kapja, hiszen az étel nemcsak arra szolgál, hogy csökkentjük étvágyunkat, és életben maradjunk, hanem társadalmunkban egy hatalmas szerepet tölt be, alappillére a szociális létünknek, elemi része a kulturális identitásnak és a különféle társadalmi rituálénak. Az ételnek közösségépítő funkciója van, az ételen keresztül is őrizzük meg a szokásainkat, tartjuk fent a tradícióinkat, a közös étkezésnél jönnek össze az emberek, és tartják fent egymással a kapcsolatot. Lehet ez a munkatársakkal elfogyasztott reggeli vagy a vasárnapi családi ebéd, esetleg a karácsonyi vacsora, ahol több generáció is találkozhat. Hogyha a karácsonyi étkezést nézzük, ott is minden családnak megvannak a kisebb szokásai, mit hogyan kell csinálni, mit esznek ilyenkor, és ez akkor is, ha eltérő, mindenkinél egy útvonalon halad, és a célja is megegyező, de ezek a kis dolgok teszik ki számukra az egészet.

A Kulináris cím a gyümölcsök étkezési felhasználására reflektál, ezzel szeretném kihangsúlyozni, hogy nem botanikai szempontból közelítem meg a gyümölcsöt mint fogalmat. A formavilágában visszatükröződnek a konyhaművészetben ismert tálatálatási technikák, maga a munka alakja az ovális tálca körvonalát imitálja, így a gyümölcsök a tálca alakba vannak bele foglalva, mintha felszolgálásra készítenék elő őket.

A Likopin mint cím a színanyag, ami a paradicsomnak a piros színét is biztosítja. Itt direkt a piros színre próbáltam felhívni a figyelmet, hiszen általánosan elsőnek a piros színét vesszük észre a paradicsomnak, mivel a munkámban nem található az eredeti külső forma és szín.

Ezen a munkámon a világos-sötét kontrasztokat ötvöztöm az alakok formátlanságával. A litográfiai technika lehetővé teszi a sokszorosító technikák közül, hogy finom átmeneteket lehessen létrehozni, a litográfiai kréta használata ezenkívül képes finom textúrával is ellátni a munkát. Így ezzel a technikával egyszerre jeleníthetjük meg a különféle texturális különbségeket, amelyek megjelennek a gyümölcsökben és zöldségekben.

A térben való elhelyezésük során keretbe lennének téve, és egymástól nagyjából fél méteres távolságra a falra lennének függesztve.

Szapphó gyermekei

Botos Dorina, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Kulcsszavak: dinamika, vonzalom, fogyasztásos, tekergő, ritmus

Szapphó – vagy Sappho – Lesbosz szigetéről származó görög költőnő volt. Verseiben a vágy, az intimitás és az emberi érzések finom rezdülései jelentek meg; számára a szeretett személy nem elsősorban nemi kategória volt, hanem jelenlét, élmény, találkozás. Költészete olyan gondolati és érzelmi világot teremt, amely számomra is inspiráló alapot adott a linómetszet témájához.

A linómetszés világa különösen közel áll hozzám: szeretem benne azt a lassú, metsző mozdulatokból születő építkezést, amelyben minden vonalnak súlya van. A technika egyszerre kíméletlen és érzékeny, hiszen a fogyasztásos eljárás során a kép határozottan két rétegre válik – mintha stabilitás és instabilitás járna kéz a kézben. Számomra ez a folyamat kifejezi az emberi kapcsolatok rétegzettségét is.

A mostani munkámban ez a gondolat különösen hangsúlyossá vált. Az ölelés motívuma, amelyet ábrázolok, két alak elcsavarodó, mégis egymásba simuló formájából épül fel. Bár a testek bizonyos részei eltávolodnak egymástól, egy ponton mégis összekapcsolódnak – mintha egyetlen mozdulatba sűrűsödne minden közös történet, minden érintés, minden kimondatlan közelség. A kép így egy olyan találkozásról mesél, amelyben nem a világmagyarázó szavak, hanem az egymás felé forduló létezés ereje válik lényegessé.

A két női alak élménye – amely az én személyes történetem felé is finoman elbillen – csak sejteti azt a titkos, mély vonzalmat, amelyben az ember önmagára és a másokra talál. A címben is megidézett Szapphó így nemcsak inspiráció, hanem mintegy lelki előd: egyfajta szellemi anyaság, amelybe sokan – köztük én is – beleszülettünk érzéseink természetes sodrása által. Szapphó gyermekei lettünk.

Formailag a metszetet a fekete körvonalak és a kék flekkek kettőssége tartja össze. A színek egymásra nyomása, elforgatása dinamikus ritmust hozott létre, ahol a vonaljatek néhol feszültté, néhol lágygá válik. A kék számomra a kapcsolat hűvös tisztaságát, a fekete pedig a kötődés súlyát és mélységét hordozza. A technika fogyasztásos jellegéből fakadó áttűnések azt az érzést erősítik, hogy a két élet – két sors – bizonyos helyeken fedésbe kerül, máshol pedig elenged, teret hagy.

Mindezt tovább gazdagítja az a grafikai formanyelv, amelyhez gyakran nyúlok: a tekergő, részletgazdag vonalkázás, amely a hajrészekben jelenik meg. Ez a megoldás tus- és tollrajzaim világából ered, ahol rendszeresen kísérletezek a felület aprólékos kitöltésével. A linómetszet során most először próbáltam ezt a részletességet átültetni a kimetszhető formába; a célom az volt, hogy ugyanazt a finom, kontrasztos rajzolatot érjem el, amely rézkarcaimból és tusrajzaimból már ismerős.

A kész grafika így válik a szerelem játéknak, ritmusának és mélységének megjelenítésévé: egy olyan ölelés lenyomatává, amely egyszerre személyes és mindenre kiterjedő.

Csapda I., II.

Nagy Réka, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: fészek, kép a képben, kitörés, párhuzam

A Csapda I., II. munkám egy képpár, amely a mezzotinto, hidegtűtechnikák ötvözte, egyben a nagy méretbeli különbségek ellentéte, egyfajta kép a képben kompozíciós elv használata.

A képpár két fő eleme a fészek és az ebben csapdába eső lény. A fészek mint motívum van jelen, a születés helye, melegség, biztonság. A lét kezdetének a fizikai és metaforikus helyszíne az anyaméh. Ez az uralkodó béke, a mindenség a fészek kör formájában is megmutatkozik mint magába záródó általános erő. Munkám a saját fészkében csapdába eső, otthontól elszakadni nem tudó lény képét tükrözi.

A stilizáló lények, formák, melyek a szárnyaló madarakból inspirálódnak, jelképei a szabadságnak, a fesztelen repülésnek. A fészek pozitív mivolta magában rejt a negatív párhuzamot: bezár, szorít, csapdát állít, megfojt, szúrós, kegyetlen, mivel a kör bezárja önmagát, megkerülhetetlen, sorsszerű ez a csapdába kerülés.

Technikámnak a mezzotintót választottam, amely egy ritka türelmet és alázatot igénylő sokszorosító grafikai technika, akár a fészek építése, lassú precíz, s nem egyszerű folyamat. A mezzotinto és hidegtű kombinációja éppen azt a feszültséget hivatott alátámasztani, amely a madár fészke mint negatív visszahúzó elem és a madár szabad röpte között feszül. A hidegtűtechnika használata számomra feloldja a mezzotintóban rejlő precizitást a szabad áramló expresszív vonalaival.

A két munkának megkerülhetetlen eleme a méretbeli különbsége, a Csapda I. a kis mezzotinto, magát a cselekvést, a sorszerű csapdába repülést ábrázolja. A Csapda II. a hidegtű-mezzotinto kombinációja, amely a hatalmasság képében realizálódik, itt a fészek motívuma mint kép a képben elem jelenik meg, eltörpül a lények szabadsága, nagysága mellett. Már csak a csapda emlékét hordozza magában.

Emlékdoboz

Bab Dorina, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: fotó, tetrapack, régmúlt, család, megőrzés

Pályázati anyaggal a grafikában egy kevésbé ismert, de rendkívül izgalmas területen, a kísérleti grafika témakörében készültem. Grafikai kutatásaim alapját immár harmadik éve a régi családi fotográfiák adják. Ezek a személyes emlékeket hordozó képek adják a grafikai kutatásom kiindulópontját.

A munkám a régi fotók emlékéit, az emlék nyommá való nemesedését mutatja meg. Azt a kérdést kutatom, hogyan gondolunk vissza családtagjainkra, milyen megjelenítésekkel rendelkezünk róluk. Különös hangsúlyt fektetek azokra a spontán vagy beállított fotókra, amelyekből egyedi grafikai jeleket vagy nyelvet tudok létrehozni. Az alkotásomat egy grafikai objektumként, egy dobozként hoztam létre. A doboz technikájában is a titokra, családi titkokra, családi emlékekre utal. Dobozban tárolunk ékszereket, fotókat, albumokat, apró tárgyakat. Amelyekre később, amikor rábukkanunk, bensőséges emlékekkel töltenek el minket. Ez az emlékdoboz, amelyben fotók alapján készült nyomtatott képeket egy kézzel készült könyvbe fűztem össze, tulajdonképpen ezt a fajta titokrelikviát jelenti. A dobozban lévő művészkönyv lapjait tetrapackkarc-technikával, egy környezettudatos és újrahasznosított grafikai technológiával készítettem. A tetrapack dúc felülete rendkívül izgalmas alakításra ad lehetőséget. A felületen karcolással, sniccerrel történő kivágással különleges és egyedi felületeket érhettem el a nyomtatott lapokon.

Ez a technika ma az interneten is nagy népszerűségnek örvend, és jól illeszkedik a munkám kísérleti jellegéhez, valamint az aktuális trendekhez. A dúc lapjai egy negyven évvel ezelőtti történetet jelenítenek meg egy testvérpárról. A képen látható személyek az elhunyt családtagjaim, akiket személyesen nem ismerhettem, így az alkotómunkám egy bensőséges emlékezéssé vált.

Focus on

Pintér Nikoletta, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: perspektíva, szimmetria, út, tömegközlekedés, táj

A pályázatra a perspektivikus képszerkesztés elvének vizsgálatával jelentkezem. Munkáimban a középpontos perspektíva tájmegjelenítő kérdését vizsgáltam. Fontos volt számomra az ezáltal megjelenő szimmetriának a tanulmányozása, hogy hogyan válik a középpontos perspektívában a táj egyfajta szimmetrikus képelemmé, amely persze nem teljesen tisztán szabályosan szimmetrikus, hanem vannak benne olyan eltérések, amelyek a természetre is jellemzőek. A képeim témája mindig az úton levéssel van összefüggésben. Utazások, utazási megfigyelések vonatból, metróból, ahol ez a fajta megjelenítés egyfajta táj- vagy képélménnyé alakulhat. Munkáimat a leggyorsabb sokszorosított grafikai technikával, linómetszéssel hoztam létre. Nyomataim ezeknek az utazásoknak és szimmetriaélményeknek a leképezései.

Szálló szabadság

Ruska Panna, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: nosztalgia, nyugalom, kaland, szokatlan, vidám

A képpáron egy általam elképzelt, természet által felölelt, Isten által hátrahagyott világképet kívántam ábrázolni. A téma hosszú ideje foglalkoztat, és ez annak egy új szemszögből való megközelítése. Különösen szeretek a modern festészetben egyre többet megjelenő, vad és élénk színeket használni. Nem törekszem realizmusra. Számomra sokkal fontosabb az ábrázolt tér hangulatának átadása. Ennek eléréséért szabadabb, eszpresszív ecsetkezelést alkalmazok. Kiindulópontom a képpárhoz a Szalajka-völgyi túra útvonala volt. A tájat kép alapján, illetve emlékezetből ötvözve torzítottam, írtam át.

„Daddy, I want a rare one!” (Arborétum, privilégium, overconsumption)

Havelda Eszter, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Kopasz Tamás, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Az apa figurája a hisztiző kisgyerekével Labubu pillangókat vadászik, a gyerek felkiált, hogy „Apuci, a ritkábbikat akarom!”. A „Labubu” a modern kor Moncsicsije, az Egyesült Államokban robbant be a popkultúrába. Gyűjthető, 10-20 cm magas plüss, és egyfajta státuszszimbólum lett, minél ritkábbat szereztél, annál magasabban vagy a létrán, a „túlvásárlás” egyik fő jelképe. A festménnyel ezt a kialakult helyzetet parodizálom azzal, hogy vadon élő állatokká változtatom ezeket a plüssfigurákat.

A kép nagy részét ecset helyett a kezemmel festettem fel, hogy a természetes erdő vadságát adjam át.

A művet egy kapott vászonra festettem, amelyen előzőleg volt már egy kép, amelyet átfestettem, a legalsó réteg valószínűleg pasztell volt, és ezért az olajfestékből, ahogy rákentem, rögtön kiszívta az olajat, és így matt lett a kép felszíne a legtöbb helyen.

„Buszra várva” (Arborétum, város)

A zirci Rákóczi tér buszmegállója, ami a zirci apátságra és arborétumra néz rá. Az előző képen vadászott Labubu látható pórázra kötve és háziállatként tartva. A város röviden rendezett fái kontrasztban állnak az erdő elburjánzott növényeivel. Kevert technikát alkalmaztam pár fánál, homokot kevertem az olajfestékbe, és azt kentem fel a vászonra.

„Kis tanács” (Reménytelenség, látszateltetés, inkompetencia)

Összeült a tanács, hogy megvitassák a klímaváltozást. A vitatkozó alakoknak hatalmas székeket adtam, ezzel jelezve, hogy anyagi értékekkel akarják magukat fontosabbnak, impozánsabbnak mutatni. Kevert technikát alkalmaztam, a fekete és barna festékbe homokot kevertem, és ezt festőkéssel vittem fel a vörös háttérre.

A képhármast eredetileg egy veszprémi pályázatra csináltam, az arborétum hívószóra.

.

Ha ez az ára, ez az ára I., II.

Nagy Rebeka, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Sárosi Dániel, művésztanár, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: experimentális tipográfia, vizuális zaj, információ entrópiája, társadalomkritika, pszichológiai ráhatás

„Ha ez az ára, ez az ára” c. könyvem az experimentális tipográfia koncepciójára épülő kísérleti mű, amely két kötetten keresztül vizsgálja a vizuális zaj és az információ entrópiája közötti párhuzamos kölcsönhatást a pszichológiai döntésképtelenség nyomása mellett. A mű olyan blokkok, betegtájékoztatók, hétköznapi maradványok felhasználásán keresztül épít föl egy olyan tipográfiai rendszert, amelyben a hibák, sérülések, analóg beavatkozások, felületroncsolások nem véletlen jelenségek, hanem a koncepció szerves részeit alkotják. A dekonstrukció ebben az absztrahált, kísérleti munkaproduktumban éri el kiteljesedését, ahol a szétesésből új vizuális rend születik.

A manipulált elemek, kísérleti felületek, ragasztási nyomok és elmosódó tintarétegek fogyasztói kommentárként működnek. Minden lap egyedileg megtervezett és kísérleten keresztül esett felületet indikál.

Üzenete nagyban hordoz újraértelmezést napjaink kényszerfogyasztásában, döntésterheléseiben, emellett pszichológiai ráhatással bír, és önálló vizuális-érzelmi reakciót működtet az ember elméjében. A kötet nem csupán dokumentum, hanem társadalomkritikai álláspontokon keresztül megfogalmaz egy olyan pszichológiai tényt, amelyben a mindennapi ember döntésképtelenné válik. A döntésképtelenség legvégül olyan idegi faktorokat aktivál a tudatban, amelyek a nézőt akaratlanul is arra készítetik, hogy gondolkozzon el saját áldozathozatalain és ezzel párhuzamosan ezek végkifejleti eredményein, az életük során megfizetett áldozatokon, lássa át racionálisan, az élet milyen árat követelt meg döntéseitől.

Önálló gondolati koncepcióként a könyv utópszichológiája óhatatlanul felveti bennem az alábbi megválaszolhatatlan kérdést: vajon a daganatos beteg melyik döntéssel fizet nagyobb árat, ha elfogadja a cis-diammin-diklór-platina(II) vegyületre épült kezelést, vagy ha visszautasítja azt?

Mintás csizmás

Szalai Petra, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: teher, ruhák, portré, attribútum, kontraszt

A *Mintás csizmás* festményem olajjal készült, 100×70 cm-es vászonra. A mű egy olyan projekt része, amelyben asszociatív módon születő, kitalált karaktereket vizsgálok. Nem megszokott külsőjükön keresztül próbálok közelebb kerülni belső lelki világukhoz, és keresem azt az önreflexiót, amely a festés folyamatában és a befejezés után is megjelenik. Munkásságomban a portré témája mindig kiemelt szerepet kapott; festésetileg az ember figurája számomra a legizgalmasabb jelenség. Ha képet alkotok, az ember alakja szinte óhatatlanul megjelenik előttem – úgy érzem, nehezen tudnék tőle elszakadni. Idővel azonban meguntam a képeim tanulmányjellegét. Valami többre, mélyebbre vágytam: reflektálni szerettem volna, és olyan világot megmutatni a nézőnek, amelyben mindketten izgalomra és másságra lelünk. Hosszabb ideig nélkülözni kellett az olajjal való munkát, és ez a kényszerű szünet vázlatkészítésre, gondolkodásra ösztönzött. Segített tisztán látni, milyen irányban szeretnék tovább haladni – témában és technikában egyaránt. Ekkor jutottam el ahhoz a ponthoz, ahol ma is tartok: megmagyarázhatatlanul vonzódok a nem szokványos külsejű figurák megalkotásához. Ezek a furcsaságok a viselet minden részletében megjelennek: hajban, arcfestésben, ruházatban. Nem minden elem szélsőséges vagy túlzó; olykor egészen egyszerű megjelenésekben is ott lapul egy apró másság, amely kérdéseket vet fel: miért?

A *Mintás csizmás* lány sem kihívó külsejű. Hétköznapi darabokat visel, mint a farmer és a világos felső, ám ezek mellé olyan elemek kerülnek, amelyek nem illenek ebbe a harmóniába. Mintha két ember karakterét sűríténénk egy figurába, akik nem férnek meg egymás mellett. A szoknya és a nadrág kettőssége ellentmondásos; mégis miért viseli együtt őket? A hétköznapi ruházathoz társulnak szinte szexuális töltetű elemek: a mintás magassarkú csizma, a tütű és a kesztyű – utóbbi kettő a vörös különböző árnyalataiban. Vajon kompozíciós okból vörös, vagy szimbolikus jelentése van? A kabát túlméretezett, súlya szinte lenyomja a földön ülő lányt. A kép súlypontja is ott helyezkedik el, ahol ő ül. A kabát sötét tömege, amely a kép felső részéről ereszkedik lefelé, kontrasztot alkot az alsó, világos területtel. A ruha súlyossága mintha megakadályozná a figurát abban, hogy felálljon. Miért ül a földön? Hol ül? Ezt a testhelyzetet többnyire a hajléktalanokhoz kapcsoljuk – nemcsak társadalmi pozíciójuk miatt, hanem mert vizuálisan is a hierarchia alját jelöli. Itt azonban mi is a föld szintjén vagyunk vele. Köztünk nincs alá-fölé rendeltség; ha a nézők nevében szólhatok, egyikünk sincs fölötte vagy alatta. Hogyan kapcsolódhat egy fiatal lány egy prostituálthoz vagy egy hajléktalanhoz hasonlatos megjelenéshez? Ezekre a kérdésekre keresem a választ. Legfőképp arra, hogy ki ő – és én hogyan kapcsolódom hozzá.

Mi lenne, ha?

Nagy Viktória Csege, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Sárosi Dániel, művésztanár, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: experimentális tipográfia, fogyasztói társadalom, újrahasznosított, művészkönyv, kísérleti grafika

A „Mi lenne, ha?” egy művész személyes és vizuális vallomása arról, hogyan alakította át a fogyasztói társadalom az emberi vágyat, művészetet és a világot. Ez a művészkönyv mélyebb rétegekben dolgozza fel ezt a témát. Törekvésem fókuszában az állt, hogyan vált a birtoklás az identitás elsődleges formájává; a felismerés, hogy a tárgyak, amelyekhez nap mint nap ragaszkodunk, gyakran csak a saját belső ürességünket tükrözik vissza. Lehet-e alkotni egy olyan világban, ahol minden értéket árrá alakítanak, és minden érzés mellé vásárlási ajánlat társul? Munkám központi részében arra tértem ki, hogy hogyan változott meg a közönség tekintete, hogyan lett a művészet egyszerre termék és tiltakozás, és hogyan próbál egy alkotó megmaradni embernek egy olyan rendszerben, amely inkább a fogyasztót látja benne.

A „Mi lenne, ha?” nem pusztán egy kritika, hanem egy személyes utazás is; a tárgyakhoz való kötődésünk, félelmeink és sóvárgásaink feltérképezése. Ugyanakkor arra is ki akartam térni, hogy ez a könyv egyszerre szól a társadalomhoz és az egyénhez is, az érzékeléshez és az önreflexióhoz. Arra hív, hogy a folyamatos vásárlás zaja mögött meghalljuk saját, elnémult kérdéseinket.

A munkám kizárólag újrahasznosított anyagokból készült el, egyfajta kísérleti grafikaként. A hulladék nem a végpont, hanem új formák nyersanyaga. A könyv felépítése önmagában is egy kritika; experimentális tipográfiai képi világom a fogyasztás ritmusát, zaklatottságát és vizuális túlterheltségét idézi meg. Az oldalak alapja a fogyasztói társadalom részét képező papírfajtákból készített kollázs, ahol a betűk törései, a szakadások, torlódások és üres terek mind a modern tárgykultúra pulzusára reagálnak. A célom az volt, hogy aki megtekinti a munkám, az ne csupán értse, hanem testben érezze is azt a zajt, amelyben a fogyasztói társadalom tartja. Az elcsúszó sorok, felbontott szavak és váratlan ürességek a 21. század vizuális túlterheltségét fordítják vissza a művészet nyelvére.

A munkám végül nem kínál megoldást a fogyasztói társadalomra; hiszen nem is tehetné. Inkább egy lassú, vizuális levegővételre invitálja közönségét; arra, hogy a megszokott zajból kilépve újraértelmezzük saját tekintetünket. Ez nem egy menekülés, hanem egy párbeszéd a világgal és önmagunkkal. A munkám egy lehetőséget kínál fel az olvasónak, ahol elgondolkodhat: „Mi lenne, ha?” Fel kell ismerjünk, hogy a fogyasztás nemcsak külső kényszer, hanem belső reflex is, amelyet újra és újra meg kell kérdőjeleznünk. Mert a tárgyak között ott lapul a csend, és ebben a csendben meghallhatjuk, hogy mi az, ami a sajátunk.

Belégzés / Kilégzés

Tóth Réka, osztatlan festőművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens, EKKE Képzőművészeti Intézet

Kulcsszavak: kozmikus csiklandozás, gyomortükrözés, impulzus, teremtés, intuitív

A sorozat kiindulópontja az a felismerés, hogy a világ nem kívülről érkezik: belőlem bomlik ki, és világokat teremthetek mint mindenható.

A festményeimben én vagyok a forrás, a mindent átható tudat, amely saját belső káoszából és látomásaiból teremt új valóságokat. A képek így nem narratív történeteket közvetítenek, hanem a teremtés metafizikai állapotait: azt a folyamatot, ahogyan a határtalanságból rend, a zajból forma, a potenciálból törvény születik.

A sorozat minden darabja egy-egy létezésszintet jelenít meg. A képek nem ábrázolnak, hanem megidéznek, transzformációs terek, ahol a néző is átmehet azon az úton, amely a semmiből a világba vezet.

I. Forrás (Őskezdet) – Belégzés

A sorozat első festménye a teremtés előtti állapotot jeleníti meg: a tiszta potenciál, a határtalan energiamező pulzálását. Itt még nincs elkülönülés, nincs konkrét forma, csak a vibráló, amorf tudat, amely egyszerre kaotikus és meditatív.

Ez az őállapot nem egy konkrét tér, hanem a lehetőségek sűrűsége: a teremtés előtti csend, amelyben minden megtörténhet.

A festmény így maga is egy visszavezetés a kezdethez – egy feloldódás a forrásban, amelyből aztán minden világ megszületik.

II. Törvények és struktúrák – Kilégzés

A második festmény azt a pillanatot ragadja meg, amikor a káosz öntörvényű energiái rendeződni kezdenek.

A színek és vonalak fokozatosan rendszerré szerveződnek, mint amikor a teremtés első törvényei megszületnek: ritmus, ismétlődés, gravitáció, forma, mozgás.

Ebben a stádiumban a határtalan tudat először szabja meg saját korlátait, ez az isteni önfegyelem, amely lehetővé teszi, hogy világok jöhessenek létre. Olyan, mint egy gyomor, mint egy emberi test bensősége, amely próbálja a helyére mozgatni szerveit.

A kép egyszerre őrzi a káosz energiáját és jelöli ki annak határait: a rend születésének vizuális metaforája.

Reziliencia I.

Kovács Bianka Anna, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: tengeri élővilág emberi életekkel helyettesítve

A „SEA” című grafikai sorozatomban a vízi élővilág kizsákmányolásának problémáira szeretném felhívni a figyelmet.

Központi koncepciója, hogy az állatok helyére hétköznapi embereket helyezek, pozíciójukban a vízi élőlényekkel szembeni bánásmódot tükrözve, olykor eltúlzott formában.

Tapasztalatom szerint a társadalom nagy része érzéketlenné vált az olyan jelenetek iránt, mint a hajókon vagy kikötőkben vergődő halak tömegei, illetve az összekötözött vízi állatok élve megfőzése. A folyamatban lévő sorozatban egyre radikálisabban kívánom mindezt megjeleníteni – egészen addig a pontig, amíg a laikus néző meg nem kérdezi magától: „Milyen beteg ember ábrázol így más embereket?” – majd felismeri, hogy a valóságban pontosan ezt tesszük más élőlényekkel.

Célom, hogy új perspektívát kínáljak egy sokszor klisének tartott témáról, és empátiát ébresszek olyan élőlények iránt, amelyek nem képesek hallatni a saját hangjukat. Munkámmal szeretném előidézni azt a felismerést, hogy amit idegennek és megrázónak látunk, az valójában saját kollektív cselekedeteink része. A sorozat egy alternatív tükröt tart elénk, amely egyszerre kérdez rá társadalmi szokásainkra és személyes felelősségünkre – mind az élővilág, mind saját magunk iránt. Ha a vízi élővilág megszűnik létezni, akkor az emberi faj is.

Sorozatom első darabja egy mezzotinto, amely egy vékony női alakot ábrázol. Szardíniás dobozban fekszik, arcát eltakarva. A figura bizonyos mértékig engem idéz, így a mű saját akkori élethelyzetemre, sebezhetőségemre és érzelmi állapotomra is reflektál.

A munka címe saját magát definiálja. Kisebb mérete tudatos döntés: azt kívántam elérni, hogy a nézőnek közel kelljen hajolnia, figyelnie kelljen, hogy észlelje a részleteket – ugyanúgy, ahogyan gyakran csak akkor vesszük észre a valódi problémákat, ha észre akarjuk venni azokat. A mezzotinto erőteljes fény-árnyék hatása tovább fokozza a bezártság, a kiszolgáltatottság és a tehetetlenség érzetét.

Eltorzított valóság

Vona Szonja, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Orosz Csaba, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi

Intézet

Kulcsszavak: vasúti sín, torzulás, emlék, mindennapok, természet

Grafikai munkáimban a hagyományos és a digitális gondolkodás és képalkotás összehasonlítására, illetve egybefűzésére törekedtem. Linómetszeteimben olyan tájrészleteket terveztem, amelyekben a digitális programokban megismert torzítás elveit alkalmaztam. A kiválasztott képrészletek a Photoshop torzító szűrőjéhez hasonlóan változnak meg, és egyfajta hibaként jelennek meg a képeken. Ez a hiba adja a képek különösségét, és ad nekik egy újabb jelentésréteget amellet, hogy egy tájrészlet vagy térrészlet megjelenítésével személyes benyomást nyújt. A vasútnak mindig is volt szerepe az életemben, a házunk előtt halad el. Minden nap látom, minden nap mellette sétálok az utcában, par hetente átmegyek rajta, és sokszor sétálok magán a sínen. Vonat ritkán megy, kiskorom óta az iskolához, a buszmegállóhoz, a legjobb barátnőmhöz ezen keresztül vezetett az út. Egyértelmű, hogy fel akartam használni egyik alkotásomhoz. Nemcsak egy kövekkel teli sínoldalt szerettem volna ábrázolni a tájképben, hanem kicsit érdekesebb, absztraktabb perspektívákat vettem fel, majd eltorzítottam azokat. Technikailag a képet úgy oldottam meg, hogy a tónusredukált grafikai tervet digitálisan megterveztem, majd elvégeztem a szűrők általi módosításokat. Ezt a szűrők által digitálisan feldolgozott művet visszafordítottam analóg technikára, visszamásoltam a linólemezre, ahol kimetszettem, majd lenyomtattam azt.

Torzulás

Harman Katalin Boglárka, osztatlan grafikusművész szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Ferenczy Zsolt, egyetemi docens EKKE Képzőművészeti Intézet

MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS MÉDIATUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS MÉDIATUDOMÁNYI TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Kiss-Szitár Klára Orsolya	2. hely
2. Tóth Cintia	3. hely
3. Faa Dorottya	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Széplaki Irén Gerda, egyetemi docensEKKE Művészetelméleti és
Médiatudományi Intézet (elnök)**Dr. Tomesz Tímea**, egyetemi docensEKKE Művészetelméleti és
Médiatudományi Intézet**Dr. Záhonyi-Ábel Márk**, egyetemi adjunktusEKKE Művészetelméleti és
Médiatudományi Intézet**Zubek Ádám**, osztatlan történelemtanár –
mozgóképkultúra- és médiaismeret-tanár

EKKE Művészeti Kar

LÁT-KÉP – Kiállítások szervezésének, rendezésének gyakorlata a közművelődésben

Kiss-Szitár Klára Orsolya, művészeti instruktorként MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Boros Lili PhD, egyetemi docens, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi
Intézet

Kulcsszavak: közművelődés, kiállításszervezés, kortárs képzőművészet,
élménypedagógia

Szakedolgozatom a közművelődési intézményrendszerben megvalósuló kortárs kiállítások szervezésének és rendezésének lehetőségeit és gyakorlatát vizsgálja, különös tekintettel a Kispesti KMO Művelődési Központ és Könyvtár intézményében és tagintézményeiben. Témaválasztásomat az a szakmai helyzet indokolta, hogy a Wekerlei Kultúrház tagintézmény vezetése mellett 2025-től a teljes intézményrendszer kiállításainak koordinálása is feladatommá vált. Dolgozatom központi kérdése, hogy milyen módon valósíthatók meg kortárs művészeti kiállítások közművelődési környezetben, melyek azok a szakmai, intézményi, jogi és társadalmi keretek, amelyek a kiállításszervezés lehetőségeit és határait meghatározzák, illetve ki vagy mi szabja meg ezeket a határokat. Múzeumpedagógusként kiemelten fontosnak tartom, hogy már a kiállításszervezésben megjelenjen a múzeumpedagógia és a múzeumandragógia szemléletmódja, mely az egymástól való tanulást, az élménypedagógiát, az aktív befogadást és a közösségi élmény megélését szolgálja. Kutatásom célja a gyakorlatban is alkalmazható szempontok, kiállítási koncepciók megfogalmazása, amelyek segítséget nyújtanak a közművelődési intézmények számára a kortárs művészet közvetítésében, a kultúrához való jutás esélyegyenlőségének eszmeiségében.

A közösségi média szerepe a fiatal képzőművészek tevékenységében

*Tóth Cintia, osztatlan média-, mozgókép- és kommunikációtanár – rajz- és
vizuáliskultúra-tanár szakos hallgató*

Témavezető:

Dr. Szíjártó Imre, egyetemi tanár, EKKE Művészetelméleti és Médiatudományi Intézet

Képregény által homályosan: hogyan torzítja el a képregényes hagyomány Art Spiegelman Mausának interpretációját – grafikus esszé

Faa Dorottya, tervezőgrafika MA szakos hallgató

Témavezető:

Jennifer L. Murvin, Missouri State University, English Department

Kulcsszavak: képregény, graphic novel, holokauszt, Maus, Art Spiegelman, grafikus esszé, Art

Art Spiegelman Maus című képregénye egy formabontó holokausztbeszámoló, amelyet Art Spiegelman az édesapja, Vladek auschwitz-i tapasztalatai alapján készített. A képregény háromszintes narratívát használ: az első szint Art Spiegelman gondolatai arról, hogy egyáltalán van-e joga elmesélni a holokauszt történetét, a második szint annak az elbeszélése, hogy hogyan vette fel az apja elbeszéléseit, és hogy milyen volt a kapcsolata vele, a harmadik szint pedig Vladek visszaemlékezései. A képregény megdöbbentette az olvasóközönséget, mivel a szereplők mind antropomorf állatokként jelennek meg. A zsidók egerekként, a náci macskákként, a lengyelek disznókként, az amerikaiak pedig kutyákként. A grafikus esszémben amellek érvelek, hogy ennek a megdöbbenésnek az oka egy kategóriabeli tévedés. A képregényes hagyománynak szinte a kezdetektől része az állat karakter. Az 1920-as években, amikor a képregények elkezdtek nagy népszerűsége szert tenni újságokban megjelenő stripek formájában, az állat karakter az egyik leggyakoribb volt az vicces ártatlan és a rossz gyerek mellett. Ezért az emberek arra számítanak, hogy az a képregény, amelyben antropomorf állatok vannak, az komolytalan vagy vicces. De a Maus nem a képregényhagyományhoz nyúlik vissza. Az, hogy a karakterek állatokként jelennek meg, az a Maus esetében egy vizuális allegória. Ezért sokkal érdekesebb inkább állatmetaforát használó irodalmi művekhez hasonlítani, mint például Orwell Állatfarmja, mint képregényekhez, amelyekben állat karakterek szerepelnek.

Irodalomjegyzék

Blackbeard, B. & Williams, M. (Eds.). (1977). *The Smithsonian collection of newspaper comics*. Smithsonian Institution Press.

Crumb, R. & Spiegelman, A. (Eds.). (1972). *Funny animals* (No. 1). Apex Novelties.

Gordon, J. (1993). Surviving the survivor: Art Spiegelman's Maus. *Journal of the Fantastic in the Arts*, 5(2), 81–89. JSTOR, <http://www.jstor.org/stable/43308153>. Accessed 7 Apr. 2024.

McGlothlin, E. (2003). No time like the present: Narrative and time in Art Spiegelman's "Maus." *Narrative*, 11(2), 177–198.

Spiegelman, Art. (2008). *Breakdowns: The Portrait of the Artist as a Young %@&*!*. Pantheon Books.

Spiegelman, A. (1997). *Maus: A survivor's tale*. Pantheon Books.

Spiegelman, A. (2011). *MetaMaus: A look inside a modern classic, Maus*. Pantheon Books.

ZENEI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****ZENEI TAGOZAT****2025. 12. 02.**

1. Szőke Levente

1. hely

2. Kecskeméti Róbert

2. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Asztalos Bence, egyetemi docens

EKKE Zenei Intézet (elnök)

Dr. Zombola Péter, egyetemi docens

EKKE Zenei Intézet

Dr. Nagy Zoltán, egyetemi adjunktus

EKKE Zenei Intézet

Fodor Anikó, osztatlan angol nyelv és
kultúra tanára – ének-zene tanár

EKKE Zenei Intézet

Ernesto De Curtis: Tu, ca nun chiagne

Szőke Levente, ének-zene tanár MA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Asztalos Bence, egyetemi docens, EKKE Zenei Intézet

Kulcsszavak: nápolyi dal, De Curtis, énektechnika, előadó-művészet

A nápolyi születésű zeneszerző, Ernesto De Curtis 1915-ben komponált *Tu, ca nun chiagne* című nápolyi dala – a *Sorrentói emlék* mellett – a szerző (és egyben a műfaj) egyik legismertebb alkotása. Tudományos diákköri munkámban a nápolyi dal műfajának előadói és énektechnikai megvalósításával foglalkoztam a *Tu, ca nun chiagne* dal interpretációján keresztül. A nagy elődök felvételeit tanulmányozva igyekeztem olyan elemekkel bővíteni előadási eszköztáramat, melyek a műfaj hagyományaihoz leginkább alkalmazkodnak, megőrzik azokat.

Il mio tesoro

Kecskeméti Róbert, zenekultúra BA szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Báll Dávid, egyetemi adjunktus, EKKE Zenei Intézet

Kulcsszavak: Mozart, Don Giovanni, tenor, énektechnika, előadó-művészet

Tudományos diákköri munkámban Mozart Don Giovannijából az *Il mio tesoro* kezdetű tenor ária interpretációján keresztül vizsgáltam az opera bécsi bemutatóján (1788) az ária kimaradásának körülményeit, okait. Az akkor elterjedt – falzett hangokat és fejhangokat is használó – tenor hangképzést vettem össze a később uralkodó irányzattal, illetve tekintettem át a bel canto korszakában (Rossini, Donizetti, Bellini) történt jelentős változásokat.

PEDAGÓGIAI KAR

PSZICHOLOGIAI, TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****NEVELÉS- ÉS TANULÁSMÓDSZERTANI TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Erdei Gábor	2. hely
2. Soltész Anna Virág	1. hely
3. Czető Fanni	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Taskó Tünde, egyetemi docens
Dr. Homoki Erika, egyetemi docens
Dr. Budavári-Takács Ildikó,
egyetemi docens
Gajdosné Nyitrai Lotti, tanító BA

EKKE Pszichológiai Intézet (elnök)
EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet
EKKE Pszichológiai Intézet

EKKE Tanító- és Óvóképző Intézet

Idősek elleni pénzügyi csalások megelőzése

Erdei Gábor, programtervező informatikus BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Dorner László, egyetemi docens, EKKE Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: pénzügyi tudatosság, pénzügy, idősek, magány, csalások

Az ENSZ 2015-ben elfogadta a 2030-ig szóló Fenntartható Fejlődési Célok (SDG-k), amelyben a biztonság dimenzióján belül kiemelt figyelmet igényel az idősödő társadalom védelme, mivel a senior korosztály tagjai a pszichológiai sebezhetőség, az impulzív döntéshozatal és a túlzott bizalom miatt fokozottan ki vannak téve a pénzügyi csalásoknak és visszaéléseknek. Az önkontroll fejlesztése, a döntéshozatali készségek erősítése, valamint a társas kapcsolatok és pénzügyi edukáció együttesen hatékony védelmet nyújthatnak. [1]

Kutatásom kérdései: Miként előzhetők meg a pénzügyi csalások a senior generáció [2] esetében? Mennyire csökkenti az áldozattá válás kockázatát a családi háttér, az iskolai végzettség [3], [4] az állami ismeretterjesztő/bűnmegelőző programok [5] [6]?

Jelen kutatásban 108 fővel készült primer adatgyűjtés és elemzés. A résztvevők több mint fele nő, többségében a megszólított férfiak partnerei. Kutatásom feltárja, hogy milyen tényezők befolyásolják a nyugdíjaskorú személyek pénzügyi tudatosságát és az áldozattá válás kockázatát. A vizsgálat kvantitatív módszerrel, 108 fő (63% nő, 37% férfi) részvételével zajlott Észak-Magyarországon. A megkérdezettek 94%-a falvakban vagy kisvárosokban él, 75%-uk saját anyagi helyzetét stabilnak ítélte meg, és tájékozottnak vélték magukat a pénzügyi csalásokkal szemben. Bár 87%-uk szoros családi kapcsolatokról számolt be, a közösségi aktivitás hiánya növeli a társas izoláció és ezzel a csalásoknak való kitétség esélyét.

Az eredmények szerint a résztvevők 3%-a vált ténylegesen pénzügyi visszaélés áldozatává, ugyanakkor a legtöbben felismerik a kockázatos helyzeteket. A megelőzés leghatékonyabb formáiként a válaszadók a személyes adatok védelmét (31%), a banki figyelmeztetéseket (21%) és a tudatos pénzügyi viselkedést (21%) említették. Továbbá az önkontroll, a döntéshozatali készségek és a pénzügyi edukáció fejlesztése együttesen hozzájárulhatnak az idősek gazdasági, mentális és érzelmi biztonságának megerősítéséhez.

Irodalomjegyzék

- [1] Liao, S., Wang, X. & Zhang, X. (2024). Loneliness could lead to risk of fraud victimization for middle-aged and older adults. *Journal of Elder Abuse & Neglect*, 36(5), 508–527.
 - [2] Csiszárík-Kocsir Á. (2023). A pénzügyi tudatosság és a generációs hovatartozás hatása a magyarok megtakarításképzésére. *Polgári Szemle* 19(1-3), 152–168.
 - [3] Kerülő J. (2024). Szeniorok a felsőoktatásban: A felsőoktatás lehetőségei az élethosszig tartó tanulás területén. *Educatio* 33(2), 186–196.
 - [4] Csiszárík-Kocsir Á., Varga J., Bagó P. (2024). A pénzügyi tudatosság rejtett magatartásbéli jellemzői a magyar lakosság körében. *Vezetéstudomány* 55(9) 72–81.
 - [5] Póta Cserne P. (2024). A pénzügyi tudatosság fejlesztésének fontossága és kihívásai. *Economica (Szolnok)* 15(3-4), 44–52.
 - [6] Varga K. & Veresné Somosi M. (2024). *A pénzügyi tudatosság fejlesztésére vonatkozó ismeretterjesztő tananyag: A nyugdíjasok, a hátrányos helyzetűek és az aktív dolgozók részére.* Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar.
- 1919/2017. (XII. 8.) Korm. határozat a lakosság pénzügyi tudatosságát fejlesztő stratégia elfogadásáról. *Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye.*
- <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A17H1919.KOR&txtreferer=00000001.txt>

A szabad játék és művészeti adaptivitás fejlesztő lehetőségeinek gyakorlatai kora gyermekkorban

Soltész Anna Virág, óvodapedagógus BA szakos hallgató

Témavezető:

Fejes Adrienn, mesteroktató EKKE Pszichológiai Intézet

Kulcsszavak: vizuális nevelés, alkotójáték, kora gyermekkor, művészeti formanyelv adaptivitása, finommotorika, autonómia megteremtése, csoportdinamika

A tanulmány a vizuális nevelés módszertani adaptivitásának lehetőségeit vizsgálja alkotójátékokon és gyakorlatokon keresztül a finommotoros fejlődés tükrében. A megfigyelések alatt jelen voltak a tevékenységek részfolyamataiban, amelyek számunkra fontosabbá váltak, mint a végső alkotás. A gyermekekkel való folyamatos kapcsolódás és együttműködés pedig elősegítette a belső motiváció kialakulását. Tehát ez azt jelenti, hogy a tevékenységet nem azért végzi a személy, mert az kötelező, vagy mert jutalmat kap, hanem azért, mert a tevékenység végzése maga lesz jutalmazó értékű a személy számára (Ryan & Deci, 2017).

A módszertani megvalósításokban a taktilis érzékelés került a középpontba: olyan anyagok és eszközök használatával, amelyek a vizuális művészetek területéről a gyermekek terébe lépve számos készség, képesség fejlődését eredményezik, építve a cselekvésorientált attitűdjükre. A kutatás célja annak feltárása, hogy a bölcsődei gyakorlatban a kisgyermek számára biztosított alkotótevékenységek miként járulnak hozzá a taktilis érzékelés, a mozgáskoordinációs képességek fejlődéséhez, és milyen módon alakítják a gyermekek kreatív önkifejezését, autonómiáját.

A módszertani vizsgálat előtt kérdőíves kutatást, valamint gyakorlati megfigyelést végeztünk, melyben a kisgyermeknevelők attitűdje, eszközhasználat és fejlesztő tevékenységei kerültek értelmezésre, alapot adva a későbbi megvalósításnak.

Az eredmények igazolják, hogy a vizuális nevelés tudatos formái, a festés, agyagozás, nyomhagyás, nemezelés nem csupán a finommotorikát fejlesztik, hanem elősegítik a gyermekek taktilis érzékelését, a kreativitás kibontakozását és a közös alkotás során létrejövő társas kapcsolódásokat, ezáltal épül az esztétikai fogékonyság és kialakul az autonómia. Az alkotás öröme a nevelővel és a társakkal a szociális érzelmek fejlődését eredményezi (Bimbó, 2015). A tevékenység során megjelenő érzelmek az ízlés formálásában játszanak szerepet, együttesen az őket körülvevő belső térrendezéssel és az abban megjelenő évszaknak megfelelő vizuális tartalommal (Gyöngy, 2022). A dolgozat a vizuális nevelés módszertani értelmezését, az eszközök adaptivitását tágabb folyamatként vizsgálja, ahol az alkotás nem csupán produktum, hanem ismeretszerző és önismereti élmény is. A közös gyakorlatok során a gyermekek és a nevelők egymást és ezáltal önmagukat is mélyebben megismerik.

Irodalomjegyzék

- Bimbó Z.-né. (2015). A korai évek nevelését szolgáló tevékenységek. In Nyitrai Á. (Szerk.), *Szemelvények a kisgyermeknevelés köréből 2.* (pp. 11–54). Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar.
- Gyöngy K. (2022). Az alkotáshoz szükséges készségek fejlődése. In Gyöngy K. (szerk.) *Első lépések a művészetek felé I. – A vizuális nevelés és az anyanyelvi-irodalmi nevelés lehetőségei kisgyermekkorban.* (pp. 33–70). Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness.* The Guilford Press.

A matematikai szorongás csökkentése a többszörösintelligencia-elmélet alkalmazásával tanító és óvodapedagógus szakos hallgatók körében

Czető Fanni, tanító BA szakos hallgató

Témavezető:

Czapné dr. Makó Zita, egyetemi adjunktus, EKKE Tanító-és Óvóképző Intézet

Kulcsszavak: matematika, élménypedagógia, motiváció, egyéni fejlesztés, tudásátadás

Az egyetemi alapoató matematikai kurzusokon is alkalmazott többszörösintelligencia-elmélet számos kutatási és módszertani kérdést vet fel. Az elmélet arra világít rá, hogy minden egyén rendelkezik erősebben domináló intelligenciaterületekkel, amelyek egyéni intelligenciaprofilit alakítanak ki. Gardner nyolc intelligenciaterületet különböztet meg, melyek a következők: vizuális-térbeli, verbális-nyelvi, zenei, testi-mozgásos, matematikai-logikai, természeti-gyakorlati, intraperszonális, interperszonális területek (Nicholson-Nelson, 2007).

A kutatások egyre intenzívebben vizsgálják a tantárgyi szorongás jelenségét, amely napjainkban gyakrabban jelenik meg az oktatási intézményekben. Ez a tényező jelentős hatással lehet az adott tantárgyban kibontakoztatható képességekre, valamint a siker elérésére. A matematikai szorongás vizsgálata az 1950-es évektől került a kutatások fókuszába (Csimáné Pozsegovics & Schlichter-Takács, 2021). A magyar oktatási intézmények és az ezekben tanuló diákok a leginkább szorongáskeltő tantárgynak a matematikát tartják (Szénay, 2003). A kutatási eredmények azt jelzik, hogy ez a szorongásforma negatív tantárgy iránti attitűddel jár együtt, kapcsolatban áll a tanulók teljesítményével és a tárgy év végi osztályzatával (Nótin et al., 2012).

Az elsőéves hallgatók többsége negatív matematikai attitűddel érkezik az egyetemre. A kutatásom célja a hallgatók matematikai attitűdjének vizsgálata és a matematika tantárgy iránt érzett szorongásuk csökkentése. Ezenfelül nagyon fontosnak tartom, hogy a leendő pedagógusok megtapasztalják, hogy a matematikaórákon is lehet változatos módszerekkel, az egyéni képességek figyelembevételével tanítani. A kutatás során online tesztekkel vizsgáltam a hallgatók matematikai szorongását, és az eredményekből kiderült, hogy mely intelligenciaterületeken tevékenykednek szívesebben. Ezután olyan matematikai feladatokat, tevékenységeket végeztünk a hallgatókkal a matematikakurzusokon, amelyek az ő területükhöz kapcsolódtak. Az eddigi tapasztalatok alapján levonható a következtetés, hogy a vizsgálat kifejezetten pozitív hatással bírhat az egyetemi hallgatókra, a leendő pedagógusokra. A szakirodalom is hangsúlyozza, hogy a gyermekek érdeklődőbbek és nyitottabbak azokon a tanórákon, ahol differenciált módszereket alkalmaznak, és ehhez hasonlóan a hallgatók viselkedésében is jól érzékelhető a pozitív változás.

Irodalomjegyzék

Csimáné Pozsegovics B. & Schlichter-Takács A. (2021). Matematikai szorongás az általános iskolában: A pedagógusképzés kihívásai a matematikai szorongás tükrében. *Pedagógusképzés*, 20(3), 54–73. <https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2021.3.03>

Nicholson-Nelson, K. (2007). *A többszörös intelligencia*. Scholastic Inc. – Szabad Iskoláért Alapítvány.

Nótin Á., Páskuné Kiss J. & Kurucz G. (2012). A matematikai szorongás személyen belüli tényezőinek vizsgálata középiskolás tanulóknál. *Magyar Pedagógia*, 112(4), 221–241. <https://www.magyarpedagogia.hu/index.php/magyarpedagogia/article/view/141>

Szénay M. (2003) Tantárgyak, tanórák és a tanulói érdeklődés. In Mayer J. (szerk.), *A tanulók munkaterhei Magyarországon*. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet. <https://ofi.oh.gov.hu/tantargyak-tanorak-es-tanuloi-erdeklodes>

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

FÖLDTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****FÖLDTUDOMÁNYI TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Bakondi Enikő	2. hely
2. Molnár Ákos	
3. Forgony Evelin	1. hely
4. Gyetvai Csaba	3. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Tóth Antal, egyetemi docensEKKE Földrajz és Környezettudományi
Intézet (elnök)**Dr. Bujtor László**, egyetemi docensEKKE Földrajz és Környezettudományi
Intézet**Dr. Sütő László**, egyetemi docensEKKE Földrajz és Környezettudományi
Intézet**Szurofka Laura Eszter**, *osztatlan
természettudomány-környezettan tanár
szakos hallgató*EKKE Földrajz és Környezettudományi
Intézet

Kirándulási tendenciák az alfa generáció és a Z generáció párhuzamában

Bakondi Enikő, osztatlan földrajztanár–történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: túrázás, generációk közötti különbség, környezeti nevelés, kvantitatív vizsgálat, intézmények, Mátra

A technika és az azzal kapcsolatos lehetőségeknek az otthonokban és a fiatalabb korosztályok mindennapjaiban való hétköznapivá válása újfajta világszemléletet alakított ki. A képernyőhöz ragasztott alfa generációs szempárok, ha kapnak is lehetőséget környezetünk és a ma még jelen lévő természeti kincseink fizikális tanulmányozására, érdeklődésük csökkent, már a Z generációhoz tartozókhöz képest is.

A tanulmány prekonceptiója a diákság csökkenő természet iránti érdeklődésének további csökkenése, illetve ennek a gyakorlati megismerésére kapott, intézmények által nyújtott lehetőségek száma, különösképp a kirándulás formájában. Ez a tendencia pedig feltételezhetően a még csak egy generációval korábbi, Z generációval szemben is megfigyelhető az alfa generációnál.

A kutatás célja az iskolák szerepének és felelősségének feltérképezése a diákok környezetképének gyakorlati kialakításában. A vázolt célt főként a Mátra térségének tekintetében próbáltuk elérni, mint olyan természeti környezet, ahol számos lehetőség nyílik az egyéni és csoportos (család és iskola) kirándulásra. Azonban megvizsgálásra került több hazai intézmény tanulóinak véleményalkotása, attitűdje a Mátra környéken kívül, az egri, szolnoki és kaposvári kistérség tekintetében is.

A kitűzött célt különböző kutatási módszerek segítségével vizsgáltuk, elsősorban kvantitatív, kérdőíves felmérés útján, a két vizsgált generáció korcsoportjában.

A hipotézis az eddigiekben érdekes módon nem igazolta a felvetésünket. Hiszen nem a két generáció között volt megfigyelhető a különbség, hanem a helyi eltérésekben volt differencia. Mint az intézményi hozzáállással, lehetőségbiztosítással, úgy a földrajzi elhelyezkedéssel kapcsolatban is található összefüggés. Ennek lehetséges indoka a következőkben feltételezhető: a digitalizációhoz való kapcsolódás nagyban eltér az alfa és a Z generáció esetében. Ezen alapszik a generációs elmélet. Ellenben ez a különbség nem figyelhető meg az élet minden területén. Különösképpen a pedagógia tekintetében nem, amelynek intézményrendszere és annak kivételése a környezeti nevelésre nagyban meghatározza a diákság kirándulási attitűdjét. Így a kutatásból kiderült, hogy a témát nem célszerű a technológia változásának gyorsaságához mérni, hiszen ehhez képest a környezeti nevelésre hatással lévő intézményrendszerek jóval lassabb ütemben fejlődnek.

Az Északkeleti-Kárpátok glaciális formakincsének összehasonlító vizsgálata

Molnár Ákos, osztatlan földrajztanár–történelemtanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gönczy Sándor, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: Északkeleti-Kárpátok, műholdképelemzés, cirkuszvölgyek, gleccservölgyek

Jelen munkában az Északkeleti-Kárpátok alatt azt a tájegységet értjük, amelyet északkeletről az Ukrán-Moldvai-hátság, délnyugatról a Duna–Tisza medencéje határolja, az Északnyugati-Kárpátokhoz a Dukla-hágón, a Keleti-Kárpátokhoz a Borsai-hágón keresztül kapcsolódik. Az elmúlt évszázadban nagyon kevés munka jelent meg mind a terület egészével, mind a geomorfológiájával kapcsolatban. A glaciális formák vizsgálatának tekintetében talán még rosszabb a helyzet. Az elmondottak fényében talán jobban érthető a témaválasztás, hiszen a térség Európa egyik legkevésbé kutatott része, amire most még a háború is rányomja a bélyegét.

Kutatási célul azt tűztük ki, hogy a Google Earth szupernagy felbontású alkalmazás által kínált, minél frissebb műholdképeken azonosítsuk a cirkuszvölgyeket és a teknővölgyeket, ezeket morфомetriai elemzésnek vessük alá, illetve megvizsgáljuk azt a magassági intervallumot, ahol az említett formák képződtek.

Kutatásaink azt támasztották alá, hogy az Északkeleti-Kárpátokban glaciális formák a havasi vonulatban találhatók. Mivel a Csornahora a legmagasabb (6 db 2000 m feletti csúcs), így ott találtuk a legtöbb, mintegy 17 db cirkuszvölgyet. A jóval alacsonyabb Borzsa-havasban (legmagasabb pontja a Sztoj [Asztag], 1681 m) hármát, a Krasznahavasban (legmagasabb csúcsa a Sziglanszkij, 1563 m) pedig egyet.

Az Északkeleti-Kárpátokban 23 db cirkuszvölgyet térképeztünk, ezek nagy része (15 db) ÉÉK-i kitettségű, átlagosan 1309 m magasságban találhatóak, a területük átlagosan 394 748 m², a kerületük pedig 2369 m, térfogatuk összesen 553,6 millió m³. Az egykori gleccserek átlagos hosszúsága 1956 m, melyek átlagosan 944 m tengerszint feletti magasságig nyúltak le. Kutatási eredményeinket összehasonlítottuk a hasonló területű és magasságú Alacsony-Tátra hasonló formáival. Az itt nyert adatok nagyon hasonlóak az Északkeleti-Kárpátokban mért adatainkhoz.

Energiaközösségek társadalomföldrajzi kérdései Magyarországon és Európában

Forgony Evelin, geográfus MSc szakos hallgató

Témavezetők:

Dr. Patkós Csaba, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet
Hegy Balázs, tudományos segédmunkatárs, EKKE Innorégió Tudásközpont

Kulcsszavak: energiaközösség, Borsodnádasd, energiafüggetlenség, energiahatékonyság

A közösségi energiatermelés az Európai Unió energiapolitikájában egy fontos eszköz az energiafüggetlenség, az energiaszegénység csökkentése és a fenntarthatóság szempontjából [Directive (EU) 2018/2001 (RED II) (Recital 70)]. Kutatásom központi témája, hogy az energiaközösségek milyen kritériumok mellett válhatnak működőképesé, különösen egy hátrányos helyzetű település, Borsodnádasd szempontjából. Az elméleti cél az energiaközösségekhez kapcsolódó uniós és magyar szabályozási háttér bemutatása volt, kiemelve azokat az elemeket, amelyek Borsodnádasd szempontjából relevánsak lehetnek. Gyakorlati cél annak megállapítása, hogy a vizsgálat középpontjában álló település – a régió gazdasági és társadalmi sérülékenysége ellenére – fel tud-e zárkózni az energetikai helyzet tekintetében, és alkalmas lehet-e egy energiaközösség kialakítására.

A kutatás négy hipotézisre épült, miszerint a lakosság energiaközösségekkel kapcsolatos nyitottsága a gazdasági motivációkból adódik, az energiahatékonysági beruházások fokozhatják a részvételi hajlandóságot, az önkormányzat kulcsszereplő a kezdeményezésekben, valamint az információhiány és a lakossági érdektelenség a legnagyobb akadályozó tényező. A kutatási módszer jogszabályi és szakirodalmi elemzésen, uniós és magyar esettanulmányokon, valamint Borsodnádasd energetikai helyzetének feltárásán, egy félig strukturált interjún és kérdőíves felmérésen alapult.

Az eredmények alapján a hipotéziseim beigazolódtak. A lakosság többsége nyitott a közösségi energiamegoldásokra, különösen, ha azok csökkentik a rezsiköltségeket. A település épületállománya és a helyi társadalom bevonása olyan tényezők, amelyek kedveznek egy napelemes energiaközösség létrehozásának. Annak tényét, miszerint egy alacsonyabb jövedelmű, elmaradott település működőképes lehet egy ilyen modellben megfelelő önkormányzati háttérrel és közösségi együttműködéssel, a lengyel és cigándi esettanulmány támasztja alá. Összességében Borsodnádasdon az energiaközösség létrehozásának feltételei kedvezőek, viszont elindításához fontos a gazdasági előnyök prezentálása, az önkormányzat aktív szerepvállalása, a lakossági tudatosság növelése és a jogszabályi, valamint finanszírozási keret megteremtése.

Irodalomjegyzék

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról. *Az Európai Unió Hivatalos Lapja*, L 328, 82–209. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32018L2001>

Az Európai Unió és az Egyesült Királyság önkormányzati rendszereinek klímaaktivitás-vizsgálata a Polgármesterek Szövetségében

Gyetvai Csaba, geográfus MSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Patkós Csaba, egyetemi docens, EKKE Földrajz és Környezettudományi Intézet

Kulcsszavak: klímaváltozás, fenntarthatóság, önkormányzati modellek, klímastratégia, terület- és településfejlesztés

Napjaink legfontosabb feladata, hogy a klímaváltozás ellen felvegyük a küzdelmet, ezzel megóvva bolygónkat a negatív hatásoktól, melyek az emberi társadalomra, az ökoszisztémára és a világgazdaságra nézve is veszélyesek. Az éghajlatváltozás elleni küzdelemben akkor érhetünk el nagyobb sikereket, ha a legsőbb, helyi szinteken (önkormányzatok, városok, közösségek) is megkezdjük a különböző folyamatok elindítását, ugyanis az emberek a szűk környezetükben ismerik fel a problémákat, közvetlenül azok gyakorolnak rájuk olyan hatást, melynek eredményeképp határozottabban kiállnak a változtatások szükségessége mellett. Úgy gondolom, hogy egy adott ország önkormányzati rendszerének felépítése és tulajdonságai befolyásolhatják a települések klímapolitikai aktivitását, ezért különösen fontosnak tartottam megfigyelni, hogy az adott modellbe tartozó országok hasonló értékeket produkálnak-e, vagy sem, továbbá mely közigazgatási modellekben mutatnak nagyobb aktivitást az önkormányzatok a klímavédelemmel kapcsolatban. Ehhez a kutatáshoz tökéletes alapot nyújt a Polgármesterek Szövetsége (Covenant of Mayors), melyben európai városok vállalnak önkéntes kötelezettségeket a fenntarthatóság és a klímavédelem terén. A szövetség honlapján található adatbázist felhasználva figyeltem meg, hogy az egyes európai rendszerekben milyen aktivitást nyújtanak a modellekhez tartozó országok önkormányzatai, továbbá Magyarország milyen pozíciót foglal el egy képzeletbeli rangsorban.

Az adatok összehasonlítását követően megállapítottam, hogy nincs egyértelmű kapcsolódási pont a modellek tulajdonságai és az önkormányzati aktivitás között, viszont ettől függetlenül azt is vizsgáltam egy pontrendszer segítségével, hogy mely rendszerek önkormányzatai aktívabbak a klímaváltozás elleni küzdelemben. A legjobb eredményekkel a skandináv modell rendelkezik, míg a legrosszabb értékeket a posztoszocialista tömbbe sorolt országok összessége (Magyarország is ide tartozik) és a speciális skandináv modell produkálta.

Jelen vizsgálat egy többlépcsős kutatás első lépcsőfoka, mely elemzés csupán az önkormányzatok részvételét és a szövetségben nyújtott aktivitását tanulmányozta. A jövőben egy tágabb és részletesebb kutatás keretein belül lehetne vizsgálni a kezdeményezésben akciótervvel és monitoring jelentéssel rendelkező önkormányzatokat, hogy a klímastratégiákban kitűzött célok eléréséhez szükséges intézkedések milyen ütemben haladnak az egyes önkormányzati rendszerekben, valamint az eddig elért eredmények mennyiben járulnak hozzá az adott országok vállalásaihoz.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SOKSZÍNŰ SPORTTUDOMÁNY TAGOZAT****2025. 11. 24.**

1. Dargai Kristóf	
2. Klement Mariann	2. hely
3. Zsíros Elizabet	2. hely
4. Zákányi Blanka	1. hely
5. Erdélyi Annamária Katalin	
6. Bóza László	
7. Nyikon Liza	

A zsűri tagjai:

Dr. Simon István Ágoston, egyetemi docens**Dr. Gombos Zoltán**, adjunktus**Dr. Bácskay-Abonyi Barbara**, adjunktus**Takács Vanda**, rekreáció és életmód BSc

Soproni Egyetem Művészeti és
Sporttudományi Intézet (elnök)
EKKE Sporttudományi Intézet
EKKE Sporttudományi Intézet
EKKE Sporttudományi Intézet

A mindennapos testnevelés aktuális kérdései – a hagyományos és kooperatív oktatás összehasonlítása a tanulók motivációja alapján

Dargai Kristóf, osztatlan testnevelő tanár – matematikatanár szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Láng Éva, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: mindennapos testnevelés, kooperatív tanulás, motiváció, önmeghatározás-elmélet, tanulói attitűd

A mindennapos testnevelés célja a tanulók testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése, ugyanakkor a motiváció fenntartása a mai oktatási gyakorlat egyik legnagyobb kihívása. Kutatásomban arra kerestem választ, hogy a különböző tanulásszervezési formák – a frontális és a kooperatív oktatás – miként hatnak a tanulók belső motivációjára, órai élményére és a mozgáshoz való viszonyára. Hipotéziseim a következők voltak. A tanulók többsége nem végez rendszeres testmozgást az iskolai testnevelésórakon kívül. A csoportos munkavégzés pozitívan befolyásolja a tanulók mozgásos feladatok iránti motivációját. A kooperatív tanulási forma alkalmazása során a tanulók kevesebb stresszt élnek meg, mint az egyéni munkahelyzetekben, ahol a teljesítmény felelőssége kizárólag rájuk hárul. A tanulók kevésbé érzik komfortosan magukat a hagyományos testnevelésórakon, különösen egyéni feladatvégzés esetén. Az elméleti alapot az önmeghatározás-elmélet (Deci & Ryan, 1985) adta, amely az autonómia, a kompetencia és a kapcsolódás alapvető szükségleteit tekinti a belső motiváció kulcsának.

A társadalomtudományi jellegű, empirikus kutatás a Mezőcsáti Egressy Béni Általános Iskola 7-8. évfolyamos tanulóinak körében zajlott ($N = 32$). A diákok két héten keresztül kooperatív, majd két héten át frontális tanulási formában vettek részt az órákon. Az adatgyűjtés kérdőívvel történt, amely a tanulók motivációját, élményét és önértékelését vizsgálta. Az adatok feldolgozásához Shapiro–Wilk-tesztet (1965) és Wilcoxon-próbát alkalmaztam ($p < 0,05$). A normalitásvizsgálat alapján a minta nem követte a normáeloszlást, ezért a nemparaméteres módszer használata indokolt volt.

Az eredmények szerint a tanulók tanórán kívüli fizikai aktivitása alacsony (2,78), a többség heti rendszerességgel nem sportol (75%). A kooperatív tanulási forma ugyanakkor kedvezőbben hatott a tanulók motivációjára és érzelmi állapotára. A Wilcoxon-próbák alapján két kérdéspárnál mutatkozott szignifikáns különbség: a kooperatív helyzetben a tanulók erősebb közös problémamegoldási hajlandóságot (4,125) és alacsonyabb stressz-szintet jeleztek (2,9375). A frontális tanulási forma inkább a teljesítménynyomás (4,375) és a versengés (4) érzését erősítette, míg a kooperatív környezet támogatóbb, elfogadóbb óraléghőrt teremtett (3,85).

A kutatás konklúziója szerint a mindennapos testnevelés hatékonyságát nem pusztán az óraszám, hanem a módszertan minősége határozza meg. A kooperatív tanulás fejleszti a tanulók együttműködési készségét, önbizalmát és a társas kapcsolatokhoz fűződő pozitív viszonyt, ezáltal hosszú távon hozzájárul a mozgás iránti elköteleződéshez. Hasonlóan vizsgálta a kérdést H. Ekler és Horváth (2019) is, akik szubjektivitás helyett az objektív mérhető eszközökre támaszkodtak. A kutatás gyakorlati tanulsága, hogy a testnevelésórakon érdemes a frontális és kooperatív elemeket vegyesen alkalmazni a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodva. A további vizsgálatokban célszerű lenne a kérdőíves módszert objektív fizikai mérésekkel kiegészíteni, hogy a motivációs hatások mellett a tényleges teljesítményváltozás is nyomon követhető legyen.

Irodalomjegyzék

Deci, E. L. & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Springer Science & Business Media. (11-40). DOI: 10.1007/978-1-4899-2271-7

Horváth C. & H. Ekler J. (2019). Tanítási stílusok alkalmazása és bemutatása az IPOO modellen keresztül a testnevelésben. *Különleges Bánásmód*, 5 (3). 39–47. <https://doi.org/10.18458/KB.2019.3.39>

Shapiro, S. S. & Wilk, M. B. (1965). An analysis of variance test for normality (complete samples). *Biometrika*, 52(3-4), 591–611. <https://doi.org/10.1093/biomet/52.3-4.591>

Innovatív és technológiai eszközök alkalmazása a motoros képességek fejlesztésében a testnevelésórákon

Klement Mariann, osztatlan testnevelő tanár – közösségi művelődés tanára szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Benczenleitner Ottó, intézetigazgató, egyetemi docens, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: motoros képességfejlesztés, innovatív eszközök, innovatív mérőeszköz, BlazePod, XFIT készségközpontú tesztrendszer

Az alfa generáció, vagyis a 2010 után született korosztály az első valóban digitális bennszülött nemzedék, amely a technológia folyamatos jelenlétében nő fel. Mindennapjaikat a vizuális, gyors információáramlás és az azonnali visszajelzések jellemzik. Ők az élményalapú, játékos, interaktív tevékenységekre reagálnak a legpozitívabban, és hajlamosak elveszíteni az érdeklődésüket a monoton, hagyományos oktatási formák iránt (Kirschner & De Bruyckere, 2017).

A modern testnevelésben egyre nagyobb hangsúlyt kapnak az innovatív, digitális és interaktív fejlesztőeszközök, amelyek új motivációs lehetőségeket teremtenek a motoros fejlesztésben (Kälbli 2021). Az olyan innovatív eszközök, mint a BlazePod, az XFIT készségközpontú tesztrendszer lehetővé teszik a reakcióidő, az egyensúly, a koordináció és a gyorsaság objektív mérését és fejlesztését.

Kutatásom elsődleges célja feltárni az innovatív eszközök fejlesztési hatását a motoros képességek fejlesztésére. A kutatásom választ adhat a következő kérdésekre: A digitális eszközök miként egészítik ki a hagyományos testnevelési gyakorlatokat? Milyen hatással van az innovatív digitális és interaktív eszközök használata a tanulók motoros képességeinek fejlődésére az általános iskolai testnevelésórákon? Milyen különbségek mutathatók ki a hagyományos és az innovatív eszközökkel támogatott testnevelés között a gyorsaság, a koordináció és a reakcióidő fejlesztésében? Milyen pedagógiai és módszertani kihívásokkal találkozhatnak a testnevelő tanárok az innovatív eszközök beépítése során a tanítási folyamatba? Hogyan járulhatnak hozzá az innovatív mérő- és fejlesztőeszközök a testnevelés digitális megújulásához és a tanulók hosszú távú mozgásos aktivitásának növeléséhez?

Három aspektusból is kutatást végeztem. A hipotéziseim vizsgálatához a következő kísérletet végeztem el: intézményi szinten két csoportos kísérletben elő- és utómérésekkel (XFIT) vizsgáltam, hogy 8 héten keresztül, heti 4 alkalommal, alkalmanként 10 percben megtartott innovációs eszközök (BlazePod, Sportmanji) használatára épülő fejlesztés nyomán milyen változások mutatkoznak. Kutatásomat egy kérdőívvel egészítettem ki, amely a pedagógusok tapasztalatait, hozzáállását és jártasságát vizsgálta az innovációs eszközökkel, valamint a BlazePoddal kapcsolatban. Lehetőségem volt személyes interjút készíteni Tóthné dr. Kälbli Katalinnal az innovációs eszközök használatával kapcsolatban.

Irodalomjegyzék

BlazePod. (2025). *Reaction Hungary BlazePod*. <https://www.reactionhungaryblazepod.hu/>

Kälbli, K. (2021). *Az egészségközpontú fittség fejlesztése gyermek- és serdülőkorban. A fittségoktatás alapjai*. Magyar Diáksport Szövetség.

Kirschner, P. A., & De Bruyckere, P. (2017). The myths of the digital native and the multitasker. *Teaching and Teacher Education*, 67, 135–142. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2017.06.001>

Sportmanji. (2025). *Győzd le Sportmanjit!* <https://www.sportmanji.hu/>

XFIT. (2021). *XFIT kézikönyv – Készségközpontú motoros tesztrendszer*. Magyar Diáksport Szövetség.

**A testmozgás és az élmény szerepe az angol nyelv elsajátításában –
esettanulmány a Zenit Language Journey programról**

*Zsíros Elizabet, osztatlan angol nyelv és kultúra tanára – testnevelő tanár szakos
hallgató*

Témavezető:

Dr. Bognár József, egyetemi tanár, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: kinesztetikus tanulás, mozgásalapú nyelvoktatás, motiváció, kommunikációs szorongás, árnyékoktatás, élményalapú tanulás, Zenit Language Journey Project (ZLJ)

Napjainkban a magyar nyelvtanulók jelentős részének az iskolán kívüli, fizetett magánórák (árnyékoktatás) igénybevétele az egyetlen járható út a nyelvvizsga megszerzéséhez. A hatékony nyelvoktatásnak azonban nem az elméleti tudás, hanem az élmény és belső motiváció hiánya szabja a legnagyobb gátat. Ezen probléma orvoslására hoztuk létre a ZLJ Projectet. A projekt a kinesztetikus, mozgásalapú nyelvoktatás, a kognitív pszichológia és a modern nyelvpedagógia eredményeire építve a mozgást nem kiegészítő elemként, hanem a nyelvi kompetenciafejlődés kulcstényezőjeként értelmezi. A nemzetközi szakirodalom szerint a rendszeres fizikai aktivitás fokozza a figyelmi fókuszot, serkenti a neuroplaszticitást, támogatja az emlékezeti konszolidációt és csökkenti a kommunikációs szorongást. A kutatás célja annak bemutatása, hogy a ZLJ Project mozgásos és audiovizuális tanulási formákat integráló modellje hogyan fejleszti az általános iskolás tanulók kommunikációs önbizalmát, motivációját és aktív nyelvhasználatát, valamint hogyan viszonyulnak ezek az eredmények egy hagyományos módszerekkel működő általános iskola adataihoz.

A kísérleti program két tanéves időszakban zajlott, 41 fő 6–12 éves (1–5. évfolyamos) tanuló bevonásával. A projekt esettanulmánya kapcsán vegyes módszertant alkalmaztunk. A kvantitatív mintavétel két intézményben zajlott, mindkettőben a szülők választottak kérdéseinkre. Az egyikben (kísérleti) a mozgásos programmal történő oktatás, a másikban (kontroll) hagyományos nyelvoktatás történt. Ezenfelül a kvalitatív módszer során a kísérleti iskola intézményvezetőjével és öt szülővel félig strukturált interjúkat készítettünk a program hatékonyságának tisztázására. A kísérleti iskolából 41, a kontrolliskolából 15 kérdőívet elemeztünk. A kérdések Likert-skálát tartalmaztak. A kvantitatív elemzés során leíró statisztikát, évfolyamok szerinti különbségvizsgálatot alkalmaztunk. A kísérleti csoportoknál felvett minta évfolyamonkénti Likert-átlagainak elemzése fokozatos fejlődést mutatott. A kommunikációs bátorság kategóriában adott válaszok pontszámának átlaga 1. és 2. évfolyamon (1 vagy kevesebb mint 1 éve vesznek részt a programban) $M_1 = 3,55$, 3–4. évfolyamon (1 és 2 év közötti a programban való részvétel ideje) $M_2 = 3,89$, míg 5. évfolyamon (több mint 2 éve vesznek részt a programban) $M_3 = 4,22$ -re nőtt. Az egyszerű angol kifejezések spontán használata $M_1 = 4,11$, $M_2 = 4,27$ és $M_3 = 4,44$ -es átlagfejlődést mutatott. A kommunikációs szorongást mérő kérdéseknél ezzel párhuzamosan csökkenés jelent meg (idegenek előtti kommunikációs szorongás: $M_1 = 2,44$, $M_2 = 2,19$, $M_3 = 1,88$), ami arra utal, hogy a programban eltöltött idő hossza és a nyelvi magabiztosság között pozitív összefüggés figyelhető meg. A hagyományos nyelvoktatással működő iskolában alacsonyabb értékek voltak kimutathatók. A szókincs fejlődését mérő tételben $M_{\text{kísérleti}} = 4,75$, míg $M_{\text{kontroll}} = 3,80$ volt. Az angol mesék és dalok iránti érdeklődésben $M_{\text{kísérleti}} = 4,50$, szemben a $M_{\text{kontroll}} = 3,73$, valamint az önálló nyelvhasználatban $M_{\text{kísérleti}} = 4,25$ és $M_{\text{kontroll}} = 3,80$ szinten volt.

A kutatás eredményei alapján a mozgás- és élményalapú megközelítés nem csupán a nyelvi kompetenciák fejlődését, hanem a tanulók motivációját, belső biztonságérzetét és aktív nyelvhasználatát is jelentősen erősíti, és reális, iskolai keretek között megvalósítható alternatívát kínál. A további kutatás szempontjából indokolt lenne nagyobb mintán longitudinális vizsgálatok elvégzése, a program egyes komponenseinek (mozgás, audiovizuális input) külön hatásvizsgálata, valamint annak feltárása, hogy a módszer milyen mértékben alkalmazható eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező tanulócsoportokban.

Motiváció vizsgálata szabadidős és versenysportolók körében

Zákányi Blanka, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Suszter László, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: szabadidősport, versenysport, motiváció

A dolgozat középpontjában a szabadidős- és versenysportolók motivációja közötti azonosságok és eltérések állnak. A kutatás során abból indultam ki, hogy mivel a célok és a pszichológiai tényezők nem vagy nem teljesen egyeznek meg a két területen, ezért a motivációja is eltérő (lehet) a vizsgált csoportok válaszádoinak.

A motiváció a nevelési-tanulási folyamat egyik lényegi és nélkülözhetetlen eleme, amely felelős a viselkedés beindításáért, meghatározza annak irányát, és fenntartja egészen a cél elérése pillanatáig (Tóth, 2015). Mint tudjuk, a sportolónál is megkülönböztetünk belsőleg és külsőleg motivált egyéneket. Amennyiben valaki belsőleg motivált, akkor a sportolás iránt érzett szeretete miatt csinálja az adott tevékenységet. Azonban azok, akik kívülről motiváltak, számukra valamilyen külső eredmény elérése vagy elkerülése a cél (Gyömbér és Kovács, 2013).

A kutatás célja a verseny- és szabadidős-sportoló hallgatók motivációjának összehasonlító vizsgálata. További cél feltárni, hogy milyen azonosságok és különbségek figyelhetők meg a két csoport között, valamint melyek azok a tényezők, amelyek amotivációként hatnak.

Az adatfelvétel a magyar nyelvű, validált Sportmotivációs Skála (H-SMS) segítségével, online felületen, Google Forms segítségével zajlott. A kérdőív 22 kérdést tartalmazott. A mintában szereplők (N = 100) között 20 versenysportoló férfi; 26 szabadidős-sportoló férfi; 25 versenysportoló nő és 29 szabadidős-sportoló nő szerepelt. A kérdőív hat faktora: intrinzik szabályozás (ezen belül effektív és kognitív); integrált szabályozás; indetifikált szabályozás; introjektált szabályozás; külső szabályozás; valamint amotiváció.

Az eredmények terén szignifikáns különbséget tapasztaltam a belső, a külső és az amotiváció terén is a sportolási szint szerinti csoportosítás során. A versenysportolók effektív és kognitív intrinzik szabályozása, még a szabadidős-sportolók külső szabályozása és amotivációja volt szignifikánsan magasabb. A nemenkénti csoportosítás során a férfiak introjektált szabályozása és a külső szabályozása mutatott szignifikánsan magasabb értékeket. A vizsgált csoportok nemenkénti és sportolási szintenkénti csoportosítása során az effektív és kognitív intrinzik szabályozás, valamint az amotiváció a versenysportoló férfi és női csoportnál, míg a külső szabályozás a szabadidős-sportoló férfi és női csoport esetében volt szignifikánsan magasabb.

A kutatás legfontosabb megállapítása, hogy a versenysportolók valóban magasabb belső motivációval rendelkeznek, amíg a szabadidős-sportolók esetében a külső szabályozás mutat magasabb értékeket. Javasolom, hogy a témában való további kutatások a pontosabb eredmények elérése érdekében terjedjenek ki nagyobb elemszámmra, esetleg hosszabb időtartamra vagy többszöri adatfelvételle. A dolgozat hozzájárulhat a mozgásszegény életmód csökkentésére irányuló szabadidős- és versenysport népszerűsítéséhez az emberek megfelelő szintű és módú motiválásával kezdődően.

Az utánpótlás-korosztályok idegrendszeri érettsége és a vízilabda sportági technika oktatásának kapcsolata (7–12 éves korosztályban)*Erdélyi Annamária Katalin, vízilabda edző BSc szakos hallgató*

Témavezető:

Vass Zoltán, mesteroktató, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: idegrendszer, érettség, motoros képességek, vízilabda, technika

A téma aktualitása: szakdolgozatom témája a 7–12 éves korú vízilabda-játékosok idegrendszeri érettsége és a sportági technikák tanításának, illetve elsajátításának kapcsolata. Az elmúlt 10 év tapasztalata – különösen a Covid-járvány óta –, hogy a gyerekek idegrendszeri érettsége és mozgástanulási képességeinek, készségeinek a minősége jelentős mértékben romlott, ami akadályozza a sportolókat a mozgástanulásban és a helyes sportági technika elsajátításában. Rengeteg atipikus idegrendszeri fejlődésű és sajátos nevelési igényű gyermek kerül be a sportba, az óvodai, majd az iskolai tanulás és mozgás mellett gyakorta járnak fejlesztő foglalkozásokra. A digitalizáció robbanása sajnos rontott a helyzeten, nem mellesleg elszívó erő is a sportból, mozgásszegény életmódot és szenzoros leterheltséget is eredményez.

A vízilabda egy rendkívül összetett, komplex sportág, mely két sportág (úszás és az erre épülő labdajáték) magas szintű kivitelezését kívánja meg a sportág eddigi eredményeit és hagyományait tekintve (9 db olimpiai aranyérem). A 7–12 éves időszak szenzitív periódus az alapvető koordinációs képességek, mint az egyensúly, a téri tájékozódás, a reakcióidő és a mozgásminták stabilizálásának szempontjából. Sportágamban – mindent összevetve – eddig elenyésző tudományos kutatás született Magyarországon, amelyben egyszerre jelenik meg a motoros tanulás, az idegrendszer érése és az utánpótlás-nevelés kérdése. A vízilabda mozgásanyaga – úszás, labdával történő mozgás, labdakezelés, helyzetfelismerések, döntéshozatal –, valamint a sportági közeg jellege miatt nagyon érzékeny az idegrendszeri fejlettség szintjére. Az edzések során a következő problémákkal szembesülünk, melyek az idegrendszeri fejletlenség tünetei: rendkívül hanyag testtartás, elégtelen mozgáskoordináció, elégtelen kognitív képességek, azaz figyelemzavar, lassú transzferhatás, tanulási nehézségek, részképességzavarok (diszgráfia, diszlexia, diszkalkulia és diszpraxia). A hipotézisem szerint fel lehet ismerni és mérni, majd igazolni az idegrendszeri éretlenséget, és az edzésprogramokba bele lehet illeszteni olyan fejlesztő modelleket, amelyekkel jobb eredményeket érünk el a sportágspecifikus mozgásanyag, technika tanítása terén. A 7–12 éves vízilabda-játékosok technikai képzése szempontjából közelítettem meg a kutatásomat: Az idegrendszer aktuális érettségi állapota hogyan függ össze a sportági technika tanításának lehetőségeivel? Hogyan tudják az edzőkollégák kiszűrni és felmérni az esetleges organikus idegrendszeri éretlenség tüneteit? Vannak-e módszereik, felméréseik a mozgástanítás, sportágspecifikus technika tanítása során felmerült nehézségek, problémák pontos behatárolására? Ismerik-e a fejlesztési területeket, módszereket, és milyen transzferhatást tudnak vele elérni a sportági technika tanítása során?

A KSI SE vízilabda szakosztályának előkészítő (7–9 éves), baby (10 éves), gyerek IV (11 éves), gyerek III (12 éves) korosztályainál elsősorban szárazföldi motoros képességfelméréseket végeztem, melyek a validált BHRG Longikid (longitudinális komplex vizsgálat) felmérés egyes feladataival végeztem el. Az edzőkollégáknak kérdőívet küldtem ki a kutatási célokban megfogalmazott kérdésekről, melyet összesítve, statisztikai jelleggel kívánok megjeleníteni.

Az eredmények szerint a sportágunkban egyre nehezebb mind a rész-, mind a komplex feladatvégzés tanítása, a gyerekek részéről pedig a sportági technika alapos elsajátítása.

A feldolgozott szakirodalmak, melyek a motoros tanulás és idegrendszeri fejlődés alapvető összefüggéseit és a vízilabdás sportolók mozgástanulását vizsgálják, megadják a választ a problémák gyors felismerésére, valamint az edzésprogramokba beilleszthető, jelentős fejlődést és transzferhatást kiváltó edzéselemeket javasolnak a sportági fejlődés érdekében.

Kommunikációs lehetőségek az edzői munkában

Bóza László, labdarúgó edző BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

Kulcsszavak: edzői kommunikáció, labdarúgás, utánpótlás-nevelés, visszajelzés, digitális eszközök, sportpedagógia

A dolgozat célja az edzői kommunikáció szerepének és hatékonyságának vizsgálata a labdarúgásban, különös tekintettel az utánpótlás- és felnőttképzés eltérő sajátosságaira. A téma jelentőségét az adja, hogy a modern futballban az edző szerepe túlmutat a technikai-taktikai irányításon: a sikerességet ma már legalább annyira meghatározza a megfelelő kommunikációs stílus, a bizalomépítés és a motiváció kezelése, mint a szakmai tudás. A szakirodalom áttekintése rávilágít, hogy a hatékony kommunikáció közvetlen hatással van a teljesítményre, a csapatkohézióra és a sportolók pszichológiai jólétére, különösen a fejlődésben lévő fiatal labdarúgók esetében. A kutatás kvantitatív és kvalitatív módszereket egyaránt alkalmazott. A 112 fős online kérdőív demográfiai és szerepalapú adatai mellett három utánpótlásedzővel készült félig strukturált interjú mélyítette el a gyakorlati tapasztalatokat. A válaszok alapján az utánpótlásban dolgozó edzők nagyobb hangsúlyt fektetnek a támogató, motiváló kommunikációra, míg a felnőtt futballban a direktív, gyors információátadás és a hatékonyság dominál. A résztvevők többsége a nyílt, őszinte kommunikációt tartja a legfontosabbnak a sikeres edző-játékos kapcsolatban, és kiemeli a visszajelzések motivációs szerepét. A kutatás alátámasztotta azt a hipotézist is, hogy a többnyelvű kommunikáció előnyt jelenthet a fiatal labdarúgók nemzetközi karrierjében, a szülők pedig kifejezetten fontosnak tartják a nyelvi felkészültséget. A digitális eszközök – például videóelemzés, online csoportok, teljesítménymérő rendszerek – használatát a válaszadók többsége hatékonynak ítélte, és úgy véli, hogy ezek a modern futballban ma már nélkülözhetetlenek. Összességében megállapítható, hogy az edzői kommunikáció komplex, életkor- és helyzetfüggő folyamat, melynek minősége jelentősen befolyásolja a pályán és azon kívül zajló együttműködést. A dolgozat eredményei gyakorlati javaslatokat is megfogalmaznak a kommunikáció fejlesztésére, hozzájárulva a hatékonyabb edzői munkához és a sportolók fejlődésének támogatásához.

A közösségi média megjelenése a rekreációban

Nyikon Liza, rekreáció és életmód BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Gortva János, adjunktus, EKKE Sporttudományi Intézet

SZŐLÉSZ-BORÁSZ TEHETSÉGMŰHELY**TDK-KONFERENCIÁJA****SZŐLÉSZET ÉS BORÁSZAT TAGOZAT****2025. 11. 26.**

1. Kozma Livia Klára	2. hely
2. Patkós-Csala Dana	3. hely
3. Széplaky Szabina	1. hely

A zsűri tagjai:

Dr. Végvári György, egyetemi tanár

EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet
(elnök)

Dr. Villangó Szabolcs, egyetemi docens

EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Dr. Vincze Judit, egyetemi docens

EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Dr. Bene Zsuzsanna, egyetemi docens

EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Sarkadi Bíborka, szőlész-borász
mérnöki BSc

EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Növényi fehérjéken alapuló innovatív derítési eljárás megvalósítása viognier bor esetében az Egri borvidéken

Kozma Livia Klára, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bene Zsuzsanna, egyetemi docens, EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: borsófehérje, burgonyafehérje, Egri borvidék, fehérjestabilizálás, viognier

A fenntartható és allergénmentes borkezelési technológiák előtérbe kerülésével egyre nagyobb jelentőséggel bírnak a hagyományos bentonitos stabilizálást kiváltó növényi eredetű derítőszerke. A kutatás célja három különböző növényfehérje-alapú készítmény fehérjestabilizáló hatásának vizsgálata volt viognier borban az Egri borvidéken. A viognier egy fehérbort adó *Vitis vinifera* fajta, amely eredetileg Franciaország déli részéről, a Rhone-völgy térségéből származik. Hosszú ideig szinte kizárólag a Condrieu és Chateau-Grillet eredetvédett területeken termesztették, azonban a 20. század végén jelentős nemzetközi terjedésnek indult. A viognier fajta vastag héjú bogyókat hoz, amelyeknek cukortartalma viszonylag magas, ugyanakkor alacsony savtartalom jellemzi, ezért különös figyelmet igényel a szüreti időpont meghatározása. A fajta aromatis profilja rendkívül gazdag: gyakoriak benne az őszibarack, sárgabarack, virágos és trópusi gyümölcsös jegyek, valamint egyes klímákban a muskotályos tónusok is megjelenhetnek. Agronómiai szempontból a viognier érzékeny a klímaváltozásra, különösen a szárazságstressz miatt a fehérjestabilizálás egyre nehezebb feladat (Johnson-Robinson, 2019).

A kísérlet során borsófehérje (Litto Fresh Origin), burgonyafehérje-kitozán (Plantis PQ), valamint növényfehérje-kitozán-szerves sav (Plantis AF-Q) összetételű derítőszerke kerültek felhasználásra, kétféle dózisbeállítással. A fehérjestabilitást NTU (Nephelometric Turbidity Unit) -méréssel, míg a kezelések érzékszervi hatását a klasszikus 20 pontos rendszerrel értékeltük. Az eredmények szerint valamennyi növényi eredetű derítőanyag hozzájárult a bor fizikai tisztulásához és stabilitásához, azonban hatékonyságuk eltérő mértékű volt. A Plantis PQ magasabb dózissal derített minta érte el a legalacsonyabb zavarossági értéket, egyben a legmagasabb érzékszervi pontszámot is, amely kiegyensúlyozott savérzetet, tiszta megjelenést és kifinomult aromatikát mutatott. A Plantis AF-Q szintén kedvező eredményeket adott, míg a Litto Fresh Origin derítések kisebb érzékszervi javulást eredményeztek. A kontrollminta bizonyult a legzavarosabbnak, ami további fehérjestabilizáló kezelések szükségességét igazolja. A vizsgálat rámutatott arra, hogy a növényi eredetű derítéstechnológia hatékony alternatívát jelent a viognier bor kíméletes, aromamegőrző fehérjestabilizálására, összhangban a vegán és környezetkímélő borászat irányelveivel.

Irodalomjegyzék

Jackson, R. S. (2014). *Wine Science: Principles and Applications*. Academic Press, (pp. 475–585).

Johnson, H. & Robinson, J. (2019). *The World Atlas of Wine*. Mitchell Beazley.

Robinson, J. (Ed.) (2015). *The Oxford Companion to Wine*. Oxford University Press, (pp. 228–230).

A néró szőlőfajta és a klímaváltozás kapcsolata: alkalmazkodóképesség és minőségi paraméterek rozé készítése során

Patkós-Csala Dana, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Dr. Bene Zsuzsanna, egyetemi docens, EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: néró, klímaváltozás, rezisztens szőlőfajták, rozékészítés

Az éghajlatváltozás napjainkban a szőlőtermesztés egyik legnagyobb kihívását jelenti, mivel a hőmérséklet-emelkedés, a csapadékeloszlás kiszámíthatatlansága és a fokozódó aszályok jelentősen befolyásolják a szőlő fejlődését, valamint a borok minőségét (Jones et al., 2005; Schultz, 2016). Kutatásomban a néró rezisztens szőlőfajta és az abból készült rozéborok klímaadaptív tulajdonságait vizsgáltam azzal a céllal, hogy feltárjam a fajta alkalmazkodóképességének jeleit és a fenntartható borászatban betöltött szerepét.

A kutatás módszertanilag három pillérre épült: a 2024-es évjárat néró rozéborainak analitikai és érzékszervi vizsgálatára, korábbi kutatások feldolgozásán alapuló szekunder adatgyűjtésre, valamint mélyinterjúkra, amelyeket a Kunsági borvidék meghatározó borászaival készítettem.

Eredményeim alapján a néró fajta részben igazolta feltételezett klímaadaptív tulajdonságait. Bár borászati paraméterei egy évjáraton belül stabilnak mutatkoztak, hosszabb távon a klímaváltozás hatására eltolódás figyelhető meg a cukor- és savtartalom arányában. A fajta gombás betegségekkel szembeni ellenállása és viszonylagos szárazságtűrése előnyt jelenthet a fenntartható termesztésben, ugyanakkor vízigényessége korlátozó tényező lehet.

A felhasználását tekintve sokoldalú fajta, leginkább a provance-i stílusú alkalmazásban szerepel a legjobban, de cuvée-borok alapanyagául is szolgálhat, és pezsgőkészítésben is érdemes lenne kipróbálni savmegtartó képessége miatt.

A vizsgálat rávilágít arra, hogy a néró ígéretes szereplője lehet a klímaadaptív szőlőfajták körének, de hosszú távú, több évjáratot felölelő kutatások szükségesek a fajta potenciáljának pontosabb meghatározásához.

Irodalomjegyzék

Jones, G. V., White, M. A., Cooper, O. R. & Storchmann, K. (2005). Climate change and global wine quality. *Climatic Change*, 73(3), 319–343.

Schultz, H. R. (2016). Global climate change, sustainability, and some challenges for grape and wine production. *Journal of Wine Economics*, 11(1), 181–200.

A gibberellinsav kijuttatásának hatása a borszőlőfajtákra

Széplaky Szabina, szőlész-borász mérnöki BSc szakos hallgató

Témavezető:

Tóth Adrienn Mária, tanszéki mérnök (PhD-hallgató), EKKE Szőlészeti és Borászati Intézet

Kulcsszavak: gibberellinsav, borszőlő, rothadás, tömött fürtszerkezet

A gibberellinsav (GA_3) alkalmazása a szőlőtermesztésben kiemelt figyelmet kapott a csemegeszőlő-fajták esetében, azonban borszőlőfajtáknál korlátozott számú kutatási eredmény lelhető fel, magyarországi és világviszonylatban egyaránt.

Kísérletünk két fő célja: a fürtszerkezet lazítása, valamint a gombás betegségek és a rothadás megelőzése, további célunkat pedig a várható minőségjavulás detektálásának reményében foglalmaztuk meg.

A vizsgálatába bevont szőlőfajták tömött fürtszerkezetűek (leányka, olaszrizling, kékoportó, menoire, nero). Szabadföldi kísérletet állítottunk be, az Egri borvidék Kőlyuktető dűlőjében, két egymást követő évben, 2024-ben és 2025-ben. A FlorGib tabletta formájú készítményt $16 \text{ mg} \cdot \text{L}^{-1}$ koncentrációban kétszer, illetve egy esetben háromszor juttattuk ki a virágzás idején. A vizsgált paraméterek a fürtszerkezet, a bogyó fizikai tulajdonságai, a bogyó- és magtextúra, valamint a mustösszetétel olyan jellemzői voltak, amelyek lehetővé tették a kezelt és a kontrollcsoportok közötti szignifikáns eltérések kimutatását. A textúravizsgálatokhoz TA.XT Texture Analyser, a must beltartalmi összetevőinek meghatározásához WineScan került alkalmazásra.

A kezelés hatására több esetben szinte egységes tendenciát fedeztünk fel, ami abban nyilvánult meg, hogy lazább fürtszerkezetet kaptunk, illetve a bogyókocsány és a bogyótömeg a kezelés hatására növekedett. A bogyóecset azonban minden esetben rövidebb lett a kezelt csoportnál, ami összefüggésbe hozható a bogyópergéssel, ez további vizsgálatokat igényelhet. A többi vizsgálati eredmény esetében a GA_3 -kezelés hatását nagymértékben befolyásolták a fajták válaszreakciói és az évjáráthatás. Mindenképpen kiemelendő eredmény, hogy a leányka, az olaszrizling és a kékoportó esetében volt olyan vizsgálati év, melynek során szignifikánsan kisebb volt a rothadt bogyók részaránya a kezelt fürtökben.

A GA_3 alkalmazásának pozitív hatásait már igazolták kettős hasznosítású fajták esetében, mint például a nero és a pölöskei muskotály (Tóth et al., 2025). Kisebb borászatok esetében megfontolandó lehet a kijuttatás lehetősége, mert a kezelés enyhébb hatása esetén borszőlőként hasznosítható a termék, míg intenzívebb hatásnál a bogyóméret-növekedés okán akár csemegeszőlőként is értékesíthető. A kezelés pozitív hatása, hogy mérsékelhető a rothadás és a gombás betegségek kockázata.

Irodalomjegyzék

Tóth A. M., Zsófi, Zs. & Veres S. (2025). Preliminary study: The effect of gibberellic acid and girdling application on two dual-purpose grape varieties in a cool climate. *Acta Agraria Debreceniensis*, (1, 139–144.) <https://doi.org/10.34101/actaagrar/1/15540>